

Hegykői Tündérrózsa Óvoda és Bölcsőde

ÓVODAI

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

(kilencedik, átdolgozott kiadás)

OM-azonosító: 030468

Az óvoda címe: 9437 Hegykő, Kossuth Lajos u. 89.

Hegykő, 2023.12.11.

Tartalom

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	3
I. A PROGRAM SZERKEZETI FELÉPÍTÉSE.....	5
I.1. BEVEZETÉS, HELYZETELEMZÉS.....	6
I.2. A D A T L A P.....	8
II. G Y E R M E K K É P.....	9
III. ÓVODAKÉP.....	9
IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	10
IV.1. Az óvodai nevelés általános feladatai.....	10
IV.2. Az egészséges életmód alakítása.....	10
IV.3. Az óvoda egészségnevelési programja.....	13
IV. 4. Környezeti nevelési program.....	20
IV. 5. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés, a szocializáció biztosítása.....	23
IV.6. Anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés.....	25
V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	26
V. 1. Személyi feltételek.....	26
V. 2. Tárgyi feltételek.....	28
V. 3. Az óvodai élet megszervezése.....	30
VI. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	31
VII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	34
VII.1. A j á t é k.....	34
VII.2. A külső világ tevékeny megismerése.....	36
VII.3. M o z g á s.....	40
VII.4. Verselés, mesélés.....	42
VII.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	44
VII.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	47
VII.7. Munka jellegű tevékenységek.....	48
VII. 8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	49
VIII. A FERTŐHOMOKI TAGÓVODA TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	50
VIII.1. A Játék.....	51
VIII.2. Verselés, mesélés.....	54
VIII.3. Ének - zene, énekes játék, gyermektánc.....	55
VIII. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	57
VIII. 5. A mozgás.....	59
VIII. 6. A külső világ tevékeny megismerése.....	61
VIII. 7. Munkajellegű tevékenységek.....	63
VIII.8. A tanulás.....	64
IX. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	65
.X. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE.....	67
X.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése.....	67
X.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek.....	68
X.3. A kiemelt képességű gyermekek óvodai nevelése, fejlesztése.....	68
XI. TERVEZÉS, SZAKMAI DOKUMENTUMOK, MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS RENDSZERE ..	69
XI.1. A tervezés.....	69
XI.2. Szakmai dokumentumok.....	70
XI.3. A gyerekek mérése-értékelése.....	71
XI.4. A pedagógiai munka ellenőrzése.....	74
XI.5. A Pedagógiai Program ellenőrzése, értékelése. A bevalás vizsgálat.....	75
XI.6. A külső ellenőrzések.....	76
XII. GYERMEKVÉDELEM.....	77
XIII. ÜNNEPEK HAGYOMÁNYOK.....	78
XIV.ONLINE OKTATÁS KÜLÖNLEGES JOGREND IDEJÉN.....	81
XV. LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS DOKUMENTÁLÁSA.....	83

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Alaptörvény

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1998. évi XXVI. Törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

Rendeletek

- 401/2023. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet, az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról - 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól - 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve
- 277/1997. (XII.22.) Kormányrendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az Európai Unió által 2018. május 25-től életben léptetett európai Általános Adatvédelmi rendelet (GDPR) 5
- Az intézmény hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Oktatási Hivatal:

- Önértékelési kézikönyv HATODIK, JAVÍTOTT KIADÁS
- Országos Pedagógiai-Szakmai Ellenőrzési Kézikönyv HETEDIK, JAVÍTOTT KIADÁS
- KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ az Oktatási Hivatal által kidolgozott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez felhasználói dokumentáció értelmezéséhez Óvodai nevelés Negyedik, javított kiadás

- A Hegykő Község Önkormányzat Képviselő- testületének vonatkozó önkormányzati rendeletei
www.hegyko.hu
- A Hegykői Tündérrózsa Óvoda és Bölcsőde működését szabályozó dokumentumok
www.ovodahegyko.hu

Hatálya

A Pedagógiai program az főigazgató jóváhagyásával lép hatályba a kihirdetés napján és határozatlan időre szól. Rendelkezéseit a kihirdetés napját követő nevelési év első napjától kell alkalmazni.

A pedagógiai programot véleményezésre meg kell küldeni a Szülői közösségnek.

Felülvizsgálata: négyévenként

Módosítása: az főigazgató hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület.

A módosítás lehetséges indokai: • a program bevalását figyelemmel kísérő ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat

- a nevelőtestület 70%-os indítványa
- feladatellátás változása
- jogszabályi elvárás.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az főigazgató hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A Pedagógiai program személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló pedagógusra, alkalmazottakra
- az óvodával jogviszonyban álló gyermekekre
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézményben munkát végző pedagógusra.

A Pedagógiai program területi hatálya kiterjed:

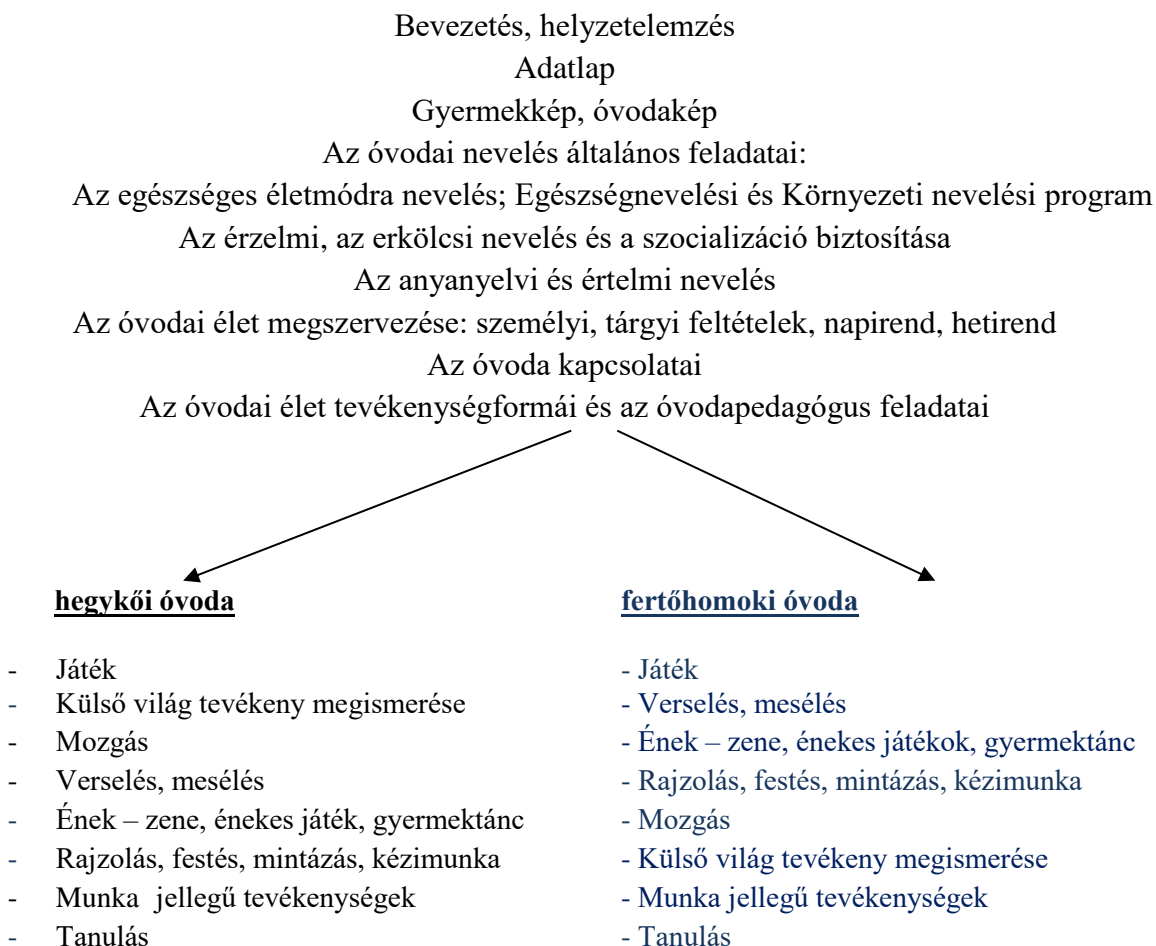
- az óvodán belüli tevékenységekre
- az óvoda által szervezett külső programokra.

A Pedagógiai program nyilvánosságának biztosítása:

- az első szülői értekezleten való tájékoztatásnyújtás (főigazgató)
- szülő kérésére előre egyeztetett időpont alapján, szóban (főigazgató)

- a csoport szülői értekezletek alkalmával (csoportban dolgozó óvodapedagógusok)
- az óvoda honlapján
- egy példánya az SZMSZ-ben, az intézményi dokumentumok nyilvánosságáról szóló részben meghatározott helyen kifüggesztve.

I. A PROGRAM SZERKEZETI FELÉPÍTÉSE

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése, fejlesztésének elősegítése
Tervezés, szakmai dokumentumok, mérés, értékelés, ellenőrzés rendszere
Gyermekvédelem
Ünnepek, megemlékezések
Legitimációs záradék
Törvényi háttér

1.1. BEVEZETÉS, HELYZETELEMZÉS

A nevelőtestület az intézményvezető irányításával elkészítette a pedagógiai programját, amelyben megfogalmazta az intézmény pedagógiai hitvallását, az ott folyó nevelő-oktató munka pedagógiai elveit, értékeit, céljait és meghatározta a hozzá kapcsolódó feladatokat, eszközöket. Ezt a szakmai dokumentumot 1999. évben készítette, 2004-ben, 2010-ben, 2013-ban, 2017-ben, 2018-ban átdolgozta az óvoda nevelőtestülete, 2020-ban az intézmény élén történt változás, mely csak a vezető nevének változtatásával járt. Jelen módosítást jogszabályváltozás teszi indokolttá. Arra törekedett, hogy megfogalmazza:

- Megfeleljen az **ONAP** előírásainak
- **az időszerű** – múltat, jelent és jövőképet összegző - pedagógiai elképzeléseit, gyakorlatát
- **azt a formát**, amelyben az intézmény működése során teljesíteni kívánja az Óvodai nevelés országos alapprogramjának célkitűzéseit
- **azokat a nevelési feladatokat**, amellyel segíti a gyermekek testi, lelki, értelmi fejlődését, a közösségi életre való felkészülését, a szociális hátrányok leküzdését, a fogyatékoságból eredő hátrányok csökkentését,
- **mindazt a gyakorlatot és hagyományokat**, amelyekkel - a családi nevelést kiegészítve, azt gazdagítva - az óvodáskorú gyermekek érzelm gazdag, biztonságot nyújtó, szeretetteljes, alkotó légkörben nevelődhetnek intézményeinkben,
- **mindazokat a feladatokat** - a 3-7 éves gyermekek óvodai nevelését illetően – amelyeket a törvényi és jogszabályi előírások megfogalmaztak. Lehetőség szerint figyelembe véve a szülők és a fenntartó elvárásait.
- A PP tartalmazza, hogy az **óvodai nevelés gyermekközpontú**, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

A Hegykői Tündérrózsa Óvoda és Bölcsőde fenntartója Hegykő Község Önkormányzata. Tagintézménye, a fertőhomoki óvoda. Az óvoda működtetésére Hegykő, Fertőhomok és Hidegség települések önkormányzatai feladat-ellátási megállapodást kötöttek. Az óvodába elsősorban ebből a körzetből vehetők fel a gyermekek. A székhely óvoda három, a tagintézmény két vegyes életkorú gyermekcsoporttal működik.

Az óvoda önállóan működő költségvetési szerv, amelynek – külön megállapodásban meghatározott - pénzügyi-gazdasági feladatait a Hegykői Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

Óvodánk társadalmi környezete gazdagnak mondható, gyermekeink ingergazdag környezetből kerülnek óvodába. A családok nagy része megfelelő anyagi körülmények között neveli gyermekeit. A falvakban összetartozást mutató és segítő közösségi programokat is szerveznek, erősítve a lakóhelyhez való kötődést.

Az utóbbi években mind a három település erőteljesen fejlődött, lakosainak száma növekedett. Évről évre növekszik a közeli városokból, az ország távolabbi területeiről és a külföldről ideköltözők száma. Ennek következtében az óvodás korú gyermekek száma is folyamatos növekszik. A más településről, más országból betelepült lakosok gyermekei a migránsok. Az ő kultúrájuk megismerése színesíti, gazdagítja programunk tartalmát.

Az óvodai körzet lakóinak szociális helyzete a magyar átlagnál jobb, de szélsőséges képet mutat, ezért programunk készítésénél figyelembe kell venni az elfoglalt, időhiánnyal küzdő családok igényeit és a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyermeket nevelő, esetleg csonka családokét is.

Nevelési gyakorlatunk alapja a gyermekszert, a harmonikus, nyugodt, családias, befogadó egymásra figyelő, támogató és biztonságot nyújtó, a pozitív tulajdonságokat megerősítő óvodai élet kialakítása.

Óvodánk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését is biztosítja, így a program készítésekor figyelembe vettük az ő nevelésüknek irányelveit is.

Óvodánk a Fertő-Hanság Nemzeti Park határán helyezkednek el. 2001. decemberben mind a magyar, mind az osztrák oldalon az egész Fertő-táj elnyerte az UNESCO világörökség címet. Az itt élőknek ez nagy lehetőségeket és feladatokat is adott. A cím kötelez, a feladatok is növekedtek a térségben. Még nagyobb figyelmet kell fordítani a természeti kincsek, az építészet, a környezetápolás, az infrastruktúra fejlesztésére. Pedagógiai programunkban arra törekedtünk, hogy ez a sajátosság érvényesüljön a nevelési feladatainkban is.

A program az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

A partnereinkkel folytatott beszélgetések, a visszajelzések, az önelemzések megerősítettek bennünket abban, hogy e szeretetteljes élménypedagógiával, mely a helyi programunkat áthatja, jó utat jelöltünk ki óvodánk számára.

Óvodai Pedagógiai Programunk legfontosabb területe a környezeti nevelés és a környezetvédelem.

A környezettudatos nevelést kiemelten kezeli, erre építi a fejlődést elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget, előtérbe helyezi a helyi értékek megismerését, védelmét, őrzését.

A szabadjáték prioritása mellett a környezeti nevelés kiemelésével felismertjük a gyermekekkel az őket körülvevő élő és élettelen természeti értékeket, megértjük a természetvédelem fontosságát, és alapvető viselkedéskultúrává alakítjuk ki bennük az óvó, féltő, megelőző és megőrző környezettudatos magatartást.

Az óvodai tevékenységek és az óvodán kívül szervezett színes programok lehetőséget teremtenek, hogy gyermekeink változatos mozgásos, érzékszervi tapasztalatszerzések során fedezzék fel a közvetlen és tágabb természeti és társadalmi környezetüket. Mindezt a családokkal való kölcsönös bizalmon és tiszteleten alapuló együttműködéssel, valamint szakmailag felkészült alkalmazotti közösség közreműködésével végezzük.

I.2. A D A T L A P

A intézmény címe, elérhetősége:

Hegykői Tündérrózsa Óvoda és Bölcsőde
9437 Hegykő, Kossuth u. 89.
Telefonszám/fax: 99/376-041
E- mail: tunderrozsza@hegyko.hu
Honlap: www.ovodahegyko.hu

A tagintézmény adatai:

Címe: Hegykői Tündérrózsa Óvoda és Bölcsőde Fertőhomoki Tagóvodája
9492 Fertőhomok Akác u. 72.
Tel: 99/376-040
E-mail: ovoda@fertoehomok.hu

Telephely:

9437 Hegykő, Szent Mihály u. 26.
Tel: 99/376-950
E-mail: konyha@hegyko.hu

Bölcsőde: Hegykői Tündérrózsa Óvoda és Bölcsőde
9437 Hegykő, Kossuth u. 89.
Telefonszám/fax: 99/376-041

Az intézmény fenntartója:

Hegykő Község Önkormányzata
9437 Hegykő, Iskola u. 1.
Telefonszám: 99/540-005.

Az óvoda OM-azonosítója: 030468

Az alapító okirat száma, kelte:

.....
Engedélyező szerv neve:
Hegykő Község Önkormányzata

Az intézmény vezetője:

Tamás Julianna
főigazgató

A tagóvoda vezetője:

Horváth Anna
tagóvoda-igazgató

Az intézménybe felvehető gyermeklétszám:

Maximális létszám 120 fő

- A székhely intézmény három csoportos, a felvehető gyermeklétszám 75 fő.
- A tagintézmény két csoportos, 45 gyermek vehető fel.

Az óvoda nyitva tartása:

Hegykőn: 6,³⁰-tól 17 óráig.
Fertőhomokon: 6,³⁰-tól 17 óráig.

II. G Y E R M E K K É P

Minden gyermek egyediség, individuum, ugyanakkor része egy közösségnek, szociális lény. A gyermek fejlődő személyiség. Fejlődését meghatározzák az öröklött adottságok, és az őt körülvevő spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások.

A nevelés hatására testi és lelki szükségletei egyénenként, életkoruknak megfelelően változó ütemben alakulnak.

Feladatunk: olyan gyermekek nevelése, akik mélyen kötődnek közösségükhöz. Nyugodtak, boldogok, mert tele vannak élményekkel. Tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni. A környezettudatos magatartás alapjai megjelennek a mindennapjaikban. Erősen kötődnek a meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységhez, szívesen fedezik fel környezetüket. Bátor kiállásúak, egyre önállóbbak, és látszik rajtuk a kiegyensúlyozottság.

A gyermekközösségekben természetes módon elfogadják a különbözőségeket.

III. ÓVODAKÉP

Az óvodás korú gyermekek nevelésének elődleges helye a család. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője. A befogadó nevelés, mint elv, meghatározza az óvoda kapcsolatainak alakítását, a családoktól az iskolával való együttműködésig. A gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy önállóságot, boldogságot ad, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, az esélyegyenlőséget, életkorához és fejlettségéhez alkalmazkodó tevékenységet, különösen a szabad játékot.

Az óvoda az SNI- s gyermekek integrált fejlesztését biztosítja, ehhez szükség esetén megfelelő szakembereket alkalmaz. A HH-s és HHH-s gyermekek felzárkóztatására esélyt teremtünk, arra törekszünk, hogy esetleges hátrányaik csökkenjenek.

A kiemelt képességű, tehetséges gyermekek felkarolására, igényeiknek kielégítésére az óvoda figyelmet fordít.

Az óvoda közvetetten segít az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődésében.

A településekre beköltözött családok gyermekeinek biztosítjuk hagyományaik ápolását, kultúrájuk megőrzését, és a társadalmi integrálódást segítjük.

Feladatunk: Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akiknek az egészséges életmód, a természettisztelet, a kulturált viselkedés az életmódja.

Alapelveink:

A játékot tekintjük a nevelés legfontosabb eszközének, kiemelt hangsúlyt adunk a szabad játéknak.

Minden gyermek a saját képességei szerint, annak figyelembevételével fejleszhető.

Fejlesztik őt a társas kapcsolatok és az óvoda minden dolgozója.

Szeretetteljes, a gyermek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó, befogadó óvodai nevelés megteremtése a feladatunk.

A gyermek tisztelete, szeretete, elfogadása minden tudásnál fontosabb.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különös védelem illeti meg.

A különbözőséget elfogadó, egymás kölcsönös tiszteletét kifejező magatartás megnyilvánulása.

A településeinkre költöző családok, gyermekek fokozott felkarolása. Segíteni próbálunk, hogy új otthonukra találhassanak itt.

IV. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

IV.1. Az óvodai nevelés általános feladatai

A gyermek testi, lelki szükségletének kielégítése.

Az óvoda a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

Feladataink:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az **értékorientált** közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

IV.2. Az egészséges életmód alakítása

„Az egészség a **testi** (fizikai), a **szellemi** (pszichikus) és a **társas-társadalmi** (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és a nyomorékság hiánya” (Egészségügyi Világszervezet)

Célunk:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Ezen belül az óvoda feladatai:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, a **tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;**
A magas telített zsírtartalmú és cukortartalmú ételeket úgy tudjuk minimalizálni, hogy saját főzőkonyhánk élelmiszervezetője ezt figyelembe veszi a heti étlap összeállításakor, és anyagfelhasználáskor.
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, mozgásigényük kielégítése

Óvodába lépés előtt az óvodapedagógus feladata, hogy előzetes családlátogatás alkalmával megismerkedjen a gyermekek otthoni környezetével. Az itt szerzett ismeretek kiegészülnek az óvodában a befogadás ideje alatt szerzett tapasztalatokkal.

Elsődleges feladat a testi szükségletek kielégítése és a gondozás. A közösen végzett tevékenység, a nyugodt légkör, a jó közérzet közelebb hozza a gyermeket az óvodai dolgozókhöz. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, együttműködve a többi munkatárssal

Az óvoda napirendjében az ugyanazon időben ismétlődő tevékenységek segítenek az eligazodásban és a gyermek életritmusának kialakulásában. A rugalmas napirend elegendő időt biztosít az önálló tevékenységek begyakorlására és alkalmazkodik a gyermek egyéni szükségleteihez.

Az egészségügyi szokások pontos menetét az óvodában dolgozó dajkákkal megbeszéljük, az azonos gyakoroltatás miatt. A nevelési terv megismertetése, aláírásukkal annak elfogadása.

Az elvárások a gyermekkel szemben életkorától és fejlettségétől függenek.

Az étkezési szokások

A gyermekek háromszor étkeznek az óvodában. Az étkezést a Konyháról oldjuk meg. A főigazgatónak javaslati joga van az étrend összeállításában. A kifüggesztett étlap alapján tájékozódhatnak a szülők az étrendről. Törekszünk az egészséges és korszerű táplálkozás igényének felkeltésére, naponta friss gyümölcs vagy zöldség biztosítására, új ízek megismertetésére. Az étkezés feltételeinek kulturált megvalósításával is arra törekszünk, hogy kedvet teremtsünk a jó hangulatú étkezésre. Az asztaltársaságok, a felnőttek és a gyermekek együttes étkezése, a megfelelő idő biztosítása minden gyermek számára elengedhetetlen feltétel ehhez. Az ételekből egyre önállóbban, igényük és a lehetőségek szerint vehetnek a gyermekek. Arra törekszünk, hogy a gyermek mindent kóstoljon meg.

A tízórai idejét igyekszünk rugalmasan kezelni, mert a gyermekek eltérő időben érkeznek és sajnos egyre több olyan gyermek van, aki reggeli nélkül jön az óvodába. A folyamatos tízórai lehetősége függ a napi ételtől is, hiszen van olyan étel, ami csak frissen fogyasztható.

Az ebéd ideje kötött.

Uzsonna ideje felkelés után lehetőleg folyamatosan.

Testápolás

A gyermek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. A gyermekek mellékhelyiségében megfelelő méretű és számú, minden gyermek számára hozzáférhető mosdó, WC, piszoár biztosított, amit napközben egyéni igények szerint használhatnak a gyermekek. A fogmosás, a fésülködés feltételei adottak. A gyermek megismerkedik a tisztálkodáshoz szükséges eszközökkel, azok helyes, takarékos használatával. Az óvodapedagógus és a dajka mutatja meg a teendőket. A gyermek eleinte több, később egyre kevesebb segítséggel, majd önállóan végzi. A tisztálkodáshoz szükséges eszközöket, szereket a fenntartó biztosítja. Ügyeljenek a takarékos vízhasználatra, a tisztálkodó szerek megfelelő mennyiségű alkalmazására. (környezettudatosan)

Öltözködés

Az öltözködésnél a réteges öltözködés fontosságát hangsúlyozzuk a szülők körében is. Fontosnak tartjuk, hogy ruházatuk tiszta, izléses és praktikus legyen, és ezt önmaguk is igényeljék. Az óvodában benti, kényelmes játszóruha, egészséges, a gyermek lábát jól tartó, csúszásmentes lábbeli beszerzése szükséges. A ruhákat minden gyermek az öltözőszekrényében tárolja, váltóruháról a szülőknek gondoskodni kell. Lehetőséget kell biztosítani napközben igény szerinti átöltözésre.

Testnevelés foglalkozásra a tornaruha, tornacipő szükséges.

Mozgás

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Ez lehetőség szerint az udvaron, a szabadban történik. A gyermekek mindennapi mozgásigényének kielégítését a változatos udvari játékokkal, a sokféle, sokirányú mozgásos szabályjátékokkal, a népi dalos játékokkal és a körjátékokkal biztosítjuk. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolhatják a sokféle mozgásfejlesztő eszközök és a felkínált változatos eszközök felhasználásával (különböző méretű labdák, tornakarikák, tornabotok,

tornakendők, egyensúlyfejlesztő játékok, stb.). Séták, rövid kirándulások szervezésével is igyekszünk a gyerekek mozgásigényét kielégíteni. Lehetőséget biztosítunk a kerekpározásra, focira is az udvaron. A fenntartó anyagi támogatásával megszervezzük a helyi fürdőben az úszásoktatást is.

Pihenés

Az óvodás korú gyermekeknek szüksége van a pihenésre. Ehhez biztosítjuk az optimális feltételeket (szellőzés, csend, nyugalom, meghitt hangulat). Mindig egy mesével vagy altatódallal csendesítjük le, nyugtatjuk meg a gyerekeket. A különböző alvásigényeket figyelembe vesszük, nem erőltetjük az alvást. Nagyobb gyermekeknek - pihenés után - esetleg csendes tevékenységet biztosítunk. A gyermekek ágyneműjét az óvodában mossuk, szükség szerint, de legalább havonta.

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

A gyermekek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, hogy minden nap – ha lehet, kétszer is – a friss levegőn tartózkodunk. Napi kocogó-futó lehetőséget, mozgásos perceket biztosítunk. Viharos szél, nagy köd, zuhogó eső, rendkívüli kánikula, nagy hideg esetén a csoportban maradunk, esetleg az óvodapedagógus a fedett teraszon szervezhet tevékenységet.

A zsebkendő használatának szabályait a gyermekekkel be kell tartatni: szükség szerint a kijelölt helyről vehetik el, a kukába kell rakni használat után. (a szelektív hulladékgyűjtés szabályai szerint)

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással elkülönítjük, s azonnal értesítjük a szülőket. A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, saját, jellel ellátott tárgyak használatával, a játékok és az eszközök gyakori fertőtlenítésével igyekszünk megakadályozni.

A gyermekek egészségével kapcsolatos észrevételeket, az esetleges szobatisztasági gondokat is tapintatosan, szeretetteljes bánásmóddal és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolattartással végezzük.

Igény szerint a kinti ivókút lehetőséget biztosít szomjuk oltására. A nyári kánikulában nem tartózkodunk kint a kritikus időszakban. Az óvoda udvarán nyári kánikulában zuhanyozási lehetőséget biztosítunk.

A téli időszakban is kimegyünk, s ha az időjárás engedi, szánkózunk, hógolyózunk, csúszkálunk.

Együttműködünk a szülővel, - ha a gyermeknek krónikus betegsége van - az optimális környezet biztosítása érdekében. Minden csoportban biztosított a parajdi sófal, prevenciós céllal.

Megfelelő szakemberek bevonásával (védőnő, orvos, pszichológus) prevenciós és korrekciós feladatokat látunk el a gyermekek testi – lelki egészségének megőrzése érdekében.

Az egészséges környezet biztosítása

Csoportszoba

Csoportszobáink világosak, tágasak. (biztosított a gyermekenkénti 2m²) A tűző napsütés ellen sötétítővel védekezünk. Szükség esetén a megfelelő, szembarát villanyfény biztosított. A szellőztetést folyamatosan megoldjuk. A padlózat könnyen tisztítható. A csoportszobák bútorai a gyermekek méreteihez igazodnak, kuckósításra részben alkalmasak. A megfelelő hőmérséklet szabályozható radiátor szelepekkel biztosított.

Udvar

Naponta több órát tartózkodnak a gyermekek az óvoda udvarán. Van árnyékos, napos rész, változatos talajfelület. Minden korcsoport megtalálja a mozgáslehetőséget. A fajátékok kiválasztásánál törekedtünk a biztonságra, szabvány szerinti megfelelésre.

A középső időpontban érkező dajka naponta átvizsgálja az udvart, felássza a homokot, összesöpör, esetleg öntöz. Az udvari dolgozóval egyeztet a közös feladatokban.

Öltözők

Minden csoportnak külön öltözője van. Az öltöző padlózata könnyen tisztán tartható. Minden gyermeknek jellel ellátott öltözőszekrénye van. Az öltözők rendjét a gyerekek bevonásával folyamatosan ellenőrizzük.

Mosdók

Megfelelő méretű és mennyiségű eszközök segítik a szükségletek kielégítését, s minden gyermeknek elkülönített tisztálkodási felszerelése van. A mosdók fertőtlenítése, a folyamatos feltöltés naponta többször ismétlődő feladata a dajkáknak. A fogmosó eszközök és egyéb tisztálkodási eszközök (körömkefe, fésű) fertőtlenítő kimosása a dajkák folyamatos, szükség szerinti feladata. A tisztítószer, egészségügyi papír feltöltése a dajkák napi feladata.

Környezettudatos magatartás alakítása

A csoportszobákban keletkezett hulladékból az újra felhasználható anyagokat szelektív módon gyűjtjük. Arra neveljük gyermekeinket, hogy óvják, védjék az óvoda természetes környezetét (növényeket, állatokat). Példát mutatunk az energia ésszerű, takarékos felhasználására. (víz, villany, gáz)

A fejlődés eredményes óvodáskor végére

- Tudnak önállóan tisztálkodni, fogat mosni, fésülni, amikor azt szükségesnek érzik.
- Önállóan használják a mosdót.
- Köhögéskor, tüsszentéskor igénylik a zsebkendő használatát. Helyesen fűjják az orrukat.
- Esztétikusan megterítenek, vigyáznak az asztal rendjére, tisztaságára.
- Tudnak önállóan szedni az ételből, önteni a folyadékból, eldöntve, hogy mennyit tudnak elfogyasztani.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket lehetőleg befűzik, bekötik.
- Kialakulóban bennük a tiszta, esztétikus környezet iránti igény, s vigyázni is tudnak környezetükre.
- A környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások kialakulóban.

IV.3. Az óvoda egészségnevelési programja

(Készült a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 128.§ alapján)

Helyzetkép: Az egészségmutatók már óvodás korban arra utalnak, hogy gond van a gyermekek egészségével. Egyre növekszik az asztmás, az elhízott, a nehezen mozgó, fáradékony gyermekek száma.

A Nkt. kimondja, hogy a nevelési intézményekben, biztonságban és egészséges környezetben kell nevelkedniük a gyermekeknek. A törvény és a hozzá kapcsolódó rendeletek kiemelt figyelmet fordítanak a felnövekvő nemzedék egészségének megőrzésére. Az óvoda munkarendjének és házirendjének a teljes egészségfejlesztést kell szolgálnia, amelynek betartása mindenki számára kötelező. Az óvoda összes dolgozójától példamutató magatartás várható el.

Cél: hogy az egészségfejlesztési tevékenység hatására pozitív irányba változzon a gyermekek egészségi állapota.

Az egészségfejlesztés akkor hatékony, ha teljes körű, ha áthatja az óvodai élet egészét:

- minden gyermek részt vesz benne,
- a nevelőtestület aktív összehangolt munkája,
- felvilágosító tevékenység kapcsolódik hozzá,
- betartják és betartatják a munka és balesetvédelmi előírásokat, elhárítják a vészhelyzeteket,
- bevonják a szülőket, a civil szervezeteket.

Az egészségvédelmi program tartalma, kiemelt feladatai:

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki-szellemi jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok a nevelési-oktatási intézményben végzett tevékenységet, a helyi pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermek, a tanuló és a szülő részvételét a nevelési-oktatási intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek, a tanuló egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Célja.

- a testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgás-fejlesztés)
- a lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása)
- a szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítség stb.)
- az egészségvédő képesség fejlesztése.
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása,
- az óvodapedagógusok és a nem pedagógusdolgozók viselkedésének szabályozása,
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai (higiénés szokások alakítása , egészségvédő példamutatás, meleg-engedékeny nevelési módszer)
- az egészségügyi szolgálattal való együttműködés

Az egészségfejlesztés

- a családból az óvodai közösségbe való átmenetének segítése;
- nemzeti identitásuk megtartása mellett az óvodai napirend (szokásrend) megismertetése, elfogadtatása;
- az egészséges életvitel szabályainak gyakorlása;
- az egészséges táplálkozási szokások kialakítása;
- a közösségi viselkedéskultúrának a többségi társadalomhoz való alakítása;
- az egészséget támogató családi környezet segítő támogatása, megvalósítása;
- a káros szenvedélyek (alkohol- és dohányzás, számítógép függőség) megelőzésére szolgáló meggyőző ismeretek terjesztése.

A napi tevékenységek során figyelembe vesszük a gyermekek megfigyelésén alapuló differenciált fejlesztést, ahol az óvodapedagógus a csoport és az egyén ismeretében alkotó módon maga tervezi meg a gyermek fejlesztését. Az aktuális fejlődési tendenciákat figyelembe véve rugalmasan dönt az ismétlések számáról, a továbbhaladás lehetőségéről.

1. Az egészséges táplálkozás, kulturált étkezés

Helyzetkép:

Az óvodás gyermekek táplálkozási szokásai tükrözik a családok otthoni szokásait. Tapasztalataink szerint túl sok édességet, fehér lisztből készült termékeket, vörös húsokat

fogyasztanak, sőt a gyermekek körében a cukros üdítők fogyasztása is gyakori. Kevés gyermek kedveli a gyümölcsöket, a zöldségeket. Ennek következtében növekszik az elhízott gyermekek száma, ehhez már óvodás korban kapcsolódnak a betegségek. A szülők következtelenek, sőt néha még támogatják is a rossz szokásokat.

Célunk: az egészséges táplálkozás és a kulturált étkezés alapjainak megteremtése óvodás korban.

Feladatok:

Az élelmezésvezetővel az étrend összeállítás megbeszélése:

- Napi gyümölcs, vagy zöldség biztosítása.
- Minél gyakrabban teljes kiőrlésű pékáru beszerzése
- A zsiradék és a só mennyiségének csökkentése
- Vegyszermentes élelmiszer
- Az édességek fokozatos csökkentése, különös tekintettel a hozzáadott cukorra

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Ünnepek, születésnapok alkalmával az egészséges táplálék biztosítása
- A dajkákkal együtt a közös, kulturált étkezés megszervezése, lebonyolítása
- Minden gyermeknek az étel felkínálása
- Megfelelő idő biztosítása a nyugodt, közös étkezéshez

A dajkák feladata:

- az önállóan még étkezni nem tudó gyermekek segítése
- az ételek tálalásakor a kívánatos, esztétikus terítés

2. Mindennapos mozgásos percek, a szabad levegőn tartózkodás

Helyzetkép:

A gyermekeket nagy számban autóval szállítják szüleik óvodába. A gyermekek elmondása szerint túl sokat ülnek a tv és a számítógép előtt. A családok közös kirándulásai, túrái néhány család kivételével nem jellemzőek. Ezzel szemben szép számmal íratják be gyermekeiket a szülők valamilyen sportra (úszás, foci, karate, aikido, torna, lovaglás, stb.)

Célunk: A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése kisgyermek korban.

Egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás;

Feladataink:

- Minél több szabadban végzett mozgás szervezése
- A mozgást kevésbé szerető gyermekek bevonása a közös játékokba, buzdítása, dicsérete.
- Változatos eszközök, mozgásfejlesztő játékok felkínálása a gyermekeknek
- A családok részére kerékpáros, gyalogos túrák szervezése
- Olyan napirend összeállítása, hogy lehetőség szerint minden nap legyenek a gyermekek levegőn
- A fenntartó által támogatott úszásoktatás megszervezése, a helyi fürdőben
- Az udvaron a feltételek megteremtése
- Kapcsolat kialakítása a civil szervezetekkel, alapítványokkal (Diáksport alapítvány, FSC Egyesület, Zanshin Aikido Egyesület, stb.)

3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

Helyzetkép:

A mozgásszegény életmód, a helytelen táplálkozás, a családokban egyre növekvő stressz már óvodás korban előrevetíthetik az egészség problémákat. A túlzott szülői elvárások lelki problémákat is okozhatnak (szorongás), a helytelen napirend következtében felborul a biológiai egyensúly. Néhány szülő naponta járhatja külön foglalkozásra gyermekét, ezáltal túlterheli és elvonja a lehetőséget a szabad játéktól.

Célunk: Szakemberek bevonásával a szülők tájékoztatása, ennek hatására a családok életvitelének esetleges változása

Feladatok:

- Előadók felkérése a témával kapcsolatban (pszichológus, orvos)
- A gyermekek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége a szabad játék, ennek érvényesülni kell az óvodai és lehetőség szerint az otthoni napirendben is
- A gyermekek közlési kedvének fenntartása
- Az érzelmek kimutatása, kifejezése (a belső szorongás levezetése)
- Önmagunk és mások elfogadására nevelés

A lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése a célunk.

Módszerek, eszközök, rendezvények, amelyek az egészségnevelési programunkat segítik:

- nevelőtestületi értekezletek,
- képzések egészségfejlesztés témakörben,
- szülői fórumok, előadások egészségfejlesztő, egészségügyi szakemberek bevonásával,
- sport rendezvények a szülőkkel, partnerekkel,
- környezetvédelmi tevékenységek a szülőkkel, partnerekkel,
- kirándulások, szabadidős programok,
- egészségvédelmi programok,
- szűrővizsgálatok,
- mérések,
- víz-, levegő-, fényterápiák
- rajzpályázatok az egészséges életmód témakörben
- barkácsolás az EGÉSZSÉG-HÉT keretén belül-gyümölcsök, zöldségekből

Az óvoda felnőtt dolgozói mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért ők nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzésének feladata:

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei: Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével, stb. párhuzamosan. Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű

teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabadlevegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (leburnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erőkifejtés, sok mozgás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, vendéglátóhelyek külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkérmények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: milyen ember szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni.
- A témával kapcsolatosan drámajátékok, bábjátékok kezdeményezése

A bántalmazás, erőszak megelőzése: A WHO definíciója

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére.

Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyermek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.).

Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy

szorongás keltése, megszegyenyítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának.

Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog- és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket.

Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

Az óvodapedagógusok és a pedagógiai munkát segítők feladatai a bántalmazás megelőzése érdekében:

- A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Együttműködik a Gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a Gyermekjóléti szolgálattól.
- A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (főigazgató), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel, ezt a faliújságon közzé tesszük.
- A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny". Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvoda gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkallni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeg hírközlések, filmek kivédését is.
- Az óvodáskorú gyermekek bűnmegelőzési programjának az „Ovi-zsaru program” témaköreinek (1-4) alkalmazása, feldolgozása a csoportokban. (Ismerkedés szabályai; szabályok, utasítások betartásának fontossága; Idegen személyvel történő találkozás, kapcsolat, ajándékelfogadás szabályai: utcán, játszótéren, idegen lakásban; Otthon tartózkodás szabályai: telefonálás, idegen beengedése a lakásba)

A balesetek megelőzése és az elsősegélynyújtás

Helyzetkép:

A balesetek megelőzése érdekében, a megbízott személy (éves munkaterv szerint) rendszeresen ellenőrzi az udvari játékokat. A napi takarítás során tapasztalt hibákat a dajkák is jelzik. Az óvoda minden dolgozója ismeri a gyermek - és a felnőtt balesetek előfordulásakor szükséges teendőket, jelentési kötelezettségeket. Az orvos, a mentő telefonszáma az irodában van feltüntetve.

A dolgozók közül 2 fő rendelkezik egészségügyi végzettséggel, baleset esetén a szakszerű ellátást ők biztosítják.

Évente munka és balesetvédelmi oktatást tartunk.

Célunk: Biztonságos környezet kialakítása, a gyermekek és a dolgozók részére

Feladatok:

- Tanév elején a gyermekek tájékoztatása az elvárható magatartásról, figyelmük felhívása a veszélyes dolgokra.
- Az óvoda forgalmas úttest mellett található, ezért nagyon fontos az épület biztonságos zárása.
- A játékszerek beszerzésekor a szabvány szerinti megfelelésre figyelni kell.
- Gyermekek, az óvoda területén felügyelet nélkül sehol sem tartózkodhat
- A munkavédelmi szabályok betartásának ellenőrzése (szűrőpróba szerűen)
- Minden alkalommal, ha kirándulni megyünk, fel kell hívni a gyermekek figyelmét a veszélyekre, az elvárható magatartásra.
- Kiránduláson a gyermek, gondviselője jóváhagyásával vehet részt (aláírja a szülő)
- A kirándulásokon a megfelelő számú kísérő személyzetet biztosítani kell

4. A személyi és környezeti higiénia

Helyzetkép:

A működés személyi feltételei intézményeinkben biztosítottak. Az óvodában egészségügyi könyvvel lehet dolgozni, a munka alkalmassági, üzemorvosi ellenőrzés évente biztosított.

A személyzet munkaruha juttatásban részesül, a kötelező munkaruha előírásai a munkavédelmi szabályzatban rögzítettek. Az óvodapedagógusok és a dajkák is az óvodába érkezve ruhát és cipőt váltanak. A gyermekek benti cipőben és ruhában tartózkodnak a csoportban. A szülők a csoportszoba ajtajáig kísérhetik gyermeküket.

A mellékhelyiségek száma, azok felszerelése megfelelő. Folyamatos fertőtlenítésük, tisztításuk a dajkák napi feladata.

A tisztítószeret a beszállító havi rendszerességgel hozza, (biztonsági adatlappal) tárolásuk zárt szekrényben történik.

A gyermekek tisztasági felszerelését a fenntartó az éves költségvetésből fedezi. Minden gyermek ismeri a tisztálkodás helyét, az eszközök elérhetőségét, az elhasznált, piszkos anyagok eldobásra alkalmas helyet (különös tekintettel a papír zsebkendőre)

A pelenkázásra szoruló gyermekek részére a szülők hozzák a pelenkát és a védőkrémet.

Feladatok:

- A még nem szobatiszta gyermekek részére a tisztázás feltételeinek megteremtése
- Jellel ellátott tárolók a személyes ruházat részére
- A fertőtlenítések, a takarítások előírás szerinti végzése (HACCP)
- A gyermekek orvosi és fogorvosi vizsgálatának megszervezése, megállapodások kötése
- Kapcsolat felvétele a gyermekorvosokkal, a háziorvossal betegségek után az igazolás módjáról
- Minden tanév elején a házirend ismertetése a szülőkkel (mi vihető be az óvodákba, eljárás betegség esetén, stb.)
- A tároláshoz szükséges fehér kötény, sapka biztosítása a dajkák részére, használatának megkövetelése
- A gyermek és a felnőtt kézmosókba a tisztítószeres folyamatos pótlása
- Az étkezések során, az ételek tárolása során a HACCP előírások szigorú betartása, betartatása
- A tisztítószeres használatokor a környezetvédelmi és biztonsági előírások betartása, gazdaságos beosztással.

Az egészségvédő program megvalósításának személyi feltételrendszere:

- főigazgató
- óvodapedagógusok

- a nevelőmunkát segítő munkatársak
 - szülők
 - védőnő
 - háziorvos, gyermekorvos, fogorvos
 - családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai

IV. 4. Környezeti nevelési program

A környezettudatos magatartás kialakításának szükségessége

Fokozódott a természet, a természeti erőforrások felélése, egyre nagyobb arányú igénybevétele, kihasználása. Ezért az emberiség létkérdésévé vált a szemléletválttatás, az emberi tevékenység következményeinek tudatos átgondolása, a fenntartható fejlődés megvalósítása. Ebben az óvodapedagógusoknak is nagy szerepe van.

A tudatosság kialakításához nélkülözhetetlen a környezeti nevelés, a fenntarthatóságra nevelés. A két fogalom ma még együtt él. A kezdet a környezeti nevelés. A környezeti nevelés sokrétű, összetett folyamat, amelynek célja környezetkultúrára nevelés, azaz életmód-, gondolkodás- és viselkedésmód-alakítás. A környezeti nevelés folyamatában a környezet iránti nyitottság kialakításán, a környezet megismerését szolgáló ismeretek megújításán, a környezeti gondok feltárása és megoldását segítő készségek és képességek, az érzelmi viszonyulás alakításán túl az egész emberre, a gyermekekre, annak egész személyiségére tudunk hatni.

A fenntartható társadalom megteremtése a 21. században az emberiség életben maradásának feltétele. Napjainkban nevelési, oktatási intézményeink egyik legfontosabb feladatává vált elősegíteni annak megvalósulását. A környezeti nevelésben gyökeredző, azt magába foglaló, ma még alakuló fenntarthatóság pedagógiája ennek lehetőségét hivatott megteremteni.

A fenntarthatóság pedagógiája széles dimenziókat átfogva, egységben foglalkozik bolygónk és az emberiség sorskérdéseivel. Fogalmában benne van az, hogy a nevelőnek neveltjeiben, a jövő polgáraiban, fokozott környezeti felelősséget kell ébresztenie. Ez eredményezi személyes felelősségük, elkötelezettségük erősödését és mélyülését.

A fenntarthatóságra nevelés annyiban jelent új fogalmat, amennyiben világossá teszi, hogy a gazdasági és a szociális kérdések mellett figyelembe kell venni a környezeti feltételeket, de a környezeti kérdések megoldása is csak a másik két terület elemzésével egyidejűleg oldható meg.

A környezettudatos magatartásra, a fenntarthatóságra nevelés áthatja az óvodai élet mindennapjait. A pedagógiai program kidolgozása során, - az óvodai nevelés feladatai és tevékenységi területeinek részletes kidolgozásakor – meghatároztuk, leírtuk azokat a célokat, feladatokat, amelyek ehhez kapcsolódnak.

A fenntarthatóság pedagógiájának fontos értékei:

- az élet tisztelete,
- a hagyomány őrzése,,
- átmentése a jövőbe.

Mindezeket a családok hatékony és folyamatos bevonásával, élethosszig tartó folyamattal és holisztikus szemlélettel tudjuk a leghatásosabban elérni.

A környezeti nevelés már régen felismerte, hogy a környezeti problémák okainak és megoldásának összetettsége miatt az ökológiai kérdéseken túlmutatóan tudatosítani kell azok társadalmi, gazdasági rendszerrel való összefüggéseit. Felismerte, hogy a természeti környezet

rohamos romlását csak úgy tudjuk elkerülni, ha kialakítjuk a környezeti terhelést, károkat csökkentő környezetharmonikus magatartási és életviteli mintákat.

A környezettudatos magatartás kialakításának fő színtere az óvodában

A külső világ tevékeny megismerése, mint tevékenység forma, olyan nevelési folyamatot jelent, mely valamennyi nevelési területre kiterjed, azokkal kölcsönhatásban van. Komplex tapasztalatszerzés, mely egységben mutatja, érzékelteti azt, ami a valóságban is egységesen érzékelhető. A környezet megismerése nem korlátozódik csak a környezeti foglalkozásokra és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem átfogja az egész óvodai életet. Benne van a spontán játékban, az önkiszolgáló tevékenységben, az udvari élet pillanataiban, a beszélgetésekben, megfigyelő sétákban, kirándulásokban. Támaszkodunk a gyermekek családból hozott ismereteire, a családi kirándulások, nyaralások élményeire is. Ha szükséges, a hátrányokat kompenzáljuk. A természeti és társadalmi környezet témaköreivel valamennyi korcsoport megismerkedik, életkortól függően. A fokozatosság elvét követjük a megismertetés során: a közelebbitől a távolabbi felé haladunk. Szemléltetésben, a közvetlen környezetben való megfigyeléstől a képi ábrázoláson való megfigyeltetés felé. Érvényesítjük a differenciálás pedagógiai koncepcióját a nevelés folyamatában. Sokszínű, érdekes, izgalmas tevékenységrendszert biztosítunk. Érzelmek kifejezőképességek fejlesztésére nagy hangsúlyt fektetünk: szeretet, kötődés, élménybefogadás keltése.

A környezettudatos magatartás megvalósításának folyamatához kapcsolódó tartalmak

A természetvédelem a környezetalakítással, a környezetvédelemmel, szorosan összefüggő feladatokat tartalmaz. Fontos, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet, ne rongálják, hanem gondozzák, gondoskodjanak életfeltételeinek biztosításáról. Nevelési feladatunknak tartjuk, hogy gyermekeink védjék az élő környezetet. Így alapozhatjuk meg a természet szűkebb, tágabb környezetünk, a haza szeretetét. Meg kell értetni, hogy saját életterük védelme, gondozása egészségesebbé teszi fejlődésüket. A természeti környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok és népi hagyományok, időjósoló napok megfigyeltetésén keresztül kínálkozik. Az időjárás, a természet jellemzői, változásai, a színek, a fények, a formák szépségei alapvető tapasztalatszerzésre kínálnak lehetőséget. A növény és állatvilág megismerése fontos része a környezet megismerésére nevelés tartalmának. A vadon élő állatokkal való ismerkedést a videofilmek, DVD-s ismeretterjesztő anyagok vetítésével segítjük elő (Csodálatos állatvilág stb.) A természetvédelmi nevelés, akkor éri el igazán a célját, ha a mese, népmese, népdal, népművészet, stb., minden ugyanarról a természetről, a társadalomról, az emberről, és a kapcsolatokról szól. Mind a társadalmi, mind a természeti környezet ismereteinek tartalma akkor megalapozott, ha az a kisgyermek környezetének adekvát, érzelmileg telített, élményhatású az egyes gyermek számára konkrét tapasztalatokon alapul. A természet szépségeire rá kell csodálkoztatni a gyerekeket.

Az óvodánk elhelyezkedése, természeti környezete különleges adottságokat, jellegzetességeket, értékeket nyújt felfedezésre. Fontos, hogy ezeket a környezeti, természeti értékeket építsük be a projekt tartalmakba, ill. tevékenység formákba egyaránt. A környezeti nevelés céljainak, feladatainak megvalósítását elősegíti az a tény, hogy óvodánk nyitott, a település egyik meghatározó intézménye.

Helyi Pedagógiai Programunkban kiemelt jelentőségű a külsővilág tevékeny felfedezése.

A környező táj, a rétek, legelők, kaszálók növény- és állatvilága lehetőséget biztosít, hogy a gyermekek játszva, kalandosan ismerhessék meg a természetet és természetvédelmet. Az ismeretszerzésen túl, megtanulják tisztelni és csodálni az őket körülvevő világot. A felfedezések közben fejlődik közösségi magatartásuk, a szülőföld iránti tiszteletük. Megtapasztalhatják az együtt töltött kirándulások örömét, az „együtt lenni jó” érzését.

ERŐFORRÁSOK

Az óvodai alkalmazottai közül többen ezen a településrészen élnek, így van rálátásuk az adottságok, értékek területi elhelyezkedéséről. A lakossággal, a helyi civil szervezetekkel való nagyon jó kapcsolat, mint erőforrás további lehetőség.

1. Természetismereti tábor

Minden évben megszervezzük nagycsoportos korú gyermekeink részére a Tündérrózsa Természetismereti Tábort. Hagyományosan június elején, az óvodai év zárásaként, két napra elvisszük gyermekeinket a nemzeti parkba.

Céljaink:

A ránk bízott gyermekek, a múlt hagyományait továbbörökítő, környezetüket óvó, azt ismerő és szerető, becsületes és értékes emberekké váljanak! Olyan felnőttekké, akik büszkék lesznek arra, hogy itt élnek, ez a szülőföldjük, otthonuk.

Feladataink:

- a táborozás megszervezése
- pályázati lehetőségek keresése
- a program végrehajtásának részletei az éves munkatervben

2. Szelektív hulladékgyűjtés:

A csoportokban keletkezett hulladékból szelektív módon gyűjtjük az újrahasznosítható anyagokat, lehetőség szerint a gyermekek játékához, barkácsolásához felhasználjuk. A papírt, a műanyagot, az üveget az erre kijelölt zsákokban gyűjtjük, amit havonta elszállít a fenntartó által megbízott cég.

A gyűjtés során a gyermekek figyelmét is felhívjuk az újrahasznosítás fontosságára, a szemetelés környezetkárosító következményeire.

A dajkák segítségével a megfelelő zsákba helyezték el a csoportban összegyűjtött hulladékot.

Feladataink:

- tárolóedények beszerzése a csoportokba
- a szülők tájékoztatása erről a lehetőségről, a példamutatás fontossága
- a környezetünkben tapasztalt szemetelés felszámolására törekvés
- műanyag kupakok gyűjtése, felajánlása jótékony célra
- a gyermekek tájékoztatása az újrahasznosításról (ennek a jelnek a felfedezése a papíron stb)

3. Az energia takarékos felhasználása

Az óvoda épülete a fenntartó pályázati sikerének köszönhetően hőszigetelt vakolatot kapott, az ablakok szintén hőszigetelt, korszerű, műanyag ablakok. A fűtési rendszer korszerűsítése, a kazánok cseréje szintén a pályázat során történt meg. A világítás korszerűsítése szintén megvalósult. A gyermekek mosdóiban a csapok víztakarékosak.

Feladataink:

- a fűtési időben a szellőztetést rövid időre, teljes ablaknyitással valósítjuk meg
- a radiátor szelepekkel beállítható az ideális hőfok
- a vízhasználat során a takarékosagra törekszünk (a maradék víz felhasználása a növények öntözéséhez, fogmosás közben a csapok zárása, stb)
- a mesterséges világítás során figyelni kell a megfelelő, de már elégséges fényre, a helyiségek elhagyásakor a lekapcsolásra
- a mosás, mosogatás során a gépek teljes feltöltésére
- ezek betartására egymást és a gyerekeket is figyelmeztetjük
- a gyermekeken keresztül próbálunk hatnia szülők magatartására az energia megtakarítás terén

4. A növény és állatgondozás

Az óvoda udvarán kiskertet alakítottunk ki, ahol a gyermekekkel közösen ültetünk zöldségféléket és fűszernövényeket (paradicsom, paprika, sárgarépa, borsó, metélőhagyma, zöldhagyma stb). A megtermelt zöldségeket felhasználjuk a gyermekek étkezése során.

Az udvaron található fákra madáretetőt helyeztünk ki, a téli időszakban rendszeresen pótoljuk az eleséget, megfigyeljük a madarakat. Fertőhomokon, az óvoda tetején több éve gólyák fészkelnek. Folyamatos megfigyelésükre ideális lehetőség biztosított.

Feladataink:

- a növény és állatgondozásba a gyermekek bevonása
- a gondozás hatásának pozitív következményeit a gyermekek megtapasztalhatták
- a közös munkavégzés, a munka eredményének öröme
- a megtermelt zöldségfélékből reform-étkezés

A JELES NAPOK megvalósításával olyan értékeket kívánunk közvetíteni, mely által a gyermekek kellő információkat gyűjthetnek a környezetükről, a körülöttük lévő élővilágról, azok szépségéről és védelméről. A környezettudatos magatartás, életmód alapjait tapasztalati úton sajátíthatják el.

- Autómentes nap
- Takarítási Világnap
- Állatok Világnapja
- Víz Világnapja
- Föld napja
- Madarak és fák napja
- Környezetvédelmi Világnap

IV. 5. Érzelmi és erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés, és a szocializáció biztosítása

Az óvodáskori erkölcsi nevelés egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ebben az életkorban lehetetlen nem az érzelmeken keresztül hatni, az erkölcsi nevelés pedig nem más, mint hatásrendszerek együttese. Elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk:

A gyermek személyiségének, érzelmeinek, éntudatának, önkifejező törekvéseinek, társas szükségleteinek alakítása a csoportközösségben. A különbözőségek elfogadása. Az érzelmeken keresztül valósuljon meg a hagyományok ápolása, a haza és a szülőföld tiszteletére, szeretetére nevelés. Az értékrendek átadása, az erkölcsi normák gyakorlása leginkább a szabad játékban valósuljon meg.

Feladataink:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen

belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

- Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely **a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek**, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és **családhoz** való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Befogadáskor arra törekszünk, hogy kedvező hatások ériék a gyermeket, a szülővel együtt ismerkedhessen az óvodával. A gyermekek magatartásának alakulását nagyban meghatározza az óvoda minden dolgozójának viselkedése, bánásmódja, beszéde. A gyermek találkozik felnőttel, különböző korú gyermekekkel egyaránt, rengeteg szociális inger éri, fejlődik kapcsolattartó- és alkalmazkodóképessége. A befogadás időtartamát egyéni igényekhez igazítjuk. Ebben az időszakban nagy szerepük van az egyszemélyes játékoknak pl. simogatók, vigasztalók, höcögtetők, lovagoltatók. Az ölbéli játékok elősegítik a felnőtt - gyermek érzelmi kapcsolat megfelelő alakulását, örömet nyújtanak. Az óvoda minden dolgozója és a régi gyermekek segítsék az újonnan bekerülő kicsik beilleszkedését.

A szocializáció szempontjából meghatározó közös élmények, közös séták, kirándulások során a barátságok szorosabbá fűződnek, a gyermek megtanul alkalmazkodni, együtt érezni, figyelmesnek lenni, lemondani mások javára. Megtapasztalja a közös élmények örömét, ragaszkodik csoporttársaihoz, érdeklődik társai iránt.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvodapedagógus karolja fel a félrehúzódozó gyermeket: pozitív tulajdonságai kiemelésével, személyes példájával járuljon hozzá, hogy a többi gyermek elfogadja nehezebben beilleszkedő társát. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősítése segítse a barátkozást, tegye lehetővé, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban.

Támogatjuk az önként létrejövő csoportos együttléteket, amelyek a közösségi élet csírái.

Különleges figyelmet fordítunk a HH és HHH gyermekek befogadására. A nehezen szocializálható, lassan fejlődő gyermekek neveléséhez kikérjük más szakemberek véleményét is. A kiemelt képességű gyermekek nevelése is speciális törődést igényel.

A fejlődés eredménye óvodáskor végére

- A gyermek kötődik óvodájához, jó kapcsolata van az ott dolgozó felnőttekkel, gyermekekkel.
- Gyermektársaival figyelmes, udvarias.
- A szabályokat betartja, figyelmezteti társait ezek betartására.
- Igényli a közös tevékenységekben való részvételt, együttműködést.
- Szeretettel fogadják a csoportba érkező új gyermekeket, vendégeket.
- Meghallgatják egymást és a felnőtteket.

- Képesek a tevékenységeket nyugodtan befejezik.
- Szívesen dolgoznak a közösségért, bíznak önmaguk képességeiben.
- Elismerik saját hibájukat, a konfliktushelyzetekben tudnak egyezkedni.
- Tudnak kezdeményezni, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- A belső érés, a családi és az óvodai nevelés eredményeként óvodáskor végére belépjenek abba a lassú átmenetbe, ahol óvodásból szociálisan is iskolássá érnek.

IV.6. Anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés

Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet valamennyi területén megvalósuló folyamat, az óvodai nevelés egészében jelen van.

Feladataink:

- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
- Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.
- Az ízes tájjellegű kifejezések használatát elfogadjuk és támogatjuk.
- A gyermekek meghallgatására, kérdéseik megválaszolására, kommunikációs kedvének, közlési kedvének fenntartására figyelmet fordítunk.
- Kezdeményezünk anyanyelvi játékokat, ezáltal bővül szókincsük, hangképzésük fejlődik.
- A migráns és valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek anyanyelven történő kommunikációját támogatjuk. Igyekszünk megismerni szokásaikat, hagyományaikat. Egyéni sajátosságaik színesítik az óvodai életet.

Az értelmi nevelés

Az óvodai nevelés a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, - mint életkori sajátosságukra alapozva - élményeket, ismereteket, tapasztalatokat nyújt. Az értelmi nevelés során ezeket az életkori sajátosságokat kell kihasználni és fenntartani a gyermek fejlesztésére.

A játékban fejlődik leginkább a gyermek értelmi képessége, ezért tartjuk a legfontosabbnak a játékba integrált tanulást, mint tanulási formát.

A tanulás feltétele a gyermek spontán és tervezetten szervezett cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása. Ezen tevékenységek keretében lehetőségünk van az egyéni, differenciált fejlesztésre, felzárkóztatásra.

Feladataink:

- A változatos ismeretszerzés lehetőségeinek megteremtése, az ismeretek különböző módon való megtapasztalása (minél több érzékszervvel)
- Az ismeretek rendszerezése
- Analógiás gondolkodás fejlesztése
- Változatos élethelyzetekben és tevékenységekben gyakorlás
- Az értelmi képességek (gondolkodás, észlelés, emlékezet, érzékelés, figyelem, képzelet) fejlesztése
- Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése
- A képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet kialakítása

V. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

V. 1. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a **gyermek** áll.

Óvodás gyermeket 3 éves kortól veszünk fel intézményeinkbe, szabad férőhely esetén 2 és fél éves gyermeket is felvesszünk.

A gyermekek a tankötelezettség megkezdéséhez szükséges fejlettség eléréséig maradnak óvodába.

Az óvodai csoportokban vegyes életkorú gyermekek vannak. A csoportok kialakításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, a nemek megközelítőleg egyenlő arányát, a hasonló csoportlétszámot és lehetőség szerint a szülők igényeit.

Az óvodában a nevelés kulcsszereplője a **pedagógus**. Az óvodapedagógus, akire humanizmus, tolerancia, a pedagógiai optimizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együttérző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező, feltétel nélküli gyermekszeretet jellemző. Tetteiben legyen érezhető a hitelesség, a tapintat, és az empátia. Személyes példájával járuljon hozzá, hogy a gyermekek természetes módon fogadják el az óvodai közösségekben különbözőségeket. Szakmai kompetenciák terén gazdag módszertani repertoár jellemezze a sokféleség kezeléséhez. Kommunikációja legyen mintaszerű. Igénye legyen tudásának folyamatos bővítésére, önképzésre, tanulásra. Képes legyen infokommunikációs ismereteinek fejlesztésére, használatára.

A nevelő és oktató munkája során gondoskodják:

- a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,

- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával,
- a gyermekek, és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

Az óvodapedagógus és a **nem pedagógus alkalmazottak** (dajkák, asszisztens,) összehangolt munkájának hozzá kell járulni a nevelőmunka eredményességéhez.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse, Segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,

AZ ÓVODA DOLGOZÓI:

Óvodapedagógus felsőfokú végzettséggel	11 fő
Pedagógiai munkát segítő szakképzett dajka	5 fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő
Óvodatitkár	1 fő

Az óvodapedagógusok egyéb végzettség szerint:

4 fő	szakvizsgázott, közoktatás vezető szakirányon
1 fő	gyógypedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon
1 fő	német nyelv az óvodában specializáció
1 fő	német nemzetiségi óvodapedagógus
1 fő	bölcsődei nevelő – gondozó szakképesítéssel
1 fő	tanító VÉGZETTSEG
1 fő	OKJ vizsgával számítógép kezelő

Szükség szerint:

utazó logopédus, a pedagógiai szakszolgálat alkalmazásában

Céljaink, feladataink eredményes megvalósítása érdekében fontosnak tartjuk:

- Az óvodapedagógusnak legyen igénye az önművelésre, szaktudásának bővítésére.
- Törekszünk arra, hogy az egy-egy gyermekcsoportban dolgozók tudjanak összehangoltan, feladatokat megosztva tevékenykedni.
- Az egészséges életmód és a gondozás szokásainak megtervezésébe elemzésébe, értékelésébe szükséges a dajkák bevonása is.
- Keresse minden pedagógus a szülőkkal való együttműködést a program céljainak megvalósítása érdekében. A gyermekek érdekében vállalja fel a szülők tapintatos meggyőzését, ízlésformálását.
- Az óvoda minden alkalmazottja legyen minta a nevelésben.
- Biztosítson minden gyermek számára egyenlő hozzáférést
- Teremtse meg a gyermek egészséges testi - lelki fejlődéséhez szükséges optimális „befogadó közeg”feltételeit
- Fokozott figyelemmel segítse a migráns és az etnikum családok gyermekeinek befogadását
- A gyermekek korához, egyéni fejlettségéhez igazodjanak nevelési módszerei, tevékenységei, különös tekintettel a szabad játéokra.
- Rendszeresen készítsen feljegyzéseket a gyermekek fejlődéséről és tájékoztassa a szülőket ezekről.(évente 2 alkalommal)

V. 2. Tárgyi feltételek

A székhely óvoda épülete:

Nem óvodának épült, Horváth József esperes plébános adományozta a falunak, óvodai célra, 1959-ben. Az épület - a fenntartó pályázati sikereinek köszönhetően - több átalakítás után nyerte el jelenlegi formáját. Összkomfortos, szépen felújított.

Csoportszobák száma: 3

Tornaterem használata megállapodás alapján a helyi Tornacsarnokban

Funkcionális helyiségek:

3 gyermeköltöző

3 gyermekmosdó, WC

1 melegítő konyha

1 felnőtt mosdó, rokkantak számára kialakított mellékhelyiség

1 felnőtt öltöző

1 raktár

1 iroda

1 egyéni foglalkoztató

Udvar:

A gyermeklétszámnak megfelelő méretű.

Jól felszerelt, természetes anyagból készült játékeszközökkel.

Napos - árnyékos, burkolatos - füves terület egyaránt megtalálható.

Az udvari játékok szabvány szerint felújítottak, kicseréltek.

Kert és virágágy, a gyermekekkel végzett veteményezésre.

A tagintézmény épülete:

Az óvoda 1965-ben létesült a régi iskola épületében. Azóta többször átalakították és korszerűsítették. A folyamatos karbantartás eredményeként komfortfokozata jónak mondható, így megfelelően biztonságos és vonzó külső és belső környezetben tudjuk fogadni a gyermekeket.

2 csoportszoba

2 gyermeköltöző

2 gyermekmosdó

1 raktár

1 melegítő konyha

1 iroda

1 felnőtt mellékhelyiség

Tornaszobának megállapodás alapján a szomszédos helyiséget használjuk

Az óvoda udvara:

Nagy területű, változatos talajfelületű, sok örökzölddel és virágokkal betelepített játszóhely, ahol egész évben hasznosan tölthetjük játékidőnket. Az udvaron elhelyezett mozgásfejlesztő játékok a gyermekek mozgásigényének kielégítését szolgálják.

Az óvodában szükséges eszközök a 20/2012.EMMI rendelet 2.számú melléklete, JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről részletezve vannak. Az SNI-s gyermekek fejlesztéséhez szükséges speciális eszközök jegyzéke is ott található.

A játéktevékenység eszközeinek beszerzése folyamatosan történik költségvetési keretből. A pályázati lehetőségeket is igyekszünk kihasználni a bővítés és korszerűsítés érdekében. Az óvodai tanulás eszközeinek bővítése is folyamatos és kielégítő, melyeket az óvodapedagógusok által készített eszközök is színesítenek. Mese- és szakkönyv állományunk kiegészül a gyermekek otthonról hozott könyveivel, és a pedagógusok saját szakkönyveivel.

A szülők egyéni fogadására a gyermekek foglalkoztató szobáját, illetve az irodát használjuk.

A székhely óvoda kiemelt nevelési területe a külső világ tevékeny felfedezése, ezért a következő eszközök egészítik ki a készletet:

- Gyermek méretű kerékpárok, rollerek - ezekhez fejtámaszok
- Távcsovek
- Nagyítók
- A gyermekek részére gumicsizmák, hátizsákok, kulacsok (otthonról hozzák)
- Kerti szerszámok
- Esztétikus polc a természet kincseinek gyűjteményéhez.
- Szakkönyvek, a programhoz leginkább megfelelőek.
- Fényképezőgép
- Természetismereti filmek
- DVD lejátszó
- Lepke - ill. rovarfogó háló
- Fedett terasz a kinti tevékenységekhez (ültetés, csíráztatás, a természet kincseinek válogatása, osztályozása)
- Esztétikus tájékoztató és hirdető táblák

- „Zöld” faliújság

A tagintézmény óvoda a művészetek eszközeivel kíván erősebben hatni a gyermekek személyiségére, ezért a következő eszközök, játékok, tárgyak egészítik ki a készletet.

- Esztétikus mesekuckó párnákkal, bábokkal, paravánnal. Különböző színű leplek és eszközök az átváltozáshoz, kedvenc báb, gyertya, stb.
- Énekes sarok, amely 4-5 gyermek zenei fejlesztésére alkalmas, hangszerekkel, ritmushangszerekkel, barkácsolt hangszerekkel felszerelve. (állandó helye a Katicás csoportban, de alkalmanként átvihető a másik csoportba is)
- Esztétikus alkotó sarok, amit a nap bármely részében lehet használni, ahol különböző méretű, színű és fajtájú papírok, ragasztók, ollók, ceruzák, kréták, festékek, tollak, fonalak, anyagok, gyurmák stb. állnak a gyermekek rendelkezésére.
- Esztétikus polc a természet kincseinek gyűjteményéhez.
- Szakkönyvek, amik a programhoz leginkább megfelelőek.

V. 3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósul meg. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel.

Az óvodai, foglalkozásokat az óvoda, a helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen kell megszervezni. Az óvodán, kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek, intézményi felügyelete a külső helyszínen, továbbá az oda- és visszajutás közben biztosított. Az óvodán, kívül szervezett foglalkozásról a szülőt előzetesen tájékoztatni kell.

A gyermekcsoportok megszervezése

A csoportok beosztásáról a főigazgató dönt.

A csoportok kialakításának szempontjai:

- a csoportszobák alapterülete
- megközelítőleg azonos létszám
- a lányok és fiúk megközelítőleg azonos aránya
- a szülők kérései (pld. testvérek együttléte)
- az integrált, különös figyelmet igénylő gyermekek száma

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A megszokottá váló időpontok, az egymást követő napirendi tevékenységek nem csak a kiegyensúlyozottságát, hanem egyben a biztonságérzetét is megalapozzák.

A napirend összeállításának szempontjai:

- a gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodik
- érzelmi biztonságot jelent

- rugalmasság
- folyamatosság (a játék folyamatosságát minél kevésbé szakítsák meg tevékenységek)
- helyi szokásokhoz, igényekhez alkalmazkodás
- párhuzamosan végezhető tevékenységek
- a tevékenységek közötti harmonikus arány, a szabad játék kitüntetett szerepével
- a gyermekek fejlettségéhez alkalmazkodó, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások

A napirendet évente a gyermekcsoportok pedagógusai állítják össze. A gondozási feladatok tervezése, és végzése során együtt működve a dajkákkal.

Ajánlott óvodai napirend

6:30h-7:30-ig: gyermekek fogadása összevont csoportban, játék

7:30- 12h-ig gyermekek fogadása saját csoportban

játék, és az óvodapedagógus irányításával végzett ajánlott tevékenység, csoportos foglalkozások

tízóraizás

levegőzés, játék a szabadban, élményszerző séta, kirándulás

12h-13h-ig : ebéd, tisztálkodás

13h-14.15-ig : délutáni pihenés

14:15-15-ig : ébredés, uzsonna

15- 16-ig : játék a szabadban vagy a saját csoportszobában, folyamatos hazamenetel

16- 17h-ig folyamatos hazamenetel, játék összevont csoportban

A **hetirend** összeállításának szempontjai:

- biztosítja a feltételeket (hely, személyi feltételek, pedagógiai asszisztens jelenléte)
- figyelembe veszi a helyi sajátosságokat
- a kötött foglalkozás (testnevelés a tornacsarnokban) idejét
- a gyermekek egészséges testi, lelki fejlődésének feltételeit
- összehangolja az óvodai csoportok életét

A hetirendet az óvónők állítják össze, a csoportok életét összehangolva, minden tanév elején, és rögzítik a csoportnaplóban.

VI. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Óvoda és a család kapcsolata

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek nevelését. Igyekszünk összhangot teremteni közös nevelési módszerek keresésével, segítséget, tanácsot adni nevelési problémák megoldásában.

Kapcsolatunk tapintatra épül, a közös programok együttes tevékenységével mélyül.

Célunk, a kölcsönösen megértő, támogató partnerség.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk.

A kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás: lehetőség szerint még az óvodába kerülés előtt, ismerkedési céllal. Legalább az óvodai évek alatt egy alkalommal. Probléma esetén halaszthatatlan.
- Anyás befogadás, mely kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon gyermeke neveléséhez.
- Napi kapcsolattartás, mely elengedhetetlenül szükséges, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről.
- Szülői értekezletek.
- Nyílt napok.
- Fogadóórák
- Előzetes megbeszélés, egyeztetés alapján a szülő bármikor bejöhet a csoportba és megismerheti gyermeke óvodai életét.
- Közös ünnepek: a faluközösség ünnepei, karácsony, anyák napja, évzáró.
- Egyéb közös programok: kirándulás, udvarrendezés, kulturális programra látogatás.

Kapcsolattartó személy: minden óvodapedagógus

Óvoda-bölcsőde kapcsolata

Mivel a bölcsőde az intézmény részét képezi, az épület is össze van épülve, ezért az ott dolgozó kisgyermeknevelőkkel, dajkákkal szoros a kapcsolatunk. A tálaló konyhánk is közös. A helyettesítés az óvoda alkalmazottjaival lesz megoldva.

Célja

- Az intézmények munkájának összehangolása a problémamentes, fokozatos átmenet érdekében.

Tartalma

- A bölcsődéből óvodába készülő gyermekekkel a gondozónők ellátogatnak az óvodákba, a gyermekek ismerkednek az óvodai környezettel.
- Az óvodapedagógusok részt vesznek a bölcsőde óvodával kapcsolatos tájékoztató szülői értekezletén.
- Tapasztalatcsere, visszajelzés a gyerekek óvodába történő beilleszkedéséről.
- Az óvodai és bölcsődei beiratkozással, felvétellel kapcsolatos feladatok összehangolása, közös felvételi bizottsági ülés szervezése.

A kapcsolattartás formái:

- Alkalmazotti értekezletek
- Rendezvények, ünnepek
- Megbeszélések alkalmasszerűen
- Zöld óvoda-Zöld bölcsőde programja

Kapcsolattartó személy: a főigazgató és a kisgyermeknevelők

Óvoda- iskola kapcsolata

A kapcsolat kialakításában az óvoda legyen nyitott, kezdeményező, hiszen az óvodai élet után az iskola meghatározó szerepet tölt be a gyermekek életében. A zavartalan iskolakezdetet a két intézmény közösen tudja biztosítani.

Ismerkedjünk meg kölcsönösen egymás pedagógiai programjával, nevelési céljaival.

Az igazgatónővel, az alsó tagozatos nevelőkkel, a diákszínpad, a kórus vezetőjével, tánccsoport vezetőjével folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, meghívjuk rendezvényeinkre.

Megállapodás a tornacsarnok használatáról minden tanév elején.

A kapcsolattartás formái:

- Szükség szerint közösen szervezünk nevelési értekezleteket, szülői értekezleteket.
- Eseti megbeszélések
- A leendő pedagógus látogatása az óvodában, óvodapedagógusok látogatása az első osztályban.
- Óvodai ünnepeinkre meghívjuk az iskola képviselőit, a leendő tanító néniket, napközis nevelőket.

Kapcsolattartó személy: főigazgató és a tagóvoda-igazgató

Kapcsolat a fenntartóval

Hegykő, Hidegség és Fertőhomok Önkormányzati Képviselő testületeivel
Horvát Kisebbségi Önkormányzattal

A gazdasági ügyek intézésében szoros kapcsolatot tartunk fenn, mert az óvoda a jóváhagyott éves költségvetés alapján gazdaságilag részben önálló.

Beszámolunk az éves pedagógiai munkáról, fejlesztési elképzeléseinket ismertetjük a képviselő testületekkel.

Kapcsolatot tartunk az esetleg érintett nemzeti, etnikai kisebbségi önkormányzattal

Kapcsolattartó személy: a főigazgató és a tagóvoda-igazgató

Családsegítő Szolgálat

Esetmegbeszélések, jelzőrendszer, a rászorult családok támogatásának megszervezése

Havi rendszerességgel a területi képviselő felkeresi településünket: óvodát, iskolát, önkormányzatot.

Kapcsolattartó: A főigazgató és a tagintézmény vezető

Egészségügyi intézmények

Rendszeres védőnői és orvosi és fogorvosi ellenőrzés folyik az óvodában (Megállapodás alapján)

Kapcsolattartó személy: főigazgató és tagóvoda-igazgató

NYME Benedek Elek Pedagógiai Kar

- szakvizsgás képzések
- konferenciák, továbbképzések
- gyakorló főiskolai hallgatók fogadása

Kapcsolattartó személy: főigazgató és tagóvoda-igazgató

Fertő – Hanság Nemzeti Park Oktató Központja

Kapcsolattartó személy: Goda István oktatási főelőadó és a főigazgató

Tájház Fertőhomokon

Kapcsolattartó személy: a tagintézmény-igazgató

POK Győr

- Szakmai támogatás
- Továbbképzési programok
- Szakértő, szaktanácsadó biztosítása
- Személyes és elektronikus kapcsolattartás

Kapcsolattartó személy: főigazgató

Pedagógiai Szakszolgálatok:

- EPSZK Sopron
- Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottság Győr

Kapcsolattartó személy: a főigazgató, a tagintézmény vezető, szükség szerint az érintett gyermekek óvodapedagógusai

Civil szervezetek, alapítványok

- Hegykő Községért Egyesület
- Hegykő Diáksportjáért Alapítvány
- Egyház Község
- Pro Kultúra Alapítvány
- Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Kapcsolattartó személy: a főigazgató

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Kapcsolattartó személy: a főigazgató, vagy az általa megbízott óvodapedagógus

VII. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

VII.1. A j á t é k

A folyamatos, szabad játék kiemelt jelentőségű, a legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenység gyermekkorban, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játékban a gyermek a külvilágból, környezetéből szerzett élményeit, benyomásait újra éli, feldolgozza. A gyermek elemi szükséglete, amelynek naponta hosszantartóan, zavartalanul, spontán kell folynia. A játék belső motivációja a kíváncsiság, amely belülről hajtja, újabb és újabb dolgok megismerésére, önmaga kipróbálására ösztönözi a gyermeket.

A kisgyermek első játszótársa, mintaadója a felnőtt (a szülő, az óvodapedagógus), majd amikor a szabad játék kialakul segítővé, bevonható társá alakul. Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét.

Feladataink

- Az óvodai napirendben és időbeosztásban, a játékos tevékenység-szervezésben mutatkozzék meg a szabad játék kiemelkedő szerepe.
- A folyamatos, szabadon választott játék biztosítsa az érzelmi és szociális képességek, a kreativitás fejlődését.
- A szabad játék során feldolgozhatja élményeit, kipróbálhatja érzelmeit, indulatait a gyermek.
- Nekünk, óvónőknek az a feladatunk, hogy olyan külső feltételeket biztosítsunk, amelyek erősítik a belső motivációt.

A játék feltételeinek megteremtése:

Élmények:

A játék tartalma, témája a gyermekek valóságból szerzett benyomásaitól, tapasztalataitól, ismereteitől függ.

Arra törekszünk, hogy az ismeretszerzés pozitív érzelmeket váltson ki és élménnyé váljék. Kirándulásaink, sétáink erre adnak lehetőséget. A gyermekek játékukban a családból, környezetükből, filmekből szerzett pozitív és negatív élményeiket újra élhetik, feldolgozhatják.

Idő:

A játéktevékenység a reggeli érkezéssel kezdődik. A gyermekek szabadon választott, spontán játékot játszhatnak egybefüggően. Arra törekszünk, hogy napi 4-5 órát a szabad levegőn játszhassanak gyermekeink, mert ez biztosítja a gyermeki agy és tüdő oxigén szükségletét.

Hely:

A játék helye a csoportszoba, az óvoda erre kijelölt helyiségei és az udvar, ahol olyan rendet kívánunk meg, amely az ott folyó játéktevékenység célját szolgálja. Lehetőséget adunk a kuckósításra, a csoport átrendezésére, ahol módjuk van az együttjátszásra kisebb csoportokban. A játékeszközök mindenki számára elérhető helyen legyenek. Az épület gyermekek számára hozzáférhető helyiségeiben lehetőséget biztosítunk az esetleges egyéni elkülönülésre, nyugodt tevékenykedésre.

Eszköz:

A játékhoz olyan eszközöket biztosítunk, amelyek:

esztétikusak, biztonságosak

megfelelő méretűek és mennyiségűek

praktikusak, könnyen tisztíthatóak

célirányosan olyan eszközöket viszünk a csoportba, amelyek az átélt élményeket felidéznek, segítik azok reprodukálását

kreativitást kibontakoztatóak

tartunk azonnal felhasználható, félkész, és önálló barkácsolásra ösztönző játékokat.

Megfelelő légkör:

A gyermek lehetőség szerint eldöntheti kivel, mivel, hol, mennyi ideig és mit játszik.

Az óvónő legyen modellnyújtó, megengedő, tapintatos, segítőtárs.

A játékba csak akkor avatkozunk be, ha az megreked, vagy a gyermekek egymás testi épségét veszélyeztetik.

Az empátia és a humor legyen segédeszközünk.

Játékfajták:

A gyermekek játékában a különböző játékfajták összefonódnak.

A gyakorlójáték kiindulópontja a véletlen mozgásból, cselekvésből fakadó siker, amely ismétlésre készíti. Feltétele: a megfelelő mennyiségű játékeszköz. A gyermeknek örömet okoz a halandza szövegek ritmikus ismétlése, mint a gyakorlójáték egy fajtája.

A játék fejlődéséhez tudatosan olyan eszközöket viszünk a csoportba, amelyek inspirálják a gyermeket a séták, munkahelyi látogatások, kirándulások, stb élményeinek újraélésére, az ismétlődő mesék dramatizálására, a szimbolikus játék kialakulására. Ennek érdekében magunk is vállalunk szerepeket.

Ösztönözzük a gyermeket a szerepvállalásra, legyen képes elfogadni a mások által reá osztott szerepet is. A gyermek játékában szimbólumokat használ, saját testével személyeket, tárgyakat helyettesít. Egyre többször, közösen hoznak létre szimbólumokat, az egyezkedés eredményeként szabályjáték alakul ki.

A konstruáló játék az anyagok és eszközök változatosságát igényli. Hozzáférhető helyen tárolunk félkész nyersanyagokat, és közösen gyűjtött terméseket. Bármikor készíthet kellékeket szerep és konstrukciós játékához.

A barkácsoláshoz a gyermek igénye szerint segítséget nyújtunk. Szívesen vesszük a szülők köréből is a segítséget, mintaadást, együtt alkotást a gyermekekkel. A szabályjáték kialakulását egyszerű, egyéni fejlettségnek megfelelő szabályokkal támogatjuk.

Helyi hagyományokhoz kapcsolódó ügyességi játékok megismertetése.

A nemzetiségek sajátos, speciális játékfajtaikat örömmel ismertetjük meg a gyermekközösséggel.

Anyanyelvi nevelés lehetőségei a játékban.

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra, a beszédkésztség fejlesztésére. A nonverbális jelzések (mimika, gesztus), a beszéd hatáselemeinek (hanglejtés, hangsúly, ritmus, dallam, szünet) megfigyelése tekintetében az óvónő beszéde modellértékű. Bekapcsolódva a játékba mintát adunk a nyelvi formák alkalmazására. A szerepjáték adja a legtöbb alkalmat a gyakorlásra. A bábjátékkal alkalmat adunk a hallgatag gyermekek megszólaltatására. Közvetlen beszédfejlesztő lehetőséget kínálunk a különböző nyelvi játékokon keresztül, amelyek játékos mozgásra, cselekvésre épülnek.

A játék során gyakorolhatják a gyermekek az egymás közötti udvarias kommunikációt: a megszólítást, az üdvözlést, stb.

A fejlődés eredménye óvodáskor végére:

- Alakuljon ki a tartósan (esetleg több napon keresztül) az együttjátszás igénye, öröme.
- A szabályjátékokat örömmel játsszák, a szabályokat tartásukba.
- Tudjanak elkészíteni, behelyettesíteni játékuhoz eszközöket.
- A szerepjáték hangsúlyozott helyet kapjon, bontakozzon ki egyéni fejlettségüknek legfejlettebb szintjén.
- Szívesen bábozzanak, dramatizáljanak.
- A játékban alakuljon ki párbeszéd: gyermek - gyermek
óvónő - gyermek között.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok

VII.2. A külső világ tevékeny megismerése

A megismertetés az óvodapedagógusok feladata spontán és szervezett formában. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a **közösséghez való tartozás élményét**, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Programunkba beépítjük a „Zöld óvoda” kritériumrendszerének megvalósítását. Igyekszünk gyermekeinkben megalapozni a „zöld szemléletet” a Föld kincseivel való takarékoság, a fenntarthatóságra való nevelés szemléletét.

Céljaink:

A valóság fokozatos és folyamatos megismerésével alakuljon pozitív érzelmi viszony a szülőföldhöz, az ott élő emberekhez, a hazai tájhoz, a helyi hagyományokhoz és a néphagyományokhoz, a tárgyi kultúra értékeihez. Ismerje meg ezeket, tanulja meg ezek szeretetét, tiszteletét, védelmét. Elemi ismereti alakuljanak önmaga és a környezete kapcsolatáról. Matematikai tapasztalatok szerzése.

Feladataink:

- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése. Hetente egy természeti, emberi vagy tárgyi környezet megfigyelése.

- Alkalom, hely, idő biztosítása, hogy a gyermek aktivitása, érdeklődése során, spontán és szervezett tapasztalatokat szerezzen
- A környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása, a hagyományok ápolása.
- Tevékenység közben, a környezet megismerése során fejlődjön kommunikációs készsége.
- A gyermekek mennyiségi, alaki, téri- és síkbeli, nagyságbeli szemléletének alakítása.
- A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakuljon a szülőföldhöz, a természeti és emberi alkotásokhoz, tanulja meg az értékek megőrzését, megbecsülését, védelmét.

A gyermek beszédképességének fejlesztése:

A környezet tevékeny megismerése során számtalan lehetőség nyílik a gyermek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlesztésére.

A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermek alkalmazza a helyes köszönési, bemutatkozási, vélemény-nyilvánítási szándékok kifejezését, az udvarias megszólítást, kérdezést.

Tegyük lehetővé, hogy a gyermek kérdezhessen, értelmesen, összefüggően kifejezhesse gondolatait, érzelmeit, kívánságait, észrevételeit.

A tevékenység szervezeti formái:

Mindhárom csoportban az évszakok változásait követve végzünk közvetlen, élmény és tapasztalatszerzést, lehetőség szerint mikrocsoportos formában.

Ahogy a gyermek nő, tágul számára a világ, egyre távolabbi helyekre kirándulunk. A sétákon, kirándulásokon mindkét óvónő, lehetőség szerint a dajka, esetleg szülő is vegyen részt. (SZMSZ szerint)

Egy-egy helyszínre évszakonként visszatérünk. Lehetőséget adunk, hogy folyamatában figyelhessenek meg bizonyos eseményeket (pl. építkezés, a növények változásai)

Tartalma:

A befogadási időszakban az óvoda épületében és udvarán érzi biztonságban magát a gyermek. A 3-4 éves gyermek elsősorban az óvodával és az ott dolgozó felnőttekkel ismerkedjen meg. A befogadás lezajlása után, biztonságérzetük kialakul, így megismerkedhetnek az óvoda közvetlen környezetével. A környéken található épületeket, üzleteket, intézményeket, nevezetességeket nézegessék, nevezzék meg. Figyeljék meg a környéken élő állatokat, azok szokásait. Az óvónő ismertetése után ők is nevezzék meg a növényeket, virágokat a környéken. Beszélgessenek a családról, figyeljék meg az évszakok szépségét, gyűjtsenek terméseket. Eközben beszélgessenek a formákról, színekről, mennyiségekről.

Arra törekszünk, hogy a sétáink során tapasztalt környezetkárosításra felhívjuk a gyermekek figyelmét. Érzelmi úton is próbáljuk befolyásolni magatartásukat (pld: szegény virág elfonnyadt, mert letaposták)

A 4- 5 éves gyermekek számára a felfedező séták köre kitágul. Az óvónő feladata a gyűjtőmunkák gazdagítása, differenciálása. Az évszakonként begyűjtött kincseket rendszereznek, állítsák ki az élsarokban, használják fel az óvodai élet tevékenységei során. (ábrázolás, kézimunka, mozgás, zene-ritmus, számlálás)

Végezzenek rügyeztetést, csíráztatást, kapcsolódjanak be az óvodai kert gondozásába, szerezzenek ismereteket a növények növekedésének feltételeiről.

Nevezzék meg a háziállatokat, nézzenek ismeretterjesztő filmeket a vadon élő állatokról.

Ismerkedjenek az időjárás és az emberek munkájának összefüggésével.

Nevezzék meg a családtagokat. Látogassanak el a környezetükben lévő szolgáltató intézményekbe. Közben gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait, nevezzék meg a közlekedési eszközöket, csoportosítsák azokat.

Gyűjtsenek tapasztalatokat a környezet szennyezéséről, esetleg ezek megelőzéséről.

Az 5- 6 éves gyermekek számára kitágul a világ. Gyalogos kirándulásaik bővülnek kerékpáros, lovas kocsis, autóbuszos közlekedéssel.

Ismerkedjenek meg a mezei virágokkal, növényekkel, a védett növény, a mérgező növény, a gyógynövény fogalmával.

Neveljenek az óvodai kertben konyhakerti növényeket, használják fel étkezésükhöz nyersen, salátaként. Ismerkedjenek meg a növények gondozása során használatos eszközökkel, azok biztonságos használatával. Végezzenek megfigyeléseket a vízzel, a talajjal, a levegővel.

A házi és vadonélő állatok életmódját, hasznát esetleg kártékonyágát ismerjék, hasonlítsák össze azokat.

Látogassanak el a gyermekek a szülők munkahelyére, gyűjtsenek tapasztalatokat az ott dolgozók munkájának hasznáról. Minél több középületbe jussanak el a gyermekek, gyakorolják a viselkedés szabályait. (színház, múzeum, templom, kiállító terem, iskola)

Legyenek ismereteik a vízi a légi és a szárazföldi közlekedésről.

A természethez kapcsolódó jeles napok „megünneplése” kirándulással, játékos tevékenységgel.

A szülők bevonásával az óvodapedagógus szervezze meg a Természetismereti Tábort, (erdei óvoda) a Fertő – Hanság Nemzeti Park területén, szakembereik bevonásával. A mikrocsoportos szervezeti forma alkalmas arra, hogy minden gyermekre oda tudjunk figyelni, minden kérdésre próbáljunk válaszolni.

Kirándulásaikról készült képeket, felvételeket visszatérően, örömmel nézegessék, esetleg csoportosítsák azokat különböző módokon. A megszerzett ismeretek rendszerezésére a kötetlen megbeszélések mellett, kötött foglalkozásokat is szervezhetünk. Az emlékek megélése és felelevenítése közben gyarapodják szókincsük, mondatalkotásuk, emlékezetük.

A környezetvédelemről, a környezetszennyezésről és annak megelőzéséről szerzett ismereteiket adják tovább családjukban, tevékenykedjenek a megelőzésért.

A matematika mindenhol jelen van az életünkben, és a gyermekek életében is. A környezet megismerése során **matematikai** felfedezések, tapasztalatok, ismeretek birtokába jut a gyermek és azokat a tevékenységébe alkalmazza, ezáltal fejlődik tér, sík, és mennyiségi szemlélete. Az óvodai matematikai nevelést alapvetően három nagyobb tevékenységi körbe csoportosítjuk:

- összehasonlítás,
- számfogalom alapozása,
- geometriai tapasztalatszerzés.

Matematikai tartam 3-4 éves korban: számlálás, több- kevesebb, halmazok létrehozása, elemszámainak összehasonlítása mennyiség, nagyság szerint, síkidomok (négyzet, kör)

Matematikai tartam 4-5 éves korban: számlálás 6-ig, halmazok létrehozása, elemszámainak összehasonlítása, több-kevesebb-ugyanannyi, párosítás, síkformák megnevezése, (négyzet,

téglalap, kör, háromszög) rajzolása, bejárása, összehasonlítása, térformák megismertetése (kocka, tégl, gömb)

Matematikai tartam 6-7 éves korban: számfogalom, számolási készség 10-ig, mennyiségek összemérése közvetlen és közvetett úton, több-kevesebb-ugyanannyi létrehozása, összehasonlítás nagyság és mennyiség szerint, halmazok létrehozása, halmazok bontása, összevonása, a sorszámok, sík és térformák megnevezése, összehasonlítása (kocka, téglatest, gömb,), hosszúság-, magasság- súlymérés, (becslés) a pár fogalma, szimmetria észrevétele, létrehozása

A képességfejlesztés lehetőségei a külső világ tevékeny megismerése során:

Érzelmi - Szociális	Értelmi	Verbális	Testi
<p>A természethez való pozitív érzelmi viszony. A szülőföld, az emberek, a táj szeretetére nevelés, tárgyi kultúra értékeinek szeretete, védelme. Feladattudat, szabálytudat, kitartás, türelem, ítélőképesség, kapcsolatteremtő képesség, közösségi érzés, szociabilitás, másokkal való kapcsolat igénye. Testséma önmaga felismerése. Intellektuális érzelmek, együttműködési készség, egymás segítése. Feladattartás, önálló feladatmegoldás.</p>	<p>Érzékelés, íz érzék, térérezékelés, időérezékelés, érzékszervi működés. Figyelem – koncentrált, -szándékos: Formaalkítás, hallási érzékelés, látásérezékelés, taktilis érzékelés. Téri helyzetek, cselekvések, színek, irányok, formák, tulajdonságok, méretek felismerése. Fogalomalkotás, számfogalom, számolási készség, problémamegoldó gondolkodás. Szándékos figyelem. Problémakezelés. Analizáló - szintetizáló készség fejlesztése. Időben való tájékozódás, analógiás gondolkodás fejlesztése, Az emlékezet fejlesztése.</p>	<p>Beszédkultúra, kérdéskultúra, kifejezőkészség, magabiztos tudatos kreatív önkifejezés. Választékos nyelvi eszközökben gazdag, kulturált stílus, különböző kommunikációs helyzetekben. Beszédbátorság erősítése, beszédtechnika fejlesztése, szövegértés, kialakítása, szövegalkotási kedv felkeltése. Kommunikációs igény motiválása. Szókincsbővítés, tiszta artikuláció fejlesztése, verbális fejlesztés. Az emlékek megélése és felelevenítése közben gyarapodják szókincsük, mondatalkotásuk, emlékezetük.</p>	<p>Az állóképesség fejlesztése. Az egészség védelme, prevenció. Egyensúlyérzék, finommotorika, nagymozgások, szem – kéz, szem – láb koordináció. Manipulációs készség, gyors reagálás. A tájékozódó képesség fejlesztése. A kitartásra nevelés.</p>

Az óvodáskor végére elérendő követelmény:

- A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és közvetlen környezetükről.
- Tudják nevüket, szüleik nevét, pontos lakcímüket.
- Különbséget tesznek az évszakok között, megcsodálják szépségeit.
- Ismerik a napszakokat.
- Vannak ismereteik a közvetlen környezetükben élő növényekről, állatokról, azok gondozásáról, védelméről.
- A gyalogos és kerékpáros közlekedés alapvető szabályait alkalmazzák.

- Felismerik az irányokat, a névutókat helyesen használják.
- Elemi mennyiségi ismerettel rendelkeznek, legalább 10-ig számlálnak.
- Felismerik az alaki, nagyságbeli, térbeli viszonyokat.
- Érthetően, folyamatosan kommunikálnak.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási szokások, amelyek a természet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

VII.3. M o z g á s

A mozgás spontán vagy szervezett formában mindennapos tevékenység.

A mozgásos játékok kiegészítik az egészséges életmódra nevelést, a gondozást, fontos szerepük van az izomegyensúly, a helyes testtartás kialakulásában.

A rendszeresen szervezett, irányított mozgás, és a spontán testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok biztosítják a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatását. Az örömteli, érzelmi biztonságban történő, játékos gyakorlás során fejlődik a gyermek természetes mozgása (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás), és a testi képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, terhelhetőség).

A testséma kialakulása, a testrészek megismerése szükséges az énkép kialakulásához. A térben való tájékozódást a maguk és a tárgyak viszonyának mozgás közbeni megtapasztalásával érzük el. Az előforduló új szavak, kifejezések, a testrészek nevei a mozgás során vésődnek be legkönnyebben.

Feladataink:

A gyermekek a lehető legtöbb pozitív mozgástapasztalat során szerezzenek élményt, örömet a mozgásban. Az óvodai tapasztalatok következtében, lehetőleg egész életükre igényükké váljon a mozgás.

Minél többet tartózkodjanak, mozogjanak a szabadban.

Mozgásfejlesztő játékok szervezése, játékgyűjtemény összeállítása.

A mozgásra - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden nap lehetőséget kell biztosítani.

Örömmel és szívesen mozogjanak, fejlődjön akaratuk, kitartásuk. Mozgásuk legyen összerendezett.

A feladatok végzése közben figyeljenek társukra, alkalmazkodjanak egymáshoz.

Szervezési feladatok:

- Változatos eszközök használata mozgás közben.
- A mozgást fokról-fokra építjük, valamennyi funkció fejlesztése mindhárom korcsoportban jelen van, csupán a nehézségi szintek eltérőek.
- A foglalkozásokon a gyakorlatok végzése, utánzása során a látás, a hallás, a tevékenység együttesen jelenjen meg.
- Figyelembe kell vennünk a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét, egészségi állapotát.

Tartalma:

3-4 éves korban a nagymozgások fejlesztésén van a hangsúly.

Ebben a korban tökéletesedik a járás, finomodik a futás.

Ismerkedjenek meg a futásgyakorlatokkal (futás különböző tárgyak körül) ugrás, dobás, támaszgyakorlatok, egyensúlyozó gyakorlatok.

Jelenjen meg a talajtorna elemei.

Az óvónő minden esetben mutassa be, végezze együtt a gyerekekkel a gyakorlatot, mivel nekik fontos a vizuális mintakövetés.

4-5 éves korban a hangsúly még mindig a nagymozgások fejlesztésén van.

Járás: lábboltozat erősítő speciális járások.

Futás: akadályok átugrásával, hirtelen irányváltotással, fel és lelépéssel, átbújással stb.

Ugrásgyakorlatok: egy lábon, fel-, leugrás, helyből távolugrás.

Dobások: célba dobás próbálgatása
 babzsák távolra hajítása
 labda feldobása, elkapása,
 különböző helyzetekben gurítása

Támaszgyakorlatok: gyakorolják a kiscsoportban elsajátított támaszgyakorlatokat különböző szerek beiktatásával.

Megjelenik a guruló átfordulás és a kézenállás előgyakorlata.

Kapjon helyet a egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálása.

6-7 éves korban:

Fejlesztjük a finommotorikát, mert erre a korra alakul ki a vezérlésének képessége.

Járás közben kisebb testrészekkel végzett mozgások, változatos kéziszerek használatával (labda, babzsák, sapka, sál)

Futógyakorlatok: gyorsuló, lassuló futás, sorverseny, váltóverseny, versenyfutás.

Ugrásgyakorlatok: magas-, távolugrás, sorozatugrások, tárgyak átugrása.

Dobásgyakorlatok: egykezes, kétkezes, alsó- és felsődobások, célba dobás, labdavezetés, párokban labdázás.

Támaszgyakorlatok: pók, foka, rák, róka, stb.

Egyensúlyozó járás.

Szervezeti formák:

Kötött foglalkozást heti egy alkalommal, mindhárom korcsoportnak, különböző időkerettel tartunk. A nagyok foglalkozása a Tornacsarnokban, vagy a műfüves pályán zajlik.

Mindennapos mozgásos percek, helye és ideje a napirendben kötetlen, lehetőség szerint a szabad levegőn történjen, változatos eszközhasználattal, játékos gyakorlatokkal.

A foglalkozások arra adnak lehetőséget, hogy különböző mozgásokat ismerjen meg a gyermek, ezek kipróbálására zavartalan gyakorlási lehetőséget nyújt az udvar. Biztosítunk függésre, lengésre, átfordulásra, ritmikus mozgásra, egyensúly megtalálására alkalmas eszközöket. A szereken bátorságuk szerint, a szabályok betartása mellett kísérletezhetnek.

Úszásoktatás: a helyi fürdőben, a fenntartó anyagi támogatásával, az Aquarázs Rekreációs és Sport Egyesület óvopedagógus végzettségű oktatóival, óvónői felügyelet mellett valósul meg. Heti egy alkalommal Intézményi Bozsik Program keretében játékos mozgásfejlesztés.

A képességfejlesztés lehetőségei a mozgás terén:

Érzelmi - Szociális	Értelmi	Verbális	Testi
Aktivitás, érzelmi motiváltság erősítése, kitartás, szabálytudat, nehézségek leküzdése. Közösségi magatartás, csapatszellem. A kudarc elviselése, önbizalom, önértékelés. A testfogalom, testséma, testrészek és funkcióik megismerése, oldaliság, a törzs függőleges zónájának kialakítása, önmaga felismerése (tükör).	Térérzékelés, téri irányok és viszonyok, alak, forma, szín, méret megismerése. Keresztcsatornák. Vizuális, tapintásos, hallásos érzékelés. Vizuális időrendiség és ritmus.	Tárgyak testrészek megnevezése, téri irányok viszonyok megnevezése, méret, hasonlóság, különbözőség megnevezése, a mozgással és a testsémával kapcsolatos szavak gyakorlása. A melléknevek fokozásának gyakorlása.	Mozgás koordináció. Tájékozódó képesség fejlesztése. Erő, ügyesség, egyensúlyérzék, állóképesség, nagymozgások. Szem-kéz-láb koordináció. A kinezteziás érzékelés fejlesztése. A mozgásigény felkeltése és fenntartása.

A fejlődés eredménye óvodáskor végére:

- A gyermeknek növekszik teljesítőképessége, állóképessége. Mozgása összerendezettebbé, ügyesebbé válik.
- Ismeri az irányokat, tud síkban és térben tájékozódni.
- Megszereti és igényli a mozgást.
- A versenyjátékoknál betartja a szabályokat, kialakul a megfelelő versenyszellem.
- Növekszik akarata, kitartása.

VII.4. Verselés, mesélés

A mindennapos, mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan része.

A kisgyermeknek ahhoz, hogy az irodalomhoz hozzájusson, megszeresse, közvetítőre van szüksége. Együttlétre a felnőttel, aki fejből mondja az alkalomhoz illő mondókákat, verseket, megmutatja a hozzájuk tartozó mozdulatokat, játékokat. Emlékezetből, ritkán könyvből olvasva a mesét, arca, mimikája és hangja játékaival kísérvé. A mese az egész napi zajban a csend szigete. Táplálja a képzeletet, segít az élmények feldolgozásában.

A mese a legtágabb értelemben tanít. A népi eredetű mesének erkölcsi tartalma van, belső indulati élményeket közvetít. Erkölcsi rendszerében a jó és az igaz győz, a gonosszal és a hazuggal szemben.

A mese oldja a szorongást, amelyet a még ismeretlen világ, a feldolgozatlan indulatok váltanak ki a gyermekből. A mese az indulatok feldolgozására, belső kép teremtésére tanít.

Célunk:

A gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi és anyanyelvi fejlődésének segítése.

A pozitív személyiségjegyek megalapozása, a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével, a versek zeneiségével, a rímek csengésével.

Feladatunk:

- Keltsük fel és mélyítsük el a gyermekirodalom iránti érdeklődését, fejlesszük erkölcsi érzelmeit, ítéleteit, magatartását, esztétikai fogékonyságát.
- A felhasznált irodalmi anyagot igényesen állítsuk össze.
- Mindennap meséljünk, mondókázzunk, verseljünk
- A 3-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás).
- A mesék, irodalmi művek többszöri ismétlésével rögződjenek a gyermekben az előforduló szókapcsolatok, népi és tájjellegű kifejezések.
- A magyar és a helyi irodalmi hagyományok ápolása
- Más népek irodalmi alkotásainak megismertetése. Célirányosan, ha a csoportközösségben migráns családok, ill. etnikum gyermeke is van.
- Lehetőséget biztosítunk a gyermekek önálló vers és mese alkotására, annak önként vállalt előadására, esetleg mozgás, rajz, ének társításával.
- Rászoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására, hogy később a mese többszöri meghallgatása után élvezői legyenek a mese dramatikus feldolgozásának.

Tartalma: A felhasznált anyag összeállítása az óvónő feladata.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a **bábozás és dramatizálás eszközeivel** - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi - **népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi** -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A legkisebbek versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és a legismertebb költőink ritmikus, zenei hatású játékos verseiből állítják össze. A választott mesék cselekménye egyszerű, érthető, főként állatmesék legyenek.

3-4 éves korban

8-10 mondókát és 10-12 új mesét ismerjenek meg a tanév során.
Folyamatosan kialakul a mese és a vers szeretete.

4-5 éves korú gyermekek foglalkozásának anyagát a magyar népmesekincsből, a gyermekirodalomból, a nemzetközi mese irodalomból válogatjuk. A mesék lehetnek: állatmesék, műmesék, gyermekek életével kapcsolatos elbeszélések. Ebben a korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsaszövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát. Mondogassunk vidám, humoros verseket is.

4-5 új mondókát, 6-7 verset, és 10-14 új mesét ismerjenek meg.

6-7 éves korban kialakul a kettős tudat. Az eddigi mesetár kibővül tréfás mesékkal, folytatásos mesékkal, tündérmesékkal. A felolvasás élménye meghatározó a későbbi olvasóvá nevelés sikerességében. Ismerjenek olyan közmondásokat, találós kérdéseket, amelyeket környezetükben gyakran hallanak. A kiválasztott versek, mesék erősítsék meg a környezet megszeretetését, a néphagyomány ápolását, az évszakok szépségét, az ünnepek tartalmát. A megtanult mondókákat, verseket, meséket ismételtessék az alkalomhoz illően.

4-5 kiolvasóval gyarapodjon repertoárjuk.

A versek témaköre kiszélesedhet saját életkoruk élményvilágáról szóló versikéikkel 15-20.

A mesélés, verselés meghatározott helyen, felhívó jelleggel történjen. Az elalvás előtti mesemondás, altatódal dúdolás nyugtató hatású a gyermek számára.

A gyermek a mese és a vers alkalmával készen kapott, szép szöveget hall. A természetes beszédhelyzetek mellett a mesék és a versek szövege egy magasabb nyelvi minőséget képvisel. Az irodalmi szövegek, a szókészlet gyarapításával, kifejezések, szólások, nyelvi fordulatok megismertetésével gazdagítják a gyermek nyelvi kifejezőkészségét.

Az óvodai irodalmi élményeket egészítse ki az otthoni mesélés, verselés. Ehhez társként meg kell nyerni a szülőt.

A képességfejlesztés lehetőségei a vers és mesehallgatás alkalmával:

Érzelmi - Szociális	Értelmi	Verbális	Testi
<p>Érzelmi biztonságuk kialakítása, érzelmi életük gazdagítása, igazságérzet kialakítása. Kapcsolatteremtő képesség.</p> <p>Az összetartozás érzésének fejlesztése.</p> <p>A helyi népszokások, népmesék, mondókák felhasználásával a szülőföld tiszteletére nevelés.</p> <p>A nemzeti hovatartozás megismertetése.</p>	<p>Belső képi világuk, fantázia, reprodukció készség</p> <p>mese megértése, időrendiség.</p> <p>Testrészek ismerete, testséma fejlesztése, dominancia.</p> <p>Ismétlések során a hallott szöveg elsajátítása, visszamondása, a verbális memória fejlesztése.</p>	<p>A szókincs fejlesztése. Mozgásos észlelés, tapintásos észlelés, hallás, auditív emlékezet, beszédritmus.</p> <p>Beszédkedv felébresztése, artikulációs tisztaság, beszédkészség, nyelvi kifejezőkészség, beszédkultúra, pantomimika.</p> <p>Nonverbális készségek.</p> <p>Táj jellegű szavak megismerése, gyakorlása.</p>	<p>Ritmusrész, auditív ritmus egyensúlyérzék, finommotoros tevékenység: beszéd és mozgás összekapcsolása.</p>

A fejlődés eredménye óvodáskor végére

- A gyermek várja, kérje a mesemondást.
- Maguk is segítsenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában.
- Használják a mese szavait, kifejezéseit.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek és a maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, esetleg elmondani.

VII.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Mindennapos tevékenység az ének, zene, énekes játék, gyermektánc.

A mindennapi, élményt nyújtó közös éneklés, ének-zenei tevékenység közben a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés, mondókázás, tánc örömét. A felnőtt minta spontán utánzásával fejlődnek a gyermek zenei képességei: egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, táncmozdulatok.

Célunk:

A gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése és kielégítése.

A közös éneklés és játék örömeinek megéreztetése.

A gyermekek zenei ízlésének formálása.

A hagyományok megismerttetése, továbbörökítése, a zenei anyanyelv kialakítása. Más népek dalainak bemutatása

Feladatunk:

- A gyermekek fedezzék fel a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit.
- A népdalok, néptáncok, népi játékok segítsék a hagyományok megismerését, továbbélését, a zenei anyanyelv kialakítását.
- Az óvónő éneke, hangszerjátéka esztétikai örömet jelentsen
- Igényesen kiválasztott kortárs zenei alkotások alkalmazása, népzenei alapok
- A felnőtt énekének jókedvű, örömteli, spontán utánzása során sajátítsa el a gyermek a játékdalokat, a hozzájuk kapcsolódó mozgásokat, tánc lépéseket.
- A környezet hangjainak megfigyelése.
- A zenei kreativitás fejlesztése
- Válgják az ének mindennapos tevékenységgé!

A zenei anyag kiválasztásának szempontjai:

- a gyermekek életkori sajátosságai
- a megfelelő hangkészlet
- a ritmus, a szöveg és a kapcsolódó játék nehézségi foka
- jelenjenek meg elsősorban a magyar népi játékdalok.

Zenei anyagunkat elsősorban „Forrai Katalin: Ének az Óvodában” című könyve alapján válogatjuk. Kiegészítjük a gyermek hangkészletének megfelelő, más népi és műdalokkal.

Zenehallgatás

Az óvónő teremtsen érzelmi, hangulati alapot a zenehallgatáshoz.

Zenei élményt minden nap többféle tevékenységhez kapcsolunk.

Az élménynyújtás lehet:

- óvónő éneke
- hangszeres játék
- iskolás gyermekek fellépése
- gépi zene

Anyaga lehet: magyar és rokon népek dalai, ill. műdal.

Az óvodapedagógus vegye figyelembe a gyermekek nemzetiségi, etnikai hovatartozását.

Tartalma:

3-4 évesek számára a zenei élmény befogadásához személyes érzelmi töltés szükséges. Az óvónő ölbeli játékokkal, lovagoltatókkal, tapsoltatókkal, csiklandozókkal, altatókkal alapozza meg a zenei játékhöz fűződő érzelmi kötődést.

Az óvónő válaszon 2-4 motívumból álló mondókákat, kiszámolókat, egyszerű énekes játékokat, ill. körjátékokat.

A gyermekek érzékeljék és ill. próbálják megvalósítani az egyenletes lüktetést, különböző egyszerű mozdulatokkal.

Érzékeljék és ismerjék fel a környezet természeti és mechanikus hangjait, figyeljenek fel az emberi hang különbözőségeire (hangszínfelismerés).

Gyakorolják a halk - hangos felismerését és megvalósítását.

4-5 éves gyermekek ölbeli játékokat, egyszerű dalos játékokat, játsszák társaikkal 2-3-as csoportban.

Tanuljanak több motívumból álló dalos játékokat, hangszínfelismerős, kergetős, párválasztós, felelgetős, táncos, hidas játékokat.

Tanuljanak 4-8 motívumból álló mondókákat, kiszámolókat.

Az egyenletes lüktetés megvalósításához alkalmazzanak összetettebb mozdulatokat.

Az óvónő érzékeltesse a motívumok hangsúlyát, a dalok és a mondókák ritmusát.

Játékos készségfejlesztéssel (visszhangjáték, dallamfelismerés, dallambújtatás) fejlessze a gyermekek zenei emlékezetét, belső hallását, fantáziáját.

A gyermekeknek legyen alkalmuk önként vállalt, spontán szereplésre.

A zenei alapfogalmak közül a halk - hangos mellett a lassú - gyors felismerése és gyakorlása.

A gyermekek tanuljanak meg néhány egyszerű tánclépést.

6-7 évesek tanuljanak 6-12 motívumból álló fogyó-gyapadódó, lánykérő, kapus, felelgetős, táncos, páros fordulós dalos játékot.

Tanuljanak 6-12 motívumból álló mondókákat, kiszámolókat.

Kísérjék összetett mozgásokkal a dalok, mondókák egyenletes lüktetését.

Gyakorolják a ritmustapsolást. Próbálkozzanak ritmuszenekar alakításával, az egyenletesség, a hangsúlykiemelés és a ritmus együttes megvalósítására.

Ismerjék fel a magas - mély ellentétjét.

A képességfejlesztés lehetőségei az ének, zene, énekes játék tevékenységben:

Érzelmi - Szociális	Értelmi	Verbális	Testi
Zenehallgatás – befogadás, zenei ízlés, népi hagyományok ápolása, ismerkedés a klasszikus zenével a szép, - mint esztétikai élmény. Az egymáshoz való pozitív viszony, érzelmi élet gazdagodjon. Alkalmazkodó képesség, együttműködő készség, közösségi érzés. Saját népi kultúránk megismertetése során a haza és a szülőföld tiszteletére nevelés.	Auditív memória, belső hallás, vizuális memória, dallam felismerés hangszerről, énekhangról, dallamvisszhang. Zenei érdeklődés, téri tájékozódás – keresztcsatornák, zenei kreativitás, zenei improvizáció, pontos szövegkiejtés, tiszta éneklés és artikuláció. Testséma, testrészek gyakorlása.	Hangszín felismerés: zörejhangek, különböző hangú tárgyakkal halk hangos felismerés, maga – mély hang érzékelése, megkülönböztetése, felismerése, ritmusérzék, egyenletes lüktetés, környezet hangjainak megfigyelése.	Mozgáskultúra, mozgásharmónia fejlesztés. Az egyenletes járás. Mondóka, játékos mozgással, egyenletes lüktetés, különböző mozgásformákkal, ritmustartás, ritmustapsolás, ritmushangszerek megismerése, mondóka ritmusa. A nagy mozgások fejlesztése: gyors – lassú mozgások, egyensúlyérzék és finommotorika. A tájékozódó képesség fejlesztése.

Óvodáskor végére elérendő követelmény:

- Élvezettel, egyedül is szívesen énekelgessenek;
- Tudjanak egyenletesen járni különböző alakzatokban.
- Örömmel vegyenek részt gyermekjátékokban, alkalmazkodjanak a szabályaikhoz;
- Figyeljenek a zenehallgatásra;

- Érezzék az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát,
- A hangerő beszédükben, énekükben, zenehallgatáskor legyen megfelelő, a közösséghez alkalmazkodó

VII.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka az egész nap folyamán biztosított tevékenység. Az óvodai nevelésben fontos szerepet kap a vizuális és manuális úton való ismeretszerzés. Az ábrázolás különböző fajtái fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. A gyermek rácsodálkozik a környezetére és élményeit emlékezetében rögzíti. A belső emlékező-képzelő látás szerint fest, rajzol, konstruál, mintáz, vallomást tesz a világról szerzett ismereteiről. Alkotó tevékenysége a játékkal azonos örömet jelent számára. A gyermeki alkotások megbecsülése mellett az óvoda épületét gyermekmunkákkal díszítjük.

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka az egész nap folyamán biztosított tevékenység. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, **szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal**, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. **Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.**

Célunk:

- Az örömmel végzett cselekvés és a szép iránti igény kialakítása.
- Vizuális látásmód fejlesztése.
- Szabad önkifejezés gyakorlása
- A gyermekek örömmel ábrázoljanak és használják biztonsággal az eszközöket.
- Alkotásaikra legyen jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása. Színhasználatuk legyen gazdag és változatos.
- Legyenek téralakításban, építésben bátrak, ötletesek és együttműködők.
- Tudjanak gyönyörködni a természet adta környezetben, alkotásban.
- Tudják értékelni saját és társuk munkáját.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyerekek tér-forma és színeképzetének formálása.
- Kézügyesség, finommotorika, tapintásos észlelés fejlesztése.
- A gyermekek megismertetése népi kismesterségekkel, hagyományokkal.(agyagozás, gyertyaöntés, szövés, fonás, tojásfestés és díszítés különféle technikákkal, mézeskalács készítés, játékeszközök, bábok készítése.)
- Törekvés a természetes alapanyagok használatára.
- Alkotó légkör megteremtése, az alkotás örömeinek, szabadságának megőrzése.
- A gyermekek látáskultúrájának, esztétikai érzékének fejlesztése.
- A nap minden szakában biztosítani az élményre épülő alkotó-alakító tevékenységhez szükséges eszközöket és helyet.
- Új technikák megismerése és kipróbálása.
- Ismerkedés a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel
- Gyermekmunkák tisztelete.

A képességfejlesztés lehetőségei a rajzolás, a mintázás, a kézimunka tevékenységben:

Érzelmi - Szociális	Értelmi	Verbális	Testi
Akarati tulajdonságok, igényesség, szép iránti fogékonyság, esztétikai érzelmek, frusztráció. Önismeret, önértékelés, önbizalom, testséma, testrészek, keresztesatornák, pozitív énkép, önelfogadás, alkalmazkodási készség.	Alaklátás, formaállandóság, rajzi kifejezőképesség, emlékezet, fantázia, alkotóképesség, észlelőképesség, formák, arányok, méretek, színek, színharmóniák, színárnyalatok. Formaérzék, formaismeret, formaképzés, színérezék, díszítő érzék, irányérezék, mozgásos észlelés rész – egész látás, tapintás, észlelés, megfigyelőképesség, vizuális memória, ritmus, összehasonlítás, szétválasztás, csoportosítás, téri tájékozódás síkban, térbeli alakzatok felismerése, létrehozása.	Fogalomrendszer, szókincsbővítés. Időviszonyok Tárgyi megnevezések Testfogalom Verbális fejlesztés Rajzi kifejezőképesség komplex fejlesztése. Irányok gyakorlása, névutók.	Finommotorika, kézügyesség. Helyes eszközfogás, ülés, testtartás. Nagymozgások szem-kéz, szem-láb koordinációja, mozgás feletti kontroll, a mozgás tudatos irányítása, szemmozgatás, szemfixáció.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- Kép és téralakításban legyenek ötletesek, bátrak, önállóan, egyéni módon tudják elképzeléseiket megvalósítani.
- Formaábrázolásuk változatos, megjelennek emberábrázolásban a részformák.
- Örülnek alkotásaiknak, közösen készített kompozícióiknak.
- Rácsodálkoznak a szép látványára, tudnak gyönyörködni benne.
- Fokozott önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat.

VII.7. Munka jellegű tevékenységek

A gyermeki munka a személyiségfejlesztés fontos eszköze, amely formálja a gyermek közösségi kapcsolatait, kötelességérzetét, kitartását, feladattudatát. A gyermek önként, örömmel végzett tapasztalatszerzése.

Feladatunk:

- A környezet szeretetére, megbecsülésére, ápolására nevelés
- Munkajellegű tevékenységek szervezése, feltételeinek biztosítása: személyi, tárgyi, eszközök, szerszámok.

Különböző munkajellegű tevékenységek

Önkiszolgálás: testápolás
 öltözködés
 étkezés

Segítség az óvónőnek és más felnőtteknek:

Alkalmi megbízatások teljesítése, játékok tisztítása, eszközök kiosztása, teremrendezés, mosdók, öltöző rendje.

Naposi munka

Önként vállalva

Egymásért végzett munka

Társaik és a kisebbek segítése az öltözködésben.
Ünnepek előtt sütés, ajándékkészítés.

Gondozás

Az élősarok gondozása
Zöldséges és virágos kert ápolása.
Madáretetés, az akvárium tisztán tartása
A felnőttekkel közösen az udvar gondozása, tisztán tartása, minden évszakban.

A munkajellegű tevékenységeket úgy szervezzük, hogy felnőtt a munka egész folyamatában részt vegyen, irányítson, buzdítson, segítsen, dicsérjen. Differenciáltan, minden gyermeket személyre szabottan értékeljen.

Óvodáskor végére elérendő követelmény

- Szívesen, örömmel, igényesen végezzék a naposi munkát
- Szeressenek közösen dolgozni
- Legyenek kitartóak a munkában
- Örömmel készítsenek ajándékot
- Növények, állatok gondozásába kapcsolódjanak be.
- Tiszteljék, ismerjék el mások munkáját.

VII. 8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A játék közben a gyermek problémák elé kerül, feladatokat kap és old meg. Kialakul és fejlődik az önállósága, a feladattudata, a kezdeményező, az alkotó és szervező képessége. Ebben az életkorban a játék során fejlődnek az értelmi képességei: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása. Az óvodában a tanulás folyamatos, utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlesztését szolgálja. Az óvodai nap során adódó természetes és szimulált helyzetekben, kirándulásokon, az óvónő által kezdeményezett időpontban, tevékenységformákban és szervezeti keretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja: az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek kíváncsiságára, felfedező kedvére, előzetes élményeire,

érdeklődésére, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Tevékenységek sorozatából áll, közvetlen, konkrét tapasztalatszerzést biztosít.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a *játékos*, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati probléma megoldás.

Feladatok:

- A felfedezés lehetőségének biztosítása, a gyermekek kreativitásának erősítése.
- Sok érzékszervét foglalkoztató, játékos, cselekvő aktivitás biztosítása.
- Az óvónő eljárásait változatosan, módszertani sokszínűséggel kombinálja, sokoldalúságra törekvés
- A tanulás során személyre szabott, pozitív értékeléssel a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése.

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális: Mozgás, mozgásos játékok
Mese, dramatikus játékok
Énekes játékok
A környezet tevékeny megszerettetése

Mikrocsoportos: Ének-zene
Rajz, mintázás, kézimunka
Verselés
A környezet tevékeny megszerettetése
Futás, kocogás

Egyéni: Részképességek differenciált fejlesztése egyéni igények szerint

Óvodánkban játékos német nyelvi oktatás zajlik. Heti egy alkalommal, a fenntartó anyagi támogatásával. A foglalkozásokat német nyelvi óvodapedagógus látja el. A foglalkozások anyagát a csoport óvónőivel összehangolva állítja össze a kolléga, fő szempont a játékoság.

VIII. A FERTŐHOMOKI TAGÓVODA TEVÉKENYSÉGFORMÁI

Programunkba beépítjük a „Kincses Kultúróvoda kritériumrendszerének megvalósítását:

- A magyar nemzeti és nemzetiségi kultúrkincs tudatos átadása, hazafiságra történő nevelés,
- A helyi, környékbeli kulturális intézmények kínálatának ismerete, szolgáltatásaik igénybe vétele.
- A család bevonása az óvodai életbe.

Óvodánk abban segíti az ide járó gyermekeket, hogy megismertessük velük a szűkebb és tágabb környezetünket, amely a nemzeti identitás tudatot, a keresztény kulturális értékeket, a hazaszeretetet, a szülőföldhöz és a családdal való kötődést határozza meg. Ezáltal az emberi környezetben megmutakozó jót és szépet észrevegység, és tudják azt megbecsülni.

Egy óvoda élménypedagógiáját a mindennapok harmóniája, szeretetteljes gazdag tevékenysége adja, amit sokféle tartalommal, eszközzel és módszerrel érhetünk el.

Hagyományörzés, játék

A fertőhomoki óvoda olyan „kultúr – táj”-ban helyezkedik el, mely az UNESCO világörökség címet nyerte el. Ezért kiemelt feladatunknak tartjuk, a fertőhomoki hagyományaink és kulturális értékeink közvetítését.

A kulturális értékekhez való hozzáférést a legkisebb korban kell elkezdenünk, hogy a gyermekeink a művészetek befogadására nyitottak legyenek. A napi foglalkozásokon túl, rendszeresen eljárunk színházba, múzeumba, hangversenyre, kiállításokra.

Kiemelten fontos óvodánkban a tradíciók, népszokások, hagyományok szeretetének kialakítása, magas színvonalon hozzáadott értékek közvetítése, hogy maradandó emlékeket tudjunk nyújtani az óvodás korosztálynak.

A falu tájházában megrendezésre kerülő rendezvényeken lehetőség szerint részt veszünk. A lakodalmas hagyományainak megőrzésére közös felkészülés a feladatunk. A Világörökség napján megvalósuló események óvodánk kisgyermekének is változatos programot kínál.

A közös időtöltéshez nem kell sok minden, csak egy döntés, hogy az adott 1-2 órában gyermekeink jól tudják érezni magukat együtt.

Megmutatjuk azokat az egyszerű játékokat, melyek által megismerkedhetnek a természetes anyagokkal, használhatják érzékszerveiket, fantáziájukat, és kreativitásukat is megmutathatják. A természet kincseinek felfedezésére végtelen lehetőség áll rendelkezésünkre, és ez a terület kimeríthetetlen tárháza a játékoknak.

A mozgásos és a barkácsolós játékok is újabb- és újabb ötletekre sarkallhatják, azokat mindig tovább lehet gondolni, új szabályokat alkotni, újabb figurákat kitalálni.

Közben valódi, örömteli kapcsolatot teremthetnek kisgyermekünk a társaikkal, családtagokkal, amelyek révén az együttműködést, konfliktuskezelést, alkalmazkodást, saját érdekei érvényesítését is nagyszerűen megtanulhatják. Ezek a dolgok pedig a jövőben is nélkülözhetetlenek lesznek a számukra.

A mindennapi óvodai feladatok mellett a kortárs kultúra életkornak megfelelő közvetítését is beleszójuk mindennapjainkba. Kerék Imre, Sarkadi Sándor Sopronban élő költők gyermekverseit szinte naponta hallhatják óvodásaink. Gyakran ellátogatunk a könyvtárba, ahol megismerhetik a könyvek jótékony hatását, a mesehallgatás, verselés örömeit, ezzel fejlesztve a kommunikációs képességeiket, fantáziájukat, képzeletüket.

A gyermekeinken keresztül népszerűsítjük a horvát és magyar hagyományokat.

A betlehemezés, lucázás, pünkösdlés, a fertőhomoki lakodalmas felidézése évente, erősíti és megőrzi falunk és a Fertő-táj hagyományait.

VIII.1. A Játék

A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése. Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélése a nagyfokú örömmélmény biztosítása a cél, hogy minél sokrétűbb, tájékozódó tevékenységgé váljon a játék, játékba integrált tanulás, a szabad játék túlsúlyának biztosítása mellett.

Az óvodapedagógus feladatai

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása (légkör, hely, idő, eszközök, tapasztalatszerzés-élmények)
- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása, a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével
- A gyermekek beszédfejlesztése a játékban
- Az óvodapedagógus játékszerű módszerei, a játékirányítás feladatai

Tartalma

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása. A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása.

A kreatív, alkotó légkör kialakulását segíti elő, hogy a gyermekek szabadon dönthetnek abban, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, milyen témát dolgoznak fel, azt milyen eszközökkel jelenítik meg, milyen helyet választanak és hogy mennyi ideig tart a játékuk. Mindezekhez igyekszünk minden feltételt biztosítani számukra, s ha kell a kellő időben a segítségükre sietünk, ötletet adunk és megerősítünk. A kreatív légkör segíti az ötletek szabad áramlását, az alkotó együttműködés kialakulását. Szabályrendszerünk kialakításakor csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a nyugodt légkör kialakulását, s az alkotó cselekvések, elképzelések valóra válását. A gyermekek játszóhelyeit úgy alakítjuk ki, hogy figyelembe vesszük, az adott csoportban mit szeretnek játszani, illetve mivel szeretnek foglalatoskodni. Állandó és variálható kuckókat és sarkokat hozunk létre. Ilyen a mesesarok, a kézimunka sarok is. Arra törekszünk, hogy minél hosszabb és zavartalanabb legyen a játékidő. A reggel kialakuló játéktevékenység folyamatát csak az étkezések, az önkiszolgáló tevékenységek és a pihenés szakítja meg. Figyelünk a több napon át tartó játékokra, biztosítjuk annak feltételeit, a csoportban és az udvaron egyaránt.

Olyan esztétikus, tiszta és könnyen elérhető anyagokat, játékeszközöket biztosítunk, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését, kedvet csinálnak a játékhoz, alkotókészséget fejlesztőek, egyszerű félkész játékok, értelem- és képességfejlesztő játékok. Együtt gyarapítjuk a mesesarok kincses ládjának tartalmát, hogy minél több eszköz álljon rendelkezésükre az átváltozáshoz. A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik az udvaron, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak ott.

A játék tartalmának gazdagítása érdekében úgy szervezzük a gyermekek napirendjét, hogy minél több élményhez jussanak a nap folyamán. Élményszerző sétákon olyan tapasztalatokat szerezhetnek a gyermekek, amelyhez érzelmileg is kötődnek és tovább él gondolkodásukban, megmozgatja képzeletüket.

- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása

A gyakorlójáték során lehetőséget adunk, hogy önállóan próbálkozzanak a játékeszközök rendezgetésével földön, asztalon és az udvaron, hogy alkalmuk legyen újabb ötletek kitalálására, hogy a sokféle véletlen cselekvéshez kapcsolódó „AHA” élmény sokféle felfedezési lehetőséget tartogathasson számukra. Ezek a tevékenységek jól fejlesztik a szem-kéz koordinációt, kezesség, szemesség kialakulását, hatnak a laterális dominancia kialakulására.

Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték, a gyermekek szerepvállalását elősegítjük, bekapcsolódunk a játékukba, hogy a szimbólumok, a „mintha” helyzetek kialakulhassanak. A szerepjáték lényegi sajátosságai az utánpótlás, ezért is ügyelünk arra, hogy mi felnőttek is mintát adjunk számukra. A szerepjátékban a gyermekek élethelyzeteket alkotnak újra, ehhez számos eszközre van szükségük. Ösztönözzük őket, hogy maguk is készítsenek a játékukhoz szükséges eszközöket, s az ehhez megfelelő anyagokat biztosítjuk számukra.

Az esztétikusan berendezett mesesarokban lehetőséget biztosítunk az irodalmi élmények eljátszására, többszöri ismétléssel megismertetjük a mese hőseinek tetteit, s aktív részesei vagyunk megelevenítésükben. Óvodapedagógusi bábjátékkal kedvet ébresztünk bennük a bábozás iránt, hogy később ők is szívesen bújjanak a bábok „mögé”. A gyermekeknek mindig van kedvenc bábja, akinek még rejtett titkait is elmondhatják, vagy „csak” szeretgethetik.

A szabályjáték lényege, hogy a játék meghatározott szabályok szerint zajlik. Feladatunknak tartjuk az olyan szabályjátékok megismertetését, amelyek az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelő, amelynek szabályai könnyen érthetőek és teljesíthetőek. Arra törekszünk, hogy a szabályjátékok elégítsék ki a mozgásigényt és fejlesszék az érzelmi képességeket.

A gyermekeket az alkotás öröme ösztönzi a konstruálásra, a valamit létrehozni igénye a kreativitás mellett fejleszti az értelmi- és társas képességeket. Éppen ezért elősegítjük, hogy minden gyermek megtalálja a neki legmegfelelőbb építő, konstrukciós játékokat.

- A gyermek beszédfejlesztése, anyanyelvi nevelése a játékban

A játék számtalan lehetőséget teremt a kommunikációra. A nonverbális jelzések (mimika, gesztus), a beszéd hatáselemeinek (hanglejtés, hangsúly, ritmus, dallam, szünet) megfigyelése tekintetében az óvodapedagógus beszéde modellértékű. Bekapcsolódva a játékba mintát adunk a nyelvi formák alkalmazására. A szerepjáték adja a legtöbb alkalmat a gyakorlásra. A bábjátékkal alkalmat adunk a hallgatólagos gyermekek megszólaltatására. Közvetlen beszédfejlesztő lehetőséget kínálunk a különböző nyelvi játékokon keresztül, amelyek játékos mozgásra, cselekvésre épülnek.

- Az óvodapedagógus játéksegítő metódusai, a játékirányítás feladatai

Arra törekszünk, hogy hagyjuk a gyermeket cselekedni, de ha szükség van rá, modellnyújtó játszótársak leszünk. Az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az indirekt irányítás felelősségét. A gyermek játékát figyelemmel kísérjük, játékirányításunk játékot követő, szemlélő, csak akkor avatkozunk bele, ha a gyermekek durvák egymáshoz, ha veszélyeztetik egymás épségét, játékát.

- **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén**

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni
- Az ismert meséket dramatizálják, bábokkal eljátsszák
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok

VIII.2. Verselés, mesélés

A tevékenység célja: A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Az óvodapedagógus feladatai

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- A 3-6-7 éves korban megjelenő hagyományos tartalmak biztosítása
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a vers, mese, dramatikus játékok segítségével

Tartalma

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

A kisebbek versanyagát népi mondókákból, ritmikus, zenei hatású, játékos versekből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelyeknek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Később már többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus-realistikus mesék alkotják a gyerekek meséit. Helyet adunk a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséinek is. Megismertetünk a gyermekekkel vidám, humoros verseket, valamint a mai magyar költők népművészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó verseit.

A nagyobbak mesetárába már az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb meséken, novellisztikus-realistikus meséken át beépítjük a klasszikus tündérmeséket, a tréfás- és műmeséket. A gyerekek versanyagát különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk. Megismertetünk olyan közmondásokat, amelyeket a környezetükben gyakran hallanak. Lírai verseket mutatunk be, amiben a gyerekek megérik a költői képek kifejező erejét. Olyan verseket, meséket választunk ki, amelyek közvetítik a környezet megszerettetését, a néphagyomány-ápolást, az évszakok szépségét.

- A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélményei a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok, felettebb nagy élvezetet jelentenek a gyermeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgathatják. Lehetőséget teremtünk a vidám rímusok korai megkedveltetésére. A gyerekekkel gyakran ismétljük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, de úgy, hogy ez sose keltse bennük a gyakorlás érzetét.

Az egyszerű állatmeséken keresztül rászoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására, hogy később a mese többszöri meghallgatása után élvezői legyenek a mese dramatikus feldolgozásának. Először az óvodapedagógusok, aztán a nagyobb gyerekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbáljuk megjeleníteni az egyszerűbb meséket. Rövid improvizált jelenetek bemutatásával megismertetjük a bábokat, rövid jelenetek előadásában fokozatosan növeljük a szereplő bábok számát.

A vers, mese, a dramatikus játékokhoz csak olyan kellékeket használunk, amelyek segítenek a képzeleti képek előhívásában, és segítenek erős kötődést kialakítani a meséhez. A nagycsoportos gyerekekkel gyakran bábozunk, dramatizálunk a kisebbeknek, amelyek az óvodai rendezvények színfoltja is egyben. A kiscsoportos gyermekekkel 10-12 mondókát és 10-14 új mesét ismertetünk meg.

A 4-5 éves gyerekekben kialakul a mese, a vers szeretete. Igénylik, izgatottan várják az óvodapedagógus meséit. A gyerekek arcán megjelenik a megfelelő áhítat, figyelő ámulat. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás, és az ismert mondókák, halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése. Az új verseket a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolódva választjuk ki. Ebben a korban a gyerekek már segítségünkkel megjelenítik a meséket és az átélt élményeiket, rögtönöznek bábjátékokat. A 4-5 éves gyermekekkel 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismertetünk meg.

A nagycsoportos korú gyermekeknél is megragadunk minden lehetőséget a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére. 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk mondókáikat. Találós kérdésekkel, rímjátékokkal játszunk, ismételtetjük az előző években tanult verseket. Az új verseket (10-15), úgy választjuk meg, hogy azok kapcsolódjanak a gyermekek élményeihez. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra. A délutáni pihenés alatt folytatásos mesét olvasunk, és lehetőséget adunk a mese önálló befejezésére is. A közösen kitalált mesének a „mi mesénk” nevet adjuk. A meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján olyan közmondásokat keresünk, amelyekkel meg tudjuk erősíteni a mese vagy egy-egy szereplő erkölcsi mondanivalóját. Az év folyamán megismertetünk 15-20 új mesét. A mesélés minden nap megjelenik az óvodában. Az óvodapedagógus közvetett módon, zenei szignállal, gyertyagyújtással, stb. csalogatja a gyerekeket a mesesarokba, s csak ha minden gyermek megérkezik, akkor kezdődik el a mese. Ugyanazt a mesét többször, többféleképpen hallják, hogy eljátszhasák, megjeleníthessék később azt.

- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése, a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszközei a mese, a vers, a bábozás és a dramatikus játékok. Ezekon keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, kialakítható a gyermekek megfelelő artikulációja. A népköltészeti alkotásokból sok új fogalmat ismerhetnek meg a gyerekek, a bábjátékban, dramatikus játékokban pedig kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra. A gyermek saját vers- és mondókaalkotása, annak mozgással, ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja lehet.

- **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére**

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek és a maguk szórakoztatására is.
- Megjegyznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni

VIII.3. Ének - zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja: közös éneklés, közös játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi (horvát) hovatartozást. Horvát tánc oktatás

heti egy alkalommal a horvát kisebbségi önkormányzat támogatásával. Saját népi kultúránk megismertetése során a haza és a szülőföld tiszteletére neveljük gyermekeinket.

Az óvodapedagógus feladatai

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és képességszintnek megfelelő összeállítása
- A 3-6-7 éves kori hagyományos tartalmak biztosítása
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása
- A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal

Tartalma

- A felhasznált zenei anyagok igényes életkornak és képességszintnek megfelelő összeállítása
- A zenei anyagunkat elsősorban „Forrai Katalin: Ének az óvodában” című könyve alapján válogatjuk.

Az óvodai zenei nevelés során megismertetjük a gyermekeket mondókákkal, énekes játékokkal, komponált gyermekdalokkal. 3-4 éves korban főleg ölbéli játékokat ismertetünk meg, amelyeket a felnőttekkel játszanak. A szeretet-kapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy-egy láncszeme az arc-, kéz-, ujj-, és a lovagoltató játék. Álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszható, 4-5 hangból álló énekes játékokat játszunk.

A 4-5 éves gyermekek zenei ismereteit mondókákkal, ölbéli játékokkal és énekes játékokkal bővítjük. Megismertetjük őket a csigavonal, a hullámvonal és a szerepcserére épülő játékokkal. Az alkalmi dalokat úgy választjuk ki, hogy azokhoz a gyerekek önállóan mozdulatokat találhassanak ki. Az 5-6-7 éves gyermekek ismereteit kiolvasókkal bővítjük, melyeket különböző játékhelyzetekben is tudnak alkalmazni. A zenehallgatáshoz olyan műveket választunk, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését az értékes zene iránt. Érzelmi hatású, élethelyzethez kapcsolódó dalokat, népdalokat énekelünk, de a zenei anyagban felhasználjuk más népek dalait, magyar komponált műzenét, altatódalokat és klasszikus műzenét is.

- A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekekkel megismertetünk 6-8 mondókát, ölbéli játékot és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok vannak. Játék közben megismertetjük velük az alapfogalmakat, és bemutatjuk a halk, hangos beszéd, mondóka közötti különbséget. Megfigyeljük a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Különböző mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést. Énekelgetjük a gyerekek nevét, jelét és énekelve hívogatjuk őket a közös tevékenységbe. Felkeltjük a gyermekekben a zenehallgatás iránti igényt, lehetőleg énekes zenei élményt nyújtva számukra. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez kapcsolva nyújtunk zenehallgatási élményt. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek néhány perces hangszeres zene meghallgatására legyen lehetőségük.

A 4-5 éves gyermekekkel megismertetünk 4-5 új mondókát és 12-15 új gyermekdalt. Ismételtetjük a már korábban tanult dalokat is. A körjátékok közül már nehezebbeket is válogatunk, pl.: szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító játékok. Lehetőséget biztosítunk az önálló éneklésre és a kisebb csoportokban való halk-hangos, magas-mély gyakorolgatására. Megismertetünk a gyermekekkel néhány népi ritmushangszert, aminek használatával ismételtetjük az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és mondókák, dalok ritmusát. A

ritmuseszközöket közösen készítjük el a gyermekekkel. Lehetőséget biztosítunk, hogy a különböző tevékenységekhez kapcsolódva mindennapos zenei élményhez jussanak.

Az 5-6-7 éves gyermekekkel megismertetünk 4-7 új mondókát, 14-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A dalok hangkészletére általában a félhang nélküli ötfokúság jellemző, s törekszünk rá, hogy megjelenjenek bennük a szünet, szinkópa, triola ritmusjelek is. A tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak szimbólumokat keresünk, amit a zenei polcon helyezünk el. Ezek a szimbólumok emlékeztetik a gyereket a tanult dalokra, és egyben lehetőséget adunk így a zenei élmények felelevenítésére. Ebben a korban már bonyolultabb játékokat választunk, mint pl.: párcsere-, kapus-, hidas-, sorgyarapító-, fogyó játék, ami ennek a korosztálynak a néptánca. Megismertetünk egyszerű táncos lépéseket, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak. Egyre több lehetőséget biztosítunk az egyéni énekelgetésre, ahol a gyermekek gyakorolhatják a tiszta éneklést. A hallásfejlesztő fogalompárokat összekapcsoljuk a tempóváltoztatással vagy dallambújtatással.

- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelést kötött és kötetlen formában szervezzük. A zenei képességfejlesztést kötetlen jelleggel, mikrocsoportos formában tartjuk, ahol a gyermek egyéni képességeit figyelembe véve tudjuk fejlesztő munkánkat végezni. Az énekes játékokat kötött jelleggel, főleg az udvaron tartjuk, vagy délelőtti levegőzés előtt. Ezzel is biztosítva az önfeledt, élményteli játék kialakulását. A zenehallgatást a különböző tevékenységekhez kapcsoljuk.

- A gyermek nyelvi képességének fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása érezteti a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék alkalmas a szókincs bővítésére.

- **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére**

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni
- Élvezettel tudnak zenét hallgatni
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát

VIII. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja: a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, téri szabad kifejezése. A gyermekek tér-forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

Tartalma

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

A tevékenység gyakorlásához megfelelő méretű és minőségű eszközöket biztosítunk. A kiválasztásnál szem előtt tartjuk a praktikumot, a célszerűséget és az esztétikumot. Fontosnak tartjuk, hogy a csoportszobában megfelelő hely legyen az alkotó-alakító tevékenységhez. A gyermekek kényelmesen elférjenek az asztalnál, a játszó gyereke ne zavarják őket. Nyugodt légkörben tudjanak bekapcsolódni a tevékenységbe, ahol elegendő idejük van az alkotáshoz. Az eszközöknek állandó helye van, ahol a gyermekek könnyen elérik. Megtanítjuk őket a különböző eszközök biztonságos használatára. A mindennapi szabad játékban is biztosítjuk a festéshez, rajzoláshoz, mintázáshoz, szövéshez, hajtogatáshoz, ragasztáshoz a feltételeket.

- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése

Az óvodánkba kerülő 3-4 éves gyermekeknek biztosítjuk, hogy játékosan ismerkedjenek meg az anyagokkal, eszközökkel és a különböző technikákkal.

A tevékenységek képalakítás, a plasztikai munkák és az építés köré csoportosíthatók. Ezek nem különülnek el egymástól. A képalakító tevékenységek technikáját, eszközeit megtervezzük, azonban a szándéktalan firka, és a látszólag szándékos forma-firka időszakában nem adunk témajavaslatot. A gyermek az elkészült firkák után elmondja, hogy mit alkotott. Lehetőséget adunk a későbbiekben is az élményeiknek, érdeklődésüknek megfelelő szabad témaválasztásra. A képalakításhoz biztosítjuk a különböző eszközöket, a megfelelő technikai lehetőségeket (festés, zsírkrétával rajzolás, ragasztás, agyagba, homokba karcolás, nyomatkészítés, stb.).

Segítjük a gyermekek képalakító képességét a szórt elrendezésből a képelemek, a részformák elemeinek egymáshoz rendelésével. Megismertetjük a gyermekeket az anyagok alakíthatóságával, nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, mélyítve, stb. A 4-5 évesek alkotó-alakító tevékenységét bővítjük a szükséges eszközökkel (pl.: filc és rostiron, különböző vastagságú ecsetek), s szándékos képalakító tevékenységüket az élményeikhez kapcsolódó témajavaslatokkal, s a legmegfelelőbb technika kapcsolásával. Segítjük őket, hogy az emberábrázolást, a környezetről, a tárgyakról, cselekményekről szerzett ismereteiket saját elképzelésük alapján tudják megjeleníteni. Játékukat a maguk által készített eszközökkel bővítik, ösztönözzük őket apró, esztétikus ajándékok készítésére. A plasztikus formák létrehozásánál textilt, terméseket, gallyakat is felhasználnak, az építések során a tér variálását dobozokkal, takarókkal, térelválasztó elemekkel tehetik meg.

Az 5-6-7 éves gyermekek a megismert eszközöket, technikákat bátran használják a képalakító tevékenységükben. Új technikai megoldásokkal és eszközlehetőségekkel bővítjük ezeket (kollázsok, viaszkaré, batik, stb.). Témáikban megjelenítik saját élményeiket, a mesékről, dalokról, ünnepekről és a különböző eseményekről. Többszöri alkalommal készítünk közös kompozíciót. Plasztikai munkáikban megjelennek a közös térbeli kompozíciók, pl. többalakos mesejelenet, énekes játék formájában. Közösen tervezzük meg környezetünk alakítását, formálását. Építésük során ösztönözzük őket búvóhelyek, kuckók, díszletek készítésére, mely munkálatok több napon át folytathatók.

- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Óvodánkban az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi játékba integrálódnak. Hetente egy alkalommal mikrocsoportos formában szervezünk kötetlen formájú tevékenységet. Ebben a szervezeti formában biztosítjuk az egyéni segítségnyújtás lehetőségét, ahol minden gyermek megalkothatja az ajánlott eszközökkel képi-plasztikai elképzeléseit. Megjelenítik saját személyiségüket, fantázia- és élményvilágukat, érzelmeiket, vágyaikat, szorongásaikat.

- **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére**
 - Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket
 - A gyermek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása
 - Örülnek egyéni és közös alkotásaiknak
 - Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek
 - Téralkításban, építésben közösen vesznek részt
 - Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne
 - Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról
 - Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket

VIII. 5. A mozgás

A tevékenység célja: a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodóképességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Az óvodapedagógus feladatai

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok biztosítása
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének biztosítása érdekében

Tartalma

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok biztosítása

A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás) jól fejleszhető az óvoda udvarán, ahol tér- és mozgásfejlesztő eszközök állnak rendelkezésünkre. A mozgásos tevékenységeket, s azok eszközeit a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoport összetételéhez igazítjuk.

Igyekszünk a feltételeket úgy megteremteni, hogy minden gyermek mozgásigényének megfelelően minden nap eleget mozoghasson. A folyamatos napirenden belül az igények szerint alakítható mindennapi mozgáslehetőség szervezett, vagy szabad formában történik.

A 3-4 éves gyermekek nagymozgásának fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt az irányított mozgásos játékok során. Megismerkednek futásgyakorlatokkal, pl. futás különböző irányba, futás feladattal, különböző futásformákkal. Ugrásgyakorlatokat játszhatnak, pl. szökdeléseket, sorozatugrásokat, rövid nekifutásból fellépések majd leugrásokat. Lehetőséget biztosítunk

dobásgyakorlatok és labdagyakorlatok megismerésére, gyakorolgtatására, pl. hajítás helyből távolba, hajítás helyből célban, labda faldobás-elkapás, stb.

A mozgásos játékok alkalmával teret biztosítunk a támaszgyakorlatok gyakorlására, pl. csúszások, kúszások, mászások. A talajtorna elemei is megjelennek a játékokban, pl. gurulás a test hossz tengelye körül, Egyensúlyozó játékok játszására is lehetőséget és időt biztosítunk. A különböző típusú mozgásos játékokhoz többféle kéziszeret használunk. Igyekszünk, hogy ezek játékok ne legyenek se túl könnyűek, se túl nehezek, készítsük a gyermekeket elvárható erő kifejtésre.

A 4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésére helyezük a hangsúlyt. Az irányított mozgásos játékaikban megjelennek a futásgyakorlatok, pl. fussanak 3-4 akadályon át, fel- és lelépéssel, átbújással, tárgyhordozással, stb. Szervezünk számukra ugrásgyakorlatokat, pl. egy lábon, páros lábon szökdelések, felugrások-leugrások két lábra, játékos helyből-távolugró verseny, stb. A dobásgyakorlatok során egykezes felső dobásnál próbálgatják a célbadobást. Lehetőséget biztosítunk számukra, hogy minél gyakrabban játszhasználnak labdagyakorlatokat, hogy tudjanak labdát feldobni és elkapni, különböző testhelyzetben gurítani. Támaszgyakorlatok gyakorlását talajon és szereken is biztosítjuk. A talajtorna anyagaként a gurulóátfordulás és a kézenállás előgyakorlata, a „csikórugdalózás” jelenik meg. Kiemelt szerepet kap az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódása vízszintes és rézsútos szereken. A gyermekek lábholtozatának erősítésére speciális járás- és gimnasztikai gyakorlatokat tervezünk.

Az 5-6-7 éves gyermekek mozgása összerendezett, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit szívesen ismételnék játékos formában. Ennél a korosztálynál nagy hangsúlyt adunk a finommotorika fejlesztésére, és a szabályjátékok gyakori alkalmazására. Különböző kéziszereteket, pl. szalagokat, botokat, kisebb-nagyobb labdákat használunk, s gyakran végzünk kisebb testrészekkel való mozgásokat. Futógyakorlatok: sorverseny, váltóverseny, versenyfutás, fokozódó futás, gyorsfutás, lassú futás. Ugrásgyakorlatok: szökdelés páros és egy lábon haladással, sorozatugrások, különböző magasságú és különböző távolságban elhelyezett tárgyakon ugrálás, néhány lépés nekifutással magas- és távolugrás. Dobásgyakorlatok: egykezes, kétkezes alsó- és felső dobás célba, 2 méter magas kötél felett. Labdagyakorlatok: labdavezetés járás és futás közben, labdázás párokban, kisebb csoportokban. Támaszgyakorlatok: pl. pókjáras, rákjáras, talicskázás. Talajtorna elemek: guruló átfordulás, a test hossz tengelye körüli gurulás, a lépő láb magasra emelésével kézenállás. Egyensúlyozó gyakorlatok: padon járas fej- kar- és lábmozgatásokkal összekötve.

- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének biztosítása érdekében

Az szervezett mozgásos tevékenységet mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük különböző időkeretekkel.

A mindennapi mozgás biztosítása:

- Folyamatos napirenddel.
- Párhuzamos tevékenységek lehetőségével.
- Elegendő idővel.
- Eszközök jelenlétével.
- Megfelelő hellyel.
- Differenciált mozgáslehetőségekkel.

A mindennapi kocogás az udvar erre kijelölt részén minden gyermek edzését szolgálja, ahol a futás mennyiségét a gyermekek maguk határozzák meg. A szabad mozgásra minden nap lehetőséget biztosítunk a csoportszobában, a tornaszobában és az udvaron egyaránt. A szabadban szervezett énekes játékok is jól szolgálják a gyermekek mozgásigényének kielégítését.

- **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén**

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban
- Betartják a szabályokat a különböző szabályjátékok játszásakor
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni
- Tudnak labdát pattogatni helyben
- Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni

VIII. 6. A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja: a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-, emberi-, tárgyi világ értékei iránt. A környezettudatos magatartás alakítása. A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletének alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- A 3-6-7 éves korban tervezhető hagyományos és helyi tartalmak biztosítása
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

Tartalma

- A 3-6-7 éves korban tervezhető hagyományos és helyi tartalmak biztosítása

Az óvodába lépő gyermekeket esztétikus, melegséget, szeretetet sugárzó környezet várja, ezzel is elősegítve a beilleszkedést, az óvoda elfogadását, megszeretését. A kisebbeket (3-4-5 évesek) előbb a közvetlen környezetükkel ismertetjük meg, megfigyeljük az óvodánk udvarán lévő fákat, virágokat, stb. A környező utcában tett rövidebb séták során megfigyeljük az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, az időjárás változásait, annak hatásait az öltözködésünkre. Az élményszerző séták során gyűjtött terméseket, leveleket, bogyókat, kavicsokat és egyéb természeti „kincseket” felhasználjuk a játék során. Készülhet belőlük gyümölcssaláta, báb, játékszer, stb. tapasztalatainkból albumot készítünk, melyhez közösen gyűjtünk képeket. A családok meghívására részt veszünk szüreten, valamilyen egyéb mezőgazdasági munkán és meglátogatjuk a hosszabban betegeskedő gyerekeket is. Beszélgetünk a család tagjairól, munkájukról, otthonukról. Az óvodába hozott családi fényképek nézegetése nagyszerű alkalom az élmények felelevenítésére, meghitt hangulatú beszélgetések kezdeményezésére. Ellátogatunk még élményszerző sétáink során a közelben lévő orvosi rendelőbe, postára, gyógyszertárba, és közben a közlekedés alapvető szabályait is igyekszünk megtanítani a gyerekeknek, személy- és teherszállító járműveket figyelünk meg. Lehetőséget biztosítunk számukra, hogy a közelükben élő állatokat, háziállatokat, madarakat, apró bogarakat, csigákat, békákat megismerhessék.

Beszélgetünk a környezetünkben látható, található különböző formákról, nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőkről.

Az 5-6-7 éves gyermekek már az óvoda tágabb környezetével ismerkednek. Megfigyelik az évszakok szépségeit, a színek árnyalatát, a mező, az erdő, a nádasok szépségét, a növények

fejlődési feltételeit, az esetleges környezeti szennyeződések. Egyszerű kísérleteket végzünk a növényekkel (különböző minőségű vízzel locsolunk, csíráztatunk, stb.), vízzel (vízminták gyűjtése, halmazállapot változása), ágakat hajtatunk, különböző növényeket ültetünk, gondozunk. Folyamatosan gyűjtjük a természet kincseit az élősarokba, amiket később felhasználunk, vagy „csak” rendezgetjük, osztályozzuk azokat. Megtapasztaljuk az időjárás változását és hatását öltözködésünkre, a madarak, fák életére. Folyamatosan nyomon követjük az óvoda kéményén élő gólyák életét. Arra törekszünk, hogy minden jelenséget, állatot, növényt a természetes környezetében figyelhessünk meg. Ellátogatunk a szomszéd falu óvodájába, iskolájába, üzletkebe. Megismertetjük a gyerekeket a felnőttek munkájával, lehetőség szerint egy építkezést, szülői munkahelyet. Közlekedéssel kapcsolatos ismereteiket bővítjük a vízi, légi közlekedés eszközeivel. Lehetőséget biztosítunk állatokról szóló rövid videó felvételek megtekintésére.

A környezettudatos magatartás alakításának tartalma:

Szelektív hulladékgyűjtés, környezetvédelem,

A tapasztalatszerzés lehetővé teszi, hogy beszélgessünk a környezetünkben látható, felfedezhető formák nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőiről.

- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során

A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek helyesen alkalmazzák a köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékok kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés. Séták, megfigyelések során lehetőséget biztosítunk, hogy a gyerekek összefüggően elmondhassák gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket, s élményeiket megosszák másokkal is.

- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek fejlesztése vagy mikrocsoportban, vagy közvetve kötelezően frontális tapasztalat- és élményszerző séták alkalmával történik. Hetente egy természeti-emberi-tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezzük, de a gyermekek igényeitől, kíváncsiságától tesszük függővé a témák tartalmi mélységét, így a ráfordított időkeretet is. A felidézésre, rögzítésre az ebéd előtti várakozási idő nyújthat lehetőséget.

Évente egy-két alkalommal rövid kirándulást teszünk (a tízórait ott fogyasztjuk el és ebéd előtt érkezünk vissza az óvodába).

- **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén**

- A gyermekek tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születésük helyét és idejét.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak annak szépségében. Felismerik a napszakokat.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra-balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (alá, fölé, közé, stb.)

- Kialakul a beszédhelyzet és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszédük. Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formáik, szokásaik, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek (környezettudatos magatartás)

VIII. 7. Munkajellegű tevékenységek

A tevékenység célja: a gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. Saját, és mások elismerésére nevel.

Az óvodapedagógus feladata

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, szervezése, s azok feltételének biztosítása

Tartalma

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, szervezése, s azok feltételének biztosítása

A gyerekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyerekek saját személyük, illetve a csoport érdekében maguk végezzenek olyan munkát, amelyre képesek. Kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan, öntevékenyen végzik ezeket a tevékenységeket. Ügyelünk arra, hogy tevékenységünk minta legyen a gyerekek számára. Értékelésünk mindig buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszonyt alakítsunk ki a munkához. Minden korcsoportnál fontosnak tartjuk az önkiszolgálást, testápolást, öltözködést, étkezést, környezetgondozást.

A 3-4 éves gyerekek figyelemmel kísérik a növények gondozását, segítenek az udvar és a virágoskert rendben tartásában. A gyerekek erejükhez mértén részt vesznek a csoport rendbetételében, átrendezésében. Részt vesznek a játékok összeszedésében, elrakásában. Apróbb feladatokat szívesen vállalnak, és elvégzik azt.

A 4-5 éves gyermekek közösségi kapcsolatait jól fejleszti a naposi munka, amit akkor vezetünk be, ha már a gyerekek készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. Az önkiszolgáló tevékenység ezt jól előkészíti. Az egyéni megbízások lehetőségeit gondosan megtervezzük. Az ismétlődő munkákat a gyerekek együtt végzik.

Az 5-6-7 éves óvodások önállóan végzik a naposi munkát. Közösén eldöntik a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan terítnek, étkezés után a szokásrendnek megfelelően mindent a helyére tesznek, felseprik a morzsákat. Alkalmoszerűen végeznek környezetszépítő munkát (játéktisztítás, játékjavítás). Rendszeresen segítenek a kisebbeknek, ajándékokat, meglepetéseket készítenek nekik. Télen gondoskodnak a madarokról, gondozzák a csoportszoba növényeit, ellenőrzik a mosdó rendjét.

- **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén**
 - A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
 - Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
 - Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
 - Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.
 - Szívesen közreműködnek a növények, a környezet gondozásában.

VIII.8. A tanulás

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A tanulás tág értelmezése kerül előtérbe, miszerint tanulásnak tekinthető mindazoknak a jártasságoknak, készségeknek, képességeknek a kialakítás, melyek az érzelmi és akarat tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegítik. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. Feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A játék közben a gyermek problémák elé kerül, feladatokat kap és old meg. Kialakul és fejlődik az önállósága, a feladattudata, a kezdeményező, az alkotó és szervező képessége. Ebben az életkorban a játék során fejlődnek az értelmi képességei: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása. A gyermekek örömmel és spontán tanulnak. Az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított tevékenységek a játékból indulnak ki, játékidőben zajlanak, és oda térnek vissza. Az ismeretek bővítésének keretét, formáját alapvetően a kötetlen érdeklődésre alapozott, főként mikrocsoportos foglalkozások adják.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- Az utánzásos, minta- és modellkövetése magatartás és viselkedés tanulás: szokások alakítása.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Cselekvéses tanulás.
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő tanulás.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- Gyakorlati problémamegoldás.

Javaslat a szervezett tanulás heti rendjének elkészítéséhez

(3-6-7 éves korosztálynak egyaránt alkalmas)

Játékba integrált tanulás:

- A gyermekek által kezdeményezett **spontán** játékos tapasztalatszerzés

Naponta: Vers, mese, dramatikus játékok
A környezet megszerettetése, megismertetése
Rajz, mintázás, kézimunka
Mozgás, mozgásos játékok
Ének-zene, énekes játékok

- Az óvodapedagógus által **szervezett**, irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, élmény

Naponta: Vers, mese, dramatikus játék
Mozgás, mozgásos játékok
Hetente egyszer: A környezet megismertetése, megszerettetése
Rajz, mintázás, kézimunka
Ének-zene, énekes játékok

A szervezett tanulás formái

(3-6-7 éves korosztálynak egyaránt alkalmas)

Kötelező: Mozgás, mozgásos játékok

Közvetve kötelező:	Énekes játékok (5-6-7 éveseknek) Vers, mese, dramatikus játék
Kötetlen:	Környezet tevékeny megszerettetése Rajz, mintázás, kézimunka Ének-zene Énekes játékok (3-4 éveseknek) A környezet tevékeny megszerettetése

A szervezett tanulás munkaformái

Frontális:	Mozgás, mozgásos játékok Vers, mese, dramatikus játékok Énekes játékok A környezet tevékeny megszerettetése
Mikrocsoportos:	Ének-zene Rajz, mintázás, kézimunka A környezet tevékeny megszerettetése Futás, kocogás
Egyéni:	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

Követendő módszerek a tanuláshoz

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásolja. Arra törekszünk, hogy eljárásainkat változatosan, mindenkor az adott szituációnak megfelelően kombináljuk. A játékosság, a felfedezés, ráébredés lehetősége, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemezgetés, rendszerezés jelenik meg leggyakrabban a tevékenységekben.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak. Ezért arra törekszünk, hogy minden gyermek minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést, de ügyelünk rá, hogy kerüljük a sztereotip értékeléseket, helyette a gyermek konkrét jó cselekedetét, tettét emeljük ki. Kerüljük minden tárgyi jutalom osztogatását, helyettük árnyalt értékelésünk és jutalmazásunk alappillérei – a csoport és a szülők előtt egyaránt alkalmazott – simítások, pillantások, gesztusok, mimikai elemek, testközelség és a szóbeli közlések, mint természetes jutalomértékek. A büntetést teljes mértékben kerüljük a tanulási folyamatban, mert a gyermekek motiváltságát visszaszorítja, lefékezi. A nemkívánatos magatartás megszüntetéséhez kellő tapintattal alkalmazott gesztus, tekintet, esetleg a tevékenység átrendezése segíthet. Célunk, hogy minden gyermek reálisan ismerje meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is tudja, hogy mik a hiányosságai.

IX. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A legtöbb, egészségesen fejlődő kisgyermek - belső érése, a családi és az óvodai nevelés eredményeként – hat évesen, az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a

kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. Az óvónők folyamatos megfigyelése, a gyerekek megismerése, értékelése, az együtt eltöltött hosszú idő reális véleményezéshez vezet.

Az iskolakezdéshez a következő feltételek megléte szükséges:

Testi feltételek

Testileg arányosan fejlett és teherbíró legyen, mozgása összerendezett;
Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációja, finommotorikája kialakulóban
Mozgását, viselkedését, testi szükségleteit irányítani képes

Lelki feltételek

Nyitott, érdeklődő.

A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek, alkalmassá teszik az iskola megkezdésére.

Téri észlelése, - mozgása, - tájékozottsága fejlett, vizuális és akusztikus differenciálása, testsémája kialakult.

Megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, a szándékos figyelem

Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás

Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

Érthetően kommunikál, minden szófajt használ, tisztán ejti a magán és a mássalhangzókat. Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Szociális feltételek

Az iskolai légkörben készen áll a tanító és az iskolai szokások, szabályok fokozatos elfogadására.

Képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben ezt az iskolai légkör lehetővé teszi.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében csak speciális szakemberek segítségével érhető el a leírt szint.

A különleges figyelmet igénylő gyermekek esetében, a befogadó intézmény elvárásai, sajátos kritériumai határozzák meg az iskolaérettség szintjét.

„A fejlődés eredménye óvodáskor végére” fejezetek tartalmazzák az iskolába készülő gyermekek fejlettségének elvárható szintjét, a különböző óvodai tevékenységi területeken.

X. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE, FEJLESZTÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSE

Az óvodai nevelés feladatai a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése terén:

- a felismerés, azonosítás, diagnosztizálás
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek,
- a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

X.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Készült a 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet alapján

Óvodánk az Alapító okirat alapján a következő SNI-s gyermekek integrációs nevelését vállalja:

- beszéd fogyatékos/súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermek
- enyhe fokban hallássérült – nagyothalló – és hallását műtéti úton helyreállított hallássérült gyermek
- gyengén látó gyermek
- ép értelmi képességekkel rendelkező, autisztikus gyermek
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével (figyelemzavar, hiperaktivitás) küzdő gyermek
- a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermek

A többségi óvodában történő együttnevelés, a szakértői bizottság útmutatása alapján történik. A szakvéleményben megfogalmazott diagnózis és javaslat alapján, speciális szakemberek bevonásával, egyéni fejlesztési terv szerint.

Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.

(Nkt.45§ (2a) bekezdés)

Cél:

A gyermek önmagához viszonyított fejlesztése, segítése. Az elvárásokat a sérülés jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Az óvodai nevelés a sérült gyermekek esetében is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

Feladat:

- A befogadó környezet előkészítése, a gyermekek, a szülők, az óvodai dolgozók tájékoztatása
- A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása
- A fejlődés zavarához igazodó szakember, gyógypedagógus stb. alkalmazása

- Rehabilitációs, rehabilitációs egyéni vagy csoportos fejlesztés megszervezése. A fejlesztés szervezeti kereteit, módszereit, eszközeit a gyermek egyéni, speciális szükségletei határozzák meg.
- Az óvodai nevelő team-munka (óvónők, dajkák, speciális szakemberek együttműködése)
- A család és az óvodai szakemberek együttműködése, segítség a hátrányok leküzdéséhez
- A szükséges tárgyi feltételek, segédeszközök megléte
- Rugalmas napirend
- Az óvónők részvétele az óvodai integrációt segítő tanfolyamokon, továbbképzéseken.

X.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Cél:

A kiváltó okok megszüntetése: társadalmi okok, káros szokások, (túl sok televízió nézés), de lehet genetikai háttere is. Az okok között szerepelhetnek lelki eredetűek is: traumák, önértékelési zavarok, szülő-gyerek kapcsolatban fennálló, ill. más családi problémák, pedagógussal való konfliktus.

A tünetek megszüntetése: figyelemzavar, érzékelés zavara, viselkedési rendellenesség.

Feladat:

- Egyéni képességfejlesztés, rendszeres, tudatosan szervezett és tervezett kötetlen és kötelező tanulási helyzet létrehozása.
- A sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális és értelmi érettség terén mutatkozó részképességbeli hiányosságok pótlása.
- Beszéd és gondolkodás összhangjának kiépítése.

X.3. A kiemelt képességű gyermekek óvodai nevelése, fejlesztése

Kiemelt tehetséges gyermek tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Az óvodáskorban csak tehetségígéretekről beszélünk, azonosítása és fejlesztése, képességeik és személyiségük megismerése által lehetséges.

Cél: A gyermeki kíváncsiság kielégítése során, segíteni az egyéni képességek felismerését, fejlesztését. Olyan óvodai környezet biztosítása, ahol a gyermek tudja és akarja kibontakoztatni tudását, komplex személyiségfejlesztés játékos keretek között.

A tehetség fajták:

- Az intellektuális tehetség: kimagasló matematikai, fizikai, nyelvi adottságok
- Művészi tehetség: képzőművészeti, zenei, tánc adottságok
- Sport tehetség: kimagasló eredmények a mozgás területén
- Szociális tehetség: vezetői, szervezői adottság

A pedagógus feladata a tehetséggondozás során:

- a tehetség felismerése
- a tehetséges gyermek képességeinek fejlesztése, tehetségfejlesztő programokkal
- személyre szabott, differenciált feladatok adása
- ösztönözni motivációját, kíváncsiságát és kreativitását.
- kiscsoportos és egyéni munka formában történő tanulás a leghatékonyabb
- projekt módszer.
- kreativitás és egyéni megoldások preferálása, ezek pozitív értékelése.
- aktivitás biztosítása.
- tanulást támogató környezet megteremtése.
- a szülők megnyerése, gyermekük támogatása
- továbbképzéseken részvétel (a tehetség összetevőiről, a fejlesztés módszeriről)

XI.TERVEZÉS, SZAKMAI DOKUMENTUMOK, MÉRÉS, ÉRTÉKELÉS, ELLENŐRZÉS RENDSZERE

XI.1. A Tervezés

Egy – egy csoportnak a **nevelési tervét** a csoportban dolgozó óvodapedagógusok közösen készítik el. A tervidőszakok hosszát fél évben határoztuk meg (1. félév: szeptembertől-január végéig, 2. félév: februártól- június 15-ig tart). Ennek megfelelően készítjük el a nevelési tervet és a tervidőszakok végén az értékelésünket.

A nyári időszakra közös nevelési tervet készítünk, mivel összevont csoportokkal üzemel az óvoda.

A céltudatos pedagógiai munka megkívánja, hogy a fejlesztést hosszútávon-éves, féléves periódusokban - a nevelők átgondolják, **pedagógiai tevékenységi tervet** készítsenek.

A hosszú távú tervezés:

- Az éves tervezés alapját az évszakváltás, az ünnepek adják
- Az ismeretek koncentrikus és lineáris bővülést a tevékenységeknek tükrözniük kell
- Az életkor specifikus tevékenységek tervezésekor figyelembe kell venni a pedagógiai program alapelveit, az éves tervben megfogalmazott feladatokat
- A tervezéskor a fokozatosság, folyamatosság elvét kell követni
- A tervet a csoportnaplóban kell rögzíteni

A rövid távú tervezés:

- A csoportban dolgozó nevelők egy hétre lebontják, konkretizálják a tevékenységeket
- A rövid távú terv egyben a nevelő vázlata is
- A gyermekek spontán kezdeményezései naponta alakíthatják a tervet. A terv bővíthető, átformálható, elhalasztható
- A tervet célszerű összehangolni a többi csoportban folyó tevékenységekkel (munkaerő szükséglet, hely szükséglet miatt)
- Szülői segítség igénylése (pld: helyszíni megfigyelések)

A tevékenységeket konkrét formában, hetes periódusokban tervezzük a csoportnaplóban. A módszerek, eszközök megválasztása, a foglalkozás formája az óvodapedagógusok kompetenciája, de mindig figyelni kell a gyermekek egyéni és életkori sajátosságaira és az egyéni fejlesztésre.

Kötelező foglalkozás: a testnevelés

Kötetlen, ill. kötött foglalkozások: verselés-mesélés, ének-zene énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, külső világ tevékeny felfedezése.

Szemponatok a tervezéshez:

- Az ONAP és a helyi PP célkitűzéseinek, feladatrendszerének érvényesítése
- A legfőbb gyermeki tevékenység, a játék feltételeinek biztosítása
- A közös értékrend biztosítása
- Az áttekinthetőség
- A gyermeki ötletekre, igényekre építünk
- Lehetőség a módosításra
- Tudatos tervezés, a differenciált fejlesztés, a gyermekek eltérő fejlődésű üteméhez igazodva
- Többoldalú tapasztalatszerzésre törekvés,
- Széleskörű, sokoldalú fejlesztőhatású, az integrált tanulást is támogató tevékenységeket tervezése,
- Derűs szereteteli légkör biztosítása

XI.2. A programhoz a következő szakmai dokumentumokat kell elkészíteni, vezetni:

Az intézmény szakmai dokumentációs rendszerének felépítése:

Az óvodai nevelés országos alapprogramja

Az alapprogram alapján, a helyi sajátosságokat figyelembe véve megalkotott
Helyi Pedagógiai Program

Éves Munkaterv

Óvodai csoportnaplók, nevelési tervek, tematikus ill. projekt jellegű tervek, személyiség lapok, a gyermekek fejlődésének nyomon követéséről szóló dokumentumok.

A szakmai dokumentumok segítik az ellenőrzést, elemzést, értékelést. Az óvodai tervezés, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések tartalmazzák. Az óvodai csoportokhoz köthető adminisztrációs munka leglényegesebb feladata, hogy a feladatokat tervidőszakokra lebontva gondolják át a pedagógusok és rögzítsék is a csoportnaplókban.

Célunk: A Helyi Pedagógiai Program megvalósulása érdekében a tudatosság érvényesüljön a fejlesztő munkában.

Dokumentumaink:

- Felvételi előjegyzési napló
Vezeti: a főigazgató, a tagintézmény vezető
- Felvételi és mulasztási napló
Vezetik: a csoportok óvónői
- Óvodai Törzskönyv
Vezeti: a főigazgató, a tagintézmény vezető
- Csoportnapló
Vezetik: a csoportok óvónői
- Az óvoda éves munkaterve

- Készíti: a főigazgató, a tagintézmény vezető
- Nevelési tervek
Készítik: a csoportok óvónői
- A csoportok éves tevékenységi tervei
Készítik: a csoportok óvónői
- A gyermekek személyiségi lapjai, az egyéni fejlődés - fejlesztés dokumentumai.
Vezetik: a gyermekek óvónői folyamatosan, félévenként a szülőkkel ismertetik.
- Óvodai szakvélemény (az óvodának a gyermek iskolaérettségre vonatkozó állásfoglalása) A tanköteles korú gyermekek óvodapedagógusai felelnek a kitöltéséért.
- Foglalkozási vázlatok a csoportnaplóban rendelkezésre álló felületen, vagy szükség szerint kibővített formában. A gyakornoki idejüket töltők esetében kötelező jelleggel. Bemutató foglalkozások vázlatát - a hospitálók részére - célszerű előre odaadni, hogy tájékozódhassanak a foglalkozás felépítéséről, céljáról, szervezeti formájáról.

XI.3. A gyermekek mérése, értékelése

Célunk: hogy természetes élethelyzetben kapjunk a gyermekről ismereteket. Ezt segítik a megfigyelési szempontok, amelyet a nap bármely szakában felhasználhatunk. A megismerés adja tehát az alapját a fejlesztésnek.

Több dokumentáció is segíti a gyermek megfigyelését. A gyermek óvodába kerülésekor a szülő által kitöltött **adatlap**. Majd a befogadási időszakot lezáró, az óvónő által készített megállapítások, értékelések, feljegyzések. A mindennapi megfigyelések rögzítésére készült a **csoportnapló**, amely a nap bármely szakában elővehető és a gyermek fejlődésével kapcsolatos fontos történések bejegyzésére szolgál, amely később nagyban segíti a pedagógus munkáját. Ezt a dokumentációt egészítik ki a **táblázatok**. A meghatározott kategóriákban megfigyelési szempontok találhatóak. A táblázatot évente kétszer szükséges kitölteni. A táblázatok kitöltése után ki kell jelölni a fejlesztésre szoruló területeket, ez alapján kell a gyermek egyéni fejlesztését biztosítani az óvodában. Ez a dokumentum segíti a pedagógus munkáját a további felkészülésében. Fontos információt ad a szülők számára is, hiszen pontosan, szemléletesen követhetik a gyermek fejlődésének változásait, illetve együttműködésükkel akár kiegészíthetők az eredményeket.

A gyermek személyi anyagát célszerű kiegészíteni az általa készített rajzok, játékos feladatok összegyűjtésével.

A 4/2010 OKM által előírt rendelet keretében, **5 éves korban** az EPSZK logopédusa a nyelvi fejlettséget és diszlexia veszélyeztetettségét vizsgálja. Az eredményt ismerteti a szülőkkel és a gyermek óvónőivel. A vizsgálat eredménye szerint, a szükséges fejlesztés útját közösen megbeszélik.

A gyermek személyi anyagát meg kell őrizni, mivel az iskolába lépéskor visszakérdezhető, hogy a gyermek milyen fejlesztéseket kapott az óvodában.

A fejlődési szintek soha nem végesek. A fejlődésben bármeddig el lehet jutni, így ez a rendszer alkalmas a tehetséggondozásra is.

Intézményeinkben dolgozó gyógypedagógusok, fejlesztő pedagógusok munkaközössége a gyermekek fejlesztésének minél hatékonyabb megvalósítása érdekében jött létre. Munkájukat az intézményi célok figyelembe vételével végzik, éves munkaterv alapján. A nevelési év végén beszámolnak munkájukról a nevelőtestületnek.

Törvényi háttér:

- A köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet

Feladataink:

- Az intézményünkben a gyermek megfigyelésére és értékelésére alkalmas egységes mérési és értékelési rendszert alakítsunk ki.
- Különös hangsúlyt fektetünk az esélyegyenlőségre. Feladatunk, hogy kiszűrjük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket és számukra olyan fejlesztési tervet készítsünk, amelynek segítségével a gyermekek önmaguk legmagasabb fejlettségi szintjére juthassanak el az iskolába lépésig.
- A különös bánásmódot igénylő gyermekek kiszűrése
- Az iskolaérettség eldöntésének segítése

A mérés eszközei

1. Adatlap

A gyermek óvodai beiratkozásakor, a szülő átveszi és kitölti az óvodapedagógus által összeállított kérdéssort. Ez tartalmazza a gyermek legfontosabb adatait és rövid anamnézist. Az anamnézisnek tükröznie kell azokat az eseményeket, amelyek a gyermek fejlődésében lényegesek voltak. Például a beszéd kezdete, a járás kezdete, szobatisztaság kialakulása. Itt kell jeleznie a szülőnek azt is, ha a gyermek valamilyen betegségben szenved, allergiás valamilyen ételre, vagy gyógyszerre. Ki kell térnie arra is, hogy kíván-e a szülő valamilyen speciális odafigyelést, ellátást, ami különleges, ritkán előforduló helyzetben szükséges: pl. lázgörcs esetén, vagy asztmás rohamnál.

Lényeges, hogy a szülő őszinte, pontos tájékoztatást adjon a gyermek otthoni viselkedéséről, szokásairól, hogy milyennek látja ő a gyermekét. Milyen játékeszközökkel szeret otthon játszani? Pl.: takarítás, vásárlás, főzés. Mit nem szeret szívesen? Pl.: játékpakolás, öltözködés. Milyen a családban elfoglalt helye, ki foglalkozik vele többet? Büntetik-e? Milyen módszerrel? Jutalmazák-e? Milyen indokkal és mivel? Fél-e, szorong-e valamitől? Ezekon kívül, melyek azok az egyéb lényeges közlemények, amit a szülő fontosnak tart közölni az óvodapedagógussal.

A kitöltött adatlap a gyermek óvodába érkezésekor már az óvodapedagógus birtokában van. Így ennek felhasználásával és a családlátogatás során előzetes képet kap a gyermek személyiségéről, testi szükségleteiről, a családban elfoglalt helyéről. Ez megkönnyíti a kapcsolatfelvételt a gyermekkel, az esetleges speciális bánásmódot, a megfelelő nevelési módszereket a beszoktatási időszakban.

A befogadási időszak tapasztalatairól az óvónő feljegyzést készít, amit a szülőnek megmutat, megbeszélve az esetleg felmerülő gondokat, hiányosságokat és a fejlesztés útját.

2. Megfigyelés

A megfigyelés a gyermekek mérésének egyik legfontosabb eszköze. Ennek során az egész nap folyamán lehetőségük van az óvónőknek arra, hogy a gyermekeket megfigyelhessék.

Négyféle szempont szerint történik a megfigyelés:

- Értelmi képességek
- Verbális képességek
- Testi képességek
- Szociális képességek, érzelmi élet

A megfigyelés az óvodába érkezés első napjától kezdődik. Ez az állapot az alap, a kiindulás. Minden fejlesztés ebből indul ki. Az a cél, hogy a gyermek képességeit az iskolaérettség legoptimálisabb szintjére fejlesszük. A megfigyelés legtöbbször spontán.

A megfigyelések írásos rögzítésére a csoportnapló szolgál.

Az óvodába érkező gyermekek eltérő környezetből érkeznek. Az ország másik városából, de egyre gyakrabban előfordul, hogy akár más országból költöznek óvodánk környékére.

Ezek a migráns gyermekek fokozottan érzékenyek az új szokásokra, alkalmazkodásuk, beilleszkedésük hosszabb időt vesz igénybe, több tapintatot, odafigyelést igényelnek.

Amennyiben a tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyermekek fejlődése valamely képességi területen nem az életkorának megfelelő szinten van, akkor szükséges az okok feltárása, valamint a problémák megszüntetéséhez szükséges módszerek megtalálása. A legelső lépés a szülőkkel való kapcsolatfelvétel. Családlátogatás, illetve fogadóórán történő őszinte beszélgetés. Ha a gyermeknél a megfigyelések során verbális képességek terén észlel lemaradást az életkorának megfelelő szinttől, akkor az óvoda logopédusához fordulhat segítségért.

Ha az óvodapedagógus úgy tapasztalja a mindennapi megfigyelések alkalmával, hogy a gyermek esetleg sajátos nevelési igényű, akkor a szülő beleegyezésével segítséget kérhet a nevelési tanácsadónál vagy a szakértői bizottságnál. A gyermek mérését ilyenkor a szakember végzi el. Az eredményt és a fejlesztés módszereit tudatja a szülőkkel és az óvodapedagógusokkal.

3. Táblázatok

A táblázatot évente kétszer szükséges kitölteni. A kitöltés időpontja november illetve április hónapban, hiszen ezek az időpontok a legalkalmasabbak a gyermek maximális értékeléséhez. A kitöltés után a szülőkkel meg kell beszélni a gyermek fejlődésének szintjét, a közös feladatokat. A vizsgálat eredményét a szülő aláírásával tudomásul veszi, ha nem ért vele egyet, jogában áll további vizsgálatokat kérni.

Amennyiben bizonyos területeken lemaradás észlelhető a gyermeknél, ki kell jelölni a fejlesztési feladatokat. (egyéni fejlesztési terv)

3.1. Az önállóság fejlődése

- öltözködés
- étkezés
- testápolás

3.2. A játék

- a gyermek helye a játszócsoportban
- a játék fajtája
- együttműködés a játékban

3.3. A szocializáció

- beilleszkedés
- önállóság
- kapcsolatteremtő képesség, barátság
- együttműködés, kitartás, fegyelmezettség

3.4. A kommunikáció

- hangok ejtése
- szókincs, mondatalkotás
- beszédhallás, beszédértés
- ragozás

3.5. Kognitív képességek

- téri tájékozódás (oldalosság, irányok, viszonyok)
- memória (vizuális, verbális)
- gondolkodási műveletek(ok-okozati összefüggések)
- vizuális észlelés (rész-egész viszonya, alaklátás, forma-, méret-, szín csoportosítás)
- auditív észlelés (szöveg visszamondás, versek, mondókák megjegyzése, mesélés)

3.6. Motoros képességek

- nagymozgás (tempó, ritmus, irány)
- finom motorika (kezesség, ceruzafogás, vonalvezetés)
- emberi alak ábrázolás (részletek, arányok)

3.7 Feladatértés, feladattartás, munkatempó

- a figyelem felkelthetősége
- a kitartás
- a munkatempó

XI.4. A pedagógiai munka ellenőrzése, értékelése

Az óvoda belső ellenőrzésének rendjét az óvodavezetés tervezi és szervezi meg, mely az éves munkaterv része.

Az ellenőrzés célja:

Az óvoda nevelési programjában megfogalmazott célkitűzések, szakmai folyamatok megvalósítása, gazdasági, munkaköri fegyelem betartása.

A pedagógusok munkájának vizsgálata, értékelése, segítése a kilenc pedagógus kompetencia alapján.

Feladata:

- biztosítsa az óvoda pedagógiai munkájának jogszerű működését (ONAP, PP)
- segítse az intézményben folyó pedagógiai munka eredményességét, hatékonyságát
- vezetőség részére megfelelő mennyiségű információt szolgáltasson a pedagógusok, alkalmazottak munkavégzéséről a partnerek elégedettségéről és igényéről
- szolgáltasson megfelelő számú adatot és ténytet az óvoda működésével és pedagógiai munkájával kapcsolatos belső és külső értékelések elkészítésével

Követelmények:

- segítse elő az óvoda feladatkörében a nevelés minél hatékonyabb kielégítését
- az ellenőrzés során a kitűzött céloknak, feladatoknak megfelelően kérje számon az eredményeket
- legyen a minőségi munka megvalósításának eszköze
- segítse a javaslatok végrehajtását
- járuljon hozzá a hibák, hiányosságok, szabálytalanságok megelőzéséhez, a gazdálkodási fegyelem és a gazdálkodás javításához

A nevelőmunka belső ellenőrzésére jogosultak köre:

- főigazgató
- főigazgató-helyettes
- tagintézmény-igazgató

A belső ellenőrzés módszerei:

- beszélgetés
- csoportlátogatás előre meghatározott szempontok alapján
- megfigyelés
- szóbeli, írásbeli beszámoltatás
- önértékelés

- egymás munkájának értékelése
- óvodai dokumentumok elemzése

A belső ellenőrzés várható hatása az óvoda működésére:

- segítse elő az intézményben folyó nevelő-oktató munka eredményességét, hatékonyságát
- segítse elő az intézmény takarékos, gazdaságos, hatékony működését
- az óvodavezetés számára megfelelő mennyiségű információt szolgáltatson a dolgozók munkavégzéséről
- feltárja és jelezze az óvodavezetés és a dolgozók számára a szakmai (pedagógiai) és jogi előírásoktól, a követelményektől való eltérést, illetve megelőzze azt.
- szolgáltatson megfelelő számú adatot és ténytet az intézmény működésével kapcsolatban.

Az önértékelés a BECS öt évre szóló önértékelési programja és az éves munkaterve alapján zajlik. Az intézményi elvárás rend teljesülése alapján, a pedagógusra, a vezetőre és az intézményre vonatkozóan. Az így kapott kompetenciaterületenkénti eredmény segít az önfejlesztési terv elkészítésében, és a külső tanfelügyeleti ellenőrzések és a pedagógusok a minősítésre való felkészülésben. A három értékelési elem – önértékelés, tanfelügyelet, pedagógusminősítés – több ponton is kapcsolódik egymáshoz.

A pedagógusok önértékelésének ötvenként meg kell ismétlődnie. A 20/2012.(VII. 31.) EMMI rendelet alapján, az Önértékelési kézikönyv szerint.

XI.5. A Pedagógiai Program ellenőrzése, értékelése. A bevalás vizsgálat.

Az intézmény az önértékelés során azt vizsgálja, hogyan tudott megfelelni a pedagógiai programjában megfogalmazott saját céljainak, és azok megvalósításában hol tart. A program megvalósításának értékelése a „fejlődés eredménye az óvodáskor végén” cím alatt megfogalmazottakkal összevetve történik. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, elemezhető, értékelhető a gyermekek fejlettségi szintje.

Az itt megfogalmazottakat nem lehet minden esetben elérni.

Mindig a gyermekek képességeihez, fejlettségéhez viszonyítva kell eldönteni, hogy milyen szintű teljesítést fogadunk el.

A nevelő - fejlesztő munka értékelése a gyermekekről készített megfigyelések és elemzések alapján történik.

Ennek során a következőket elemezzük:

- az egészséges életmódra nevelés területén elért fejlettségi szintjét,
- az érzelmi nevelés és a szocializáció fejlesztése területén elért eredményeket,
- a gyermekek játékának fejlettségét,
- a tevékenységformák területén elért szintet összevetve a tervezett eredménnyel.

Bevalás vizsgálat:

A törvényi előírás szerint a helyi PP-t 5 évenként felül kell vizsgálni.

A program ellenőrzésében, értékelésében a főigazgató és minden óvodapedagógus részt vesz. Amennyiben az értékelés elvégzése, az eredmények elemzése során olyan jelentős változás tapasztalható, ami nagymértékben befolyásolja a program céljait, feladatait, elveit, akkor a PP-t módosítani kell.

A bevéálás vizsgálat folyamata:

- A főigazgató feltérképezi a törvényi, jogszabályi változásokat
- A kibővített óvodavezetés azonosítja a PP módosításra, kiegészítésre szoruló területeit és ismerteti a nevelőtestülettel.
- Megalakul a munkacsoport az előkészítésre, megbeszéljük a módosító javaslatokat
- Ismertetik a nevelőtestülettel a javaslataikat, módosításaikat
- A nevelőtestület elfogadja a javaslatokat, a kiegészítések bekerülnek a PP-be.
- A Szülők szervezete véleményezi
- A módosított PP-t a főigazgató felterjeszti a fenntartóhoz elfogadásra, amennyiben az többlet költséggel jár
- A végleges programot a főigazgató nyilvánosságra hozza.

A főigazgató feladata az óvoda és a program menedzselése: az óvoda formai megjelenésével, szimbólumai-, név-, és logo megválasztásával, az összetartást erősítő rendezvények szervezésével, helyi média kapcsolatokkal.

XI.6. Külső ellenőrzések

Pedagógus ellenőrzése pedagógus munkájának legfontosabb területeire vonatkozik: a tanulók személyiségének fejlesztése, a beilleszkedési, magatartási nehézségek csökkentése, a tehetség, képesség kibontakozásának segítése, a felzárkóztatás, a pedagógiai folyamat tervezése, a pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, a tanítási-tanulási folyamatban alkalmazott módszerek megfelelősége, a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök formálásának módja, vagy épp a kommunikáció és a szakmai együttműködés.

Intézményvezető ellenőrzése esetében mindez kiegészül a vezetői munka speciális területeivel. Az ellenőrzés során vizsgálni kell a vezető felkészültségét, vezetői alkalmasságát, az intézményi pedagógiai folyamatok, a változások, az intézményben foglalkoztatottak, és az intézmény szervezetének stratégiai vezetését és operatív irányítását, valamint a vezetői kompetenciáinak fejlesztését. Emellett a vizsgálat kiterjed a pedagógiai-szakmai munka eredményességének, minőségének mérésére, értékelésére, fejlesztésére és a pedagógusok, a szülők, a fenntartó és a működtető közötti kapcsolatépítés sikerességére, minőségére.

A köznevelési intézmény ellenőrzés legfontosabb területei – az említetteken túl – az intézmény pedagógiai programjában/pedagógiai-szakmai munkáját meghatározó dokumentumában foglaltaknak megvalósítása, az együttműködés, a munkamegosztás, a tanulói eredmények és a partnerek elégedettsége. Ugyanakkor az intézményellenőrzés a pedagógusok ellenőrzésére épül, azaz az intézményértékelés gerincét az adja, hogy az ott dolgozó pedagógusokat korábban hogyan értékelték

A komplex ellenőrzés során a pedagógus, az intézményvezető és az intézmény ellenőrzése egy eljárás keretében történik. (20/2012.EMMI rendelet 58/A)

A komplex ellenőrzésbe az intézmények a következő szempontok alapján kerülnek kiválasztásra:

a) az intézmény vagy az intézményvezető az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés szakértői értékelése alapján

aa) legalább három területen hatvan százalék alatti eredményt ért el, vagy

ab) egy területen harminc százalék alatti eredményt ért el,

b) az intézmény az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés kapcsán készített fejlesztési vagy intézkedési tervet nem töltötte fel a hivatal által működtetett informatikai támogató rendszerbe.

XII. GYERMEKVÉDELEM

Célja:

A gyermeki jogok mindenekfelett érvényesülésének ellenőrzése.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, támogatása, fejlesztése. A prevenció, feltáró és a problémák megszüntetésére irányuló tevékenység átfogja az óvodai nevelés egészét.

Feladataink:

- A segítségnyújtás, a hátrányok enyhítése, az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása.
- Lehetőség szerint figyelemmel kísérjük a családok helyzetét (családlátogatások).
- Lehetőséget keresünk, hogy a rászoruló családok anyagi támogatást kapjanak (a fenntartó segítségével).
- A rendszertelenül óvodába járókat meglátogatjuk. A törvényi előírások alapján eljárunk, ha igazolatlanul hiányzik a gyermek.
- A prevenció, a segítségnyújtás, amelyre a humánus a jellemző.
- Az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése, a gyermekbalesetek megelőzése.
- Szükség esetén védő-, óvó intézkedésre javaslatot tenni
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat fel kell ismerni, szükség esetén szakember segítségét kérni.
- A szülőkkel együttműködő kapcsolat kialakítására kell törekedni
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változásait figyelemmel kell kísérni.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot, tájékoztatja a szülőket az elérhetőségéről, a fogadó órákról.
- Az intézményben jól látható helyen közzé teszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények nevét, telefonszámát.
- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között.
- Figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok változását, tájékoztatja a többi óvodapedagógust a változásokról.
- Nyilván tartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket, a nyilvántartásban feljegyzi a gyermekekkel, ill. a családdal kapcsolatos intézkedéseket, azok eredményességét. Ezt a feladatot a csoport óvodapedagógusaival együtt végzi.
- Javaslatot tesz a különböző segélyezési formákra, segít a segélykérelmek kitöltésében. Szükség esetén részt vesz a környezettanulmány elvégzésében.

Rendszeres, személyes kapcsolatot tartunk fenn a Családsegítő Szolgálattal.

Címe: Fertőd Város Polgármesteri Hivatal

Hatósági Osztály

Kapcsolattartó személy: a gyermekvédelmi felelős és a Szolgálat területi megbízottja

XIII. ÜNNEPEK, HAGYOMÁNYOK

„Nem elég a szülőföld szeretetéről beszélni, a szülőföld levegőjét be kell lélegezni, a dalokat meg dalolni kell akkor is, ha merőben más körülöttünk az élet, s mások az alkalmak is, amelyek között felcsendülnek.”

Dr. Barsi Ernő

Hagyományápolás az óvodában

A hagyományok átörökítése kiváló módszer a személyiségfejlesztésre, a gyermek és a világ, a hazához fűződő érzelmi kapcsolat elmélyítésére, az identitástudatunk fejlesztésére. Gyermkeink személyiségének formálásában mindenképpen meghatározó tényezőnek kell lennie a helyi hagyományok felkarolásának. A mindennapok együttélésében gyakorolt szociális viselkedést a jeles napok szokásai gazdagítják, elmélyítik a gyermekek kapcsolatrendszerét, közös élményeket biztosítanak.

Az óvónők munkája ebben kiemelt jelentőségű, hiszen a hagyományok továbbviteléhez nagyban hozzájárulunk azzal, hogy az egymást követő korosztályok számára alapot teremtünk. Ezzel sok örömet, csodát, érzelmi gazdagságot vihetünk a gyermekek életébe és ezáltal hazaszeretetre és a máság elfogadására is neveljük őket.

Feladataink a hagyományápolásban:

- Arra törekedünk, hogy minden gyermek, aki kikerül óvodánkból, ismerje a Fertő tó és a hozzá kapcsolódó települések népdal és népmese kincseit.
- A közösen megélt élményeken keresztül alapozzuk meg a népi hagyományok ápolását és továbbvitelét.

Évről-évre visszatérő jeles napok

Nevelőmunkánk fontos része az ünnepek sajátos hangulata, a hozzájuk kötődő hagyományok, szokások felelevenítése. A különböző tevékenységek során a magyar népi kultúra gazdag anyagából merítünk, ezzel erősítve a szűkebb, és a tágabb környezethez való kötődést, a hazaszeretet kialakulását. Az esetleges migráns gyermekek saját népi kultúrájával is gazdagítjuk programunkat. Az ünnep akkor igazi, ha rangot is adunk neki, ami megkülönbözteti a hétköznapoktól. Az ünnepi készülődésekbe az érzelempozitív hangulati elemekre, a ráhangolódásra törekedünk, aminek kiteljesedése az ünnepnap maga.

Minden jeles napot egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez a gyerekek kíváncsiságát kielégítve, változatos tevékenységeket biztosítunk. A hagyományok ápolása közben történő együttjátás, együttmunkálkodás, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát. Igyekszünk, hogy maga az ünnep külsőségeivel együtt se legyen merev, erőltetett, hanem vidám hangulatú, felszabadult együttjátás.

Ünnepeink csoportosítása:

- Óvodai élettal kapcsolatos ünnepeink (születésnap)
- Néphagyományokhoz kapcsolódó jeles napok (Advent, Húsvét, Pünkösöd)
- Nemzeti ünnepeink (Márc.15)
- Helyi szokásokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó programok (Mihály nap, Farsang, Szüret)
- A székhely óvoda pedagógiai programjában kiemelt jelentőségű a külső világ tevékeny felfedezése. Ehhez kapcsolódóan kirándulásokat, helyszíni megfigyeléseket végzünk gyermekeinkkel. Megemlékezünk **a természethez kapcsolódó jeles napokról.**

Ezeknek a napoknak a tartalmát a csoportok óvopedagógusai töltik meg tartalommal, a tevékenységi tervükben rögzítve.

Állatok világnapja - október 4.

Víz napja - március 22.

Föld napja - április 22.

Madarak és fák napja - május 19.

- A tagóvodában kiemelt jelentőségű a művészetek eszközeivel történő nevelés. Ehhez kapcsolódóan emlékezünk meg a következő jeles napokról:

A magyar mese napja- szeptember 30.

A zene világnapja – október 1.

A magyar költészet napja – április 11.

Az óvodánkban megtartott jeles napok, s azok tartalma

(A tartalmi megvalósítást kisebb és nagyobb korosztály szerint csoportosítjuk)

Az őszi jeles napjai

Az ünnep neve	Székhely óvoda	Tagóvoda
Mihály nap	X	
Dió ünnep		X
Szüret	X	
Márton nap		X
Az állatok világnapja	X	
A zene világnapja		X
A magyar népmese napja		X

Mihály nap (szeptember 29.)

A kisebbek megfigyelik a nagyobbak és a felnőttek betakarító munkáját, őszi tevékenységét. Megtapasztalják a természet változásait, hemperegnek az avarban és kisebb gyűjtőmunkát végeznek (termések, levelek, stb.). Szívesen hallgatnak állatokról meséket, mondókákat, szép őszi népdalokat. Megismerkednek egyszerűbb népi hangszerekkel, népzenevel. Rendezgessék a gyűjtött természeti kincseket, díszítsék vele a csoportszobát, segítséggel készítsenek azokból egyszerű népi játékszereket.

A nagyobbak megfigyelik az időjárással kapcsolatos népi jóslásokat. Megismernek találós kérdéseket, közmondásokat, a vásárról mesét, verset. Az óvoda udvarán közösen a felnőttekkel elvégzik az őszi munkákat (levélsöprés, virághagymák eldugása, stb.). Szívesen játszanak énekes népi játékokat, megismernek néhány ügyességi- és sportjátékot. Mihály napi vásár a hegykői óvodában.

A magyar népmese napja (szeptember 30.)

Benedek Elek születésnapjához kapcsolódik. Mesével, esetleg a felnőtteknek szóló előadásokkal emlékezünk meg erről.

A zene világnapja (október 1.)

Hangverseny a gyerekek részére.

Dióünnep (október első szombatja)

A falu ünnepe, melyet az óvoda szervez. A falu asszonyai diós süteményekkel, az ovisok verssel, mesével, énekkel, játszóházzal várják a vendégeket. Néptánc műsor, aprók táncháza, bábszínház, és sok vidámság vár a gyermekekre.

A készülődés során a kisebbek szívesen hallgatnak a dióról, az őszi szőlő szőlő meséket, mondókákat, népdalokat. Megismerkednek egyszerűbb népi hangszerekkel, a népzenevel. Népi gyermekjátékokat játszanak.

A nagyobbak őszi hangulatú versekkel, mesékkel, gyermekjátékokkal ismerkednek. Szívesen hallgatnak népzene, mozognak, játszanak az ismert dalokra. A játszóház anyagainak előkészítésében részt vesznek. Pl.: termések gyűjtése, préselése, színes papírok készítése márványozással.

Szüret (október 15-től)

A kisebbek megismernek néhány őszi gyümölcsöt és bekapcsolódnak a szőlő szemezésébe, a must- és a gyümölcsláták készítésébe. Szívesen hallgatnak éneket, mondókát almáról, szőlőről, szüretéről.

A nagyobbak szüreten vesznek részt. Tudnak népi játékokat, énekeket a szőlőről. Készítenek termésekből egyszerű népi hangszereket (diópengető).

Márton nap (november első, vagy második péntekén)

Estefelé meghívjuk a családokat a lámpásokkal feldíszített óvodaudvarra, ahol énekkel, verssel köszöntjük az ünnepet, majd körbe sétáljuk a falu templomát világító lámpásainkkal. A vendégeket ezután sütemény, forró tea várja.

A kisebbek szívesen hallgatják” Márton meséjét”, kedvük szerint részt vesznek a nagyobbak játékában, gyönyörködnek a gyertyák, mécsesek lángjában.

A nagyobbak lámpásokat készítenek különböző technikákkal, megismerkednek Márton legendájával, vendégváró süteményt készítenek, és segítenek az udvar díszítésében.

A tél jeles napjai, ünnepei

Az ünnep neve	Székhely óvoda	Tagóvoda
Advent	X	X
Mackó nap		X
Farsang	X	X

Advent (Borbála nap december 4., Mikulás december 6., Luca nap december 13., Karácsony december 24-26.)

A kisebbek megismerkednek az advent jelképével, a koszorúval. Megfigyelik a vízbe tett ágakat és a Luca napján ültetett búzát. Almát fényesítenek, és segítenek az ünnepi előkészületekben kedvük és igényük szerint. Tudnak néhány mondókát és dalt, a Mikulást és a Karácsonyt várva.

A nagyobbak önállóan, az óvónő segítségével kérve készítenek adventi naptárt és koszorút. A kijelölt feladatokból naponta kibontanak egyet, és megoldják azt. Tanuljanak verseket, dalokat a Mikulás és a karácsony köszöntésére. Törnek, darálnak diót, süteményt gyúrnak és sütnek.

Mackó nap (február 2.)

Ezen a napon minden kisgyerek elhozhatja kedvenc maciját. Mackó kiállítást, mackó versenyt rendezünk

A kisebbek szívesen hallgatnak mackókról szóló meséket, verseket, dalokat, örömmel csatlakoznak kedvük szerint a nagyobbak játékához.

A nagyobbak megismerik az időjárás hagyományát, megfigyeléseket végeznek az időjárásról.

Farsang (Vízkeresztől Hamvazószerdáig)

A kisebbek egyszerű technikával díszítenek farsangi álarcokat, szemüvegeket, sapkákat. Tréfás meséket, verseket hallgatnak. Rövid, egyszerű mondókákat, dalokat tanulnak. Ha kedvük van, jelmezbe öltöznek, utánozzák az óvónők táncos mozdulatait. A játékokban részt vesznek.

A nagyobbak farsangi dalokat, bálba hívogató mondókákat tanulnak. Segítenek feldíszíteni a csoportszobát. Maszkjukat elkészítik, álarcokat, szemüvegeket készítenek különböző technikákkal. Örömmel táncolnak, versenyeznek az ügyességi játékokban.

A tavasz jeles napjai, ünnepei

Az ünnep neve	Székhely óvoda	Tagóvoda
Húsvét	X	X
Pünkösöd	X	X
Víz napja	X	
Föld napja	X	
Madarak és fák napja	X	
A magyar költészet napja		X

Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtörtére következő vasárnap)

A kisebbek locsolóverset tanulnak, az óvónő segítségével tojást díszítenek. Locsolkodnak, és részt vesznek a tojás-játékokban.

A nagyobbak a tavaszi határkerülés során tavaszi ágakat gyűjtenek. Mondókákat, verseket tanulnak a locsolkodáshoz.

Pünkösöd (Húsvét szombatját követő 50. nap)

A kisebbek figyelik a nagyok készülődését, dalokat, meséket, vásári kikiáltókat hallgatnak, tanulnak meg.

A nagyobbak a pünkösödölő játékhöz kapcsolódó köszöntőket, énekes játékokat, dalokat és egyszerű tánclépéseket ismernek meg. A versenyjátékok győztesét pünkösdi királynak választják meg.

A magyar költészet napja (április 11.)

Versekkel emlékezünk József Attila születésnapjára. Esetleg meghívott előadóval (pld az iskolából)

XIV. ONLINE OKTATÁS KÜLÖNLEGES JOGREND IDEJÉN, INTÉZMÉNYI INTÉZKEDÉS RENDKÍVÜLI SZÜNETRE

Ha az intézmény fenntartója, vagy az Oktatási Hivatal – valamely okból - rendkívüli szünetet rendel el, és az óvodapedagógusok óvodai csoportban nem folytathatnak nevelői tevékenységet rendkívüli helyzet lép életbe. Amennyiben az intézményen belül nem lehetséges a munkavégzés, az óvodapedagógusoknak - kihasználva az infokommunikációs eszközöket – intézményen kívül (otthonukban) kell mindennapi munkájukat elvégezni.

Ennek lehetőségei:

1. Szülőkkel való kapcsolattartás:

- Heti terv alapján, valamennyi területre kiterjedően online feladatok, tevékenységek, támogató segédanyagok eljuttatása a szülőknél, internetes elérhetőség megadásával. (külső világ tevékeny megismerésére nevelés, matematika, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, verselés, mesélés, mozgás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka)
- Gyermek személyiségét, érdeklődését és egyéni képességeit figyelembe véve játékos tevékenységformák, élményszerzési lehetőségek ajánlása, melyeket a szülők gyermekükkel együtt megvalósíthatnak. Fontos a differenciált feladatadás (életkor, fejlettségi szint szerint), az SNI, BTMN gyermekek segítése, fejlesztése.

- Ötletek az egészséges életmódra nevelés, munkajellegű tevékenység otthoni megvalósítására.
Folyamatos online kommunikáció, tapasztalatcsere, segítségnyújtás, nevelési tanácsok adása szülőknek igény esetén.

2. Szakmai anyag/segédeszköz kidolgozása:

- Anyaggyűjtés (forrásmegjelölés) / éves anyaggyűjtés, feladatlapok, fejlesztő feladatok, játékötletek, mozgásos játékok gyűjtése szakkönyvből, vagy online felületről.
- Gyermek személyi anyagának elkészítése, fejlesztési tervek megírása, visszacsatolás.
- Eszközkészítés / báb, meseillusztráció, játékok, dekoráció, társasjáték, fejlesztő játék.
- Projekt terv, témahét kidolgozása.

3. Módszertani tudás- és jó gyakorlat megosztása, tapasztalatcsere:

- Szakmai anyagok ajánlása, megosztása (továbbképzés, szakirodalom, online forrás)
- Ötletgyűjtemény készítése (projektekhez, játékhöz, tevékenységhez, egyéni fejlesztéshez) / saját gyűjtés, online gyűjtemény)

4. Szakmai együttműködés erősítése:

- A vezető heti tervezése (munkaidő, szabadság). A kollégákat infokommunikációs eszközökön értesítik a munkarendről, szabadságról, és az őket érintő információkról.
- Az intézményvezetőtől érkező információk infokommunikációs csatornán való fogadása, visszacsatolás.

A home office munkavégzés részletes szabályozása intézményvezető hatáskörben történik meg, melyet a helyi szabályzat, vagy vezetői utasítás tartalmaz. Visszacsatolás az elvégzett munkáról hetente történik a jegyző és az intézményvezető által meghatározott formában.

A tevékenységek, feladatok feltöltése heti rendszerességgel történik az óvoda honlapjára. Összeállítása az óvodapedagógusok feladata teim munkában. A szülők részéről visszacsatolást kérünk. A csoportnaplót ezzel egyidejűleg vezetjük, a megfelelő részek kitöltésével.

Legitimációs záradék	
Intézmény: Hegykői Tündérrózsa Óvoda és Bölcsőde	
Az intézmény OM azonosítója:030468	
Pedagógiai Program	
Nevelőtestület az elkészítésben közreműködött, elfogadta:	
Dátum: Horváth Anna Óvodai nevelőtestület nevében
Szülői szervezet megismerte és véleményezte:	
Dátum: Szülői közösség nevében
Fenntartó megismerte és jóváhagyta:	
határozatszám:	
Dátum: Ph. Szigethi István polgármester Fenntartó nevében
Elkészítette:	
Hegykő, Ph. Tamás Julianna Főigazgató
A dokumentum jellege: Nyilvános	
Megtalálható az intézmény honlapján: www.ovodahegyko.hu	
Hatályos:	Iktatószám:
Hatályát veszti: a Tündérrózsa Óvoda Helyi Óvodai Nevelési Programja (2022.10.27.)	